

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016–2023

*Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania
„EUROGALICJA”*

**STOWARZYSZENIE
LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA
„EUROGALICJA”**

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Spis treści

Spis treści	1
1. Charakterystyka LGD	3
1.1. Forma prawna i nazwa Stowarzyszenia	3
1.2. Obszar	3
1.3. Potencjał LGD 1.3.1. Opis sposobu powstania i doświadczenie LGD	5
1.3.2. Struktura LGD.....	6
1.3.3. Zasady funkcjonowania LGD.....	8
1.3.4. Potencjał ludzki LGD.....	8
2. Partycypacyjny charakter LGD.....	8
3. Diagnoza – opis obszaru i ludności.....	13
3.1. Charakterystyka społeczno-gospodarcza obszaru LGD „EUROGALICJA”	13
3.1.1. Podstawowe dane demograficzne.....	13
3.1.2. Rynek pracy	15
3.1.3. Przedsiębiorczość	17
3.1.4. Rolnictwo	19
3.1.5. Działalność sektora społecznego, w tym integracja/rozwój społeczeństwa obywatelskiego	20
3.2. Infrastruktura techniczna	23
3.3. Środowisko przyrodnicze i turystyka.....	23
3.4. Grupy społeczne zdefiniowane jako wymagające szczególnego wsparcia (tzw. defaworyzowane).....	24
3.5. Spójność obszaru LGD	25
4. Analiza SWOT.....	25
5. Cele i wskaźniki.....	28
6. Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru	54
6.1. Ogólna charakterystyka przyjętych rozwiązań formalno-instytucjonalnych	54
6.2. Kryteria wyboru operacji.....	54
6.3. Wysokość wsparcia na realizację operacji.....	54
7. Plan działania.....	55
8. Budżet LSR	55
9. Plan komunikacji.....	56
10. Innowacyjność.....	56
11. Zintegrowanie.....	57
12. Monitoring i ewaluacja	62

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

13. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	64
Wykaz wykorzystanej literatury	65
Załączniki do LSR:	66
1. Procedura aktualizacji.....	66
2. Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu.	66
3. Plan działania wskazujący harmonogram osiągnięcia poszczególnych wskaźników produktu.....	69
4. Budżet LSR w podziale na poszczególne fundusze EFSI i zakresy wsparcia tj. realizację operacji w ramach LSR, wdrażanie projektów współpracy, koszty bieżące i aktywizację, oraz „Plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2 PROW 2014-2020”	75
5. Plan komunikacji.	75

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

1. Charakterystyka LGD

1.1. Forma prawna i nazwa Stowarzyszenia

Nazwa	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „EUROGALICJA”
Adres siedziby	36-050 Sokołów Młp., ul. Rzeszowska 29A
Forma prawna	stowarzyszenie specjalne posiadające osobowość prawną
Data rejestracji w KRS	24.01.2008 r.
KRS	0000297788
NIP	5170243721
REGON	180300863

Źródło: opracowanie własne.

Stowarzyszenie LGD „EUROGALICJA” jest partnerstwem trójsektorowym, tworzonym przez przedstawicieli sektora publicznego, gospodarczego i społecznego. Członkami stowarzyszenia o zasięgu terytorialnym sześciu gmin są wszystkie gminy, których obszar objęty jest LSR, a jednocześnie żadna z nich nie jest członkiem innej LGD, ubiegającej się o wybór LSR albo której LSR została już wybrana.

1.2. Obszar

Obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju obejmuje teren sześciu gmin: dwóch miejsko-wiejskich – Głogów Małopolski i Sokołów Małopolski oraz czterech wiejskich – Czarna, Kamień, Krasne oraz Trzebowniko.

Wykres 1. Gminy objęte Lokalną Strategią Rozwoju

NAZWA GMINY	NAZWA POWIATU	TYP GMINY	LICZBA SOŁECTW	IDENTYFIKATOR GMINY	POWIERZCHNIA (W KM ²)
Czarna	łańcucki	wiejska	8	1810032	78,11
Głogów Małopolski	rzeszowski	miejsko-wiejska	13	1816065	145,85
Kamień	rzeszowski	wiejska	6	1816082	73,21
Krasne	rzeszowski	wiejska	4	1816092	39,10
Sokołów Małopolski	rzeszowski	miejsko-wiejska	10	1816115	134,25
Trzebowniko	rzeszowski	wiejska	10	1816132	90,29
Razem powierzchnia obszaru objętego LSR:					560,81

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędów Gmin, 2015 r.

Obszar „EUROGALICJI” znajduje się w południowo-wschodniej Polsce, w centralnej części województwa podkarpackiego. Przeważająca część obszaru należy do administracyjnych granic powiatu rzeszowskiego; jedynie Gmina Czarna przyporządkowana jest administracyjnie do powiatu łańcuckiego. Teren ten znajduje się w jednym obrysie – wszystkie tworzące go gminy graniczą ze sobą bezpośrednio lub pośrednio, tworząc zwarty obszar geograficzny.

Rysunek 1. Lokalizacja obszaru LGD „EUROGALICJA” na mapie województwa podkarpackiego

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

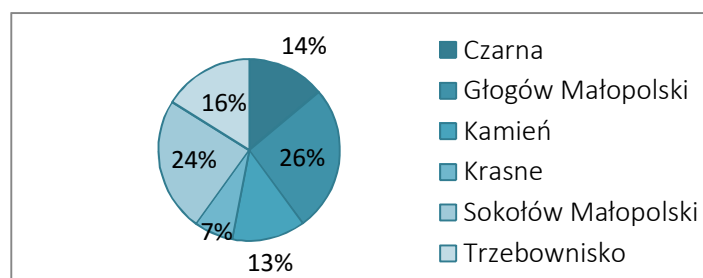

Źródło: opracowanie własne, 2015 r.

„EUROGALICJA” sąsiaduje z gminami: Jezowe, Nowa Sarzyna, Leżajsk, Rakszawa, Żoźlnia, Białobrzegi, miastem Łańcut, Markowa, Chmielnik, Tyczyn, miastem Rzeszów, Świltca, Kolbuszowa, Raniżów. Najważniejszym ośrodkiem administracyjnym znajdującym się w bezpośrednim sąsiedztwie LGD jest Rzeszów – miasto na prawach powiatu oraz stolica województwa podkarpackiego i diecezji rzeszowskiej.

Największymi powierzchnioowo gminami na obszarze LGD są: Głogów Małopolski o powierzchni 145,85 km² (26%) i Sokołów Małopolski o powierzchni 134,25 km² (24%). Najmniejszą gminą jest Gmina Krasne o powierzchni 39,10 km², co stanowi 7% powierzchni LGD.

Wykres 2. Udział powierzchni poszczególnych gmin w całkowitym obszarze LGD

Źródło: opracowanie własne, 2015 r.

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Obszar „EUROGALICJA” zamieszkuje 85 675 osób (dane na 31.12.2013 r.), z czego 88,14% mieszka na obszarach wiejskich (76 065 osób), 11,86% zaś w miastach (odpowiednio w Głogowie Młp. 6190 osób i w Sokolowie Młp. 4047).

Wykres 3. Liczba ludności w poszczególnych gminach obszaru funkcjonalnego LSR (stan na dzień 31.12.2013 r.)

GMINA	LICZBA MIESZKAŃCÓW		OGÓŁEM
	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	
Czarna	5796	5447	11 243
Głogów Młp.	9677	9546	19 223
Sokolów Młp.	8632	8406	17 038
Kamień	3473	3474	6947
Krasne	5437	5222	10 659
Trzebowniko	10 041	10 524	20 565
Ogółem	42 135	43 540	85 675
	54%	46%	6,26%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015 r.

1.3. Potencjał LGD

1.3.1. Opis sposobu powstania i doświadczenie LGD

Historia partnerstwa „EUROGALICJA” sięga lipca 2007 r. Podczas spotkania, którego inicjatorami była Gmina Trzebowniko oraz Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Rodzinie „AGAPE”, a w którym udział wzięły również Gmina Głogów Małopolski, Sokolów Małopolski i Czarna, zawiązała się Grupa Inicjatywna na rzecz programu LEADER.

Wykorzystując dotychczasowe doświadczenia we wspólnym rozwiązywaniu problemów oraz posługując się najlepszymi wzorcami partnerstwa z Polski i Europy przystąpiono do budowy Lokalnej Grupy Działania. Sukcesywnie, do dnia Zebrania Założycielskiego (22 listopada 2007 r.) zorganizowano kolejne spotkania Grupy Inicjatywnej: 27 sierpnia 2007 r., na którym to skonkretyzowano Grupę Inicjatywną oraz określono kierunki jej prac, 5 września 2007 r., na którym wybrano formę prawną funkcjonowania LGD (Stowarzyszenie specjalne), a także wybrano jej nazwę (EUROGALICJA) oraz utworzono kalendarz najbliższych działań związanych z utworzeniem LGD, a także 15 października. Jednocześnie na przełomie września i października prowadzone były działania informacyjne i promocyjne dotyczące powstawania nowego Stowarzyszenia. Działania te prowadzone były przez członków Grupy Inicjatywnej i zostały skierowane do wszystkich mieszkańców czterech Gmin. Ich głównym celem było zainteresowanie jak najliczniejszej grupy organizacji społecznych, podmiotów gospodarczych, instytucji publicznych oraz osób fizycznych członkostwem w Stowarzyszeniu. W działaniach promocyjnych wykorzystywano najróżniejsze formy komunikacji, między innymi: umieszczanie zaproszeń do współpracy na stronach internetowych gmin, w lokalnych gazetach oraz na tablicach ogłoszeń w Urzędach Gmin. Kierowano również bezpośrednio zaproszenia do współpracy, wraz z formularzami deklaracji, do lokalnych liderów oraz wszystkich organizacji społecznych i firm działających na ww. terenach. Po szerokiej kampanii informacyjnej, 16 października 2007 r., zorganizowano spotkanie informacyjno-promocyjne Grupy Inicjatywnej wraz ze wszystkimi zadeklarowanymi i chętnymi, potencjalnymi partnerami. Pomimo złożonych 78 deklaracji członkowskich w spotkaniu uczestniczyła tylko połowa (36 osób). Na spotkaniu dokonano prezentacji Grupy oraz jej dotychczasowych członków, ustalono harmonogram działań i zaprezentowano projekt statutu Stowarzyszenia, a także omówiono zasady działania programu LEADER 2007–2013. Podczas tego spotkania do grona partnerów dołączyła Gmina Krasne. Przełom października i listopada to okres podejmowania stosownych uchwał o przystąpieniu do Stowarzyszenia przez Gminy (od tego momentu już przez 6 Gmin: Trzebowniko, Czarna, Sokolów Młp., Głogów Młp., Krasne i Kamień), organizacje pozarządowe i gospodarcze z jednej strony oraz działań promocyjnych i zbierania deklaracji potencjalnych członków z drugiej. Był to również okres intensywnych przygotowań organizacyjnych i prawnych do Zebrania Założycielskiego.

W dniu 22 listopada 2007 roku licznie zgromadzeni członkowie (84 osoby) podjęli decyzję o zrzeszeniu się sześciu Gmin. W zebraniu założycielskim udział wzięli przedstawiciele sektora gospodarczego, społecznego, rolnicy, młodzież oraz najwyżsi przedstawiciele władz gminnych. Wspólnie określono kierunki działania zawiązanego Stowarzyszenia oraz wybrano jego władze.

Za główny cel powstania Stowarzyszenia uznano zintegrowane i synergiczne działanie partnerów z trzech sektorów na rzecz wsparcia obszarów wiejskich objętych LGD w sferze społecznej, gospodarczej i środowiskowej. W celu pozyskania środków na długoterminową działalność wielosektorowego partnerstwa członkowie Stowarzyszenia opracowali projekt Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2009–2015, który został przyjęty do realizacji uchwałą nr 20/2009 Walnego Zebrania Członków z dnia 5 stycznia 2009 r. Na realizację LSR pozyskano środki w wysokości 12 022 456,00 zł, na podstawie umowy zawartej z Województwem

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Podkarpackim w dniu 21 maja 2009 r. Obranymi przez Stowarzyszenie w LSR kierunkami działania, zdefiniowanymi na podstawie analizy uwarunkowań obszaru LGD oraz w toku konsultacji społecznych, były:

- poprawa jakości życia mieszkańców obszaru LGD „EUROGALICJA”;
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego obszaru LSR.

W poniższej tabeli wskazano główne operacje zrealizowane w ramach LSR na lata 2009–2015, których zakres merytoryczny jest zbliżony z zaplanowanymi do realizacji w LSR na lata 2016–2023.

Wykres 4. Operacje zrealizowane w ramach LSR 2009–2015 – wybór

RODZAJ ZREALIZOWANEJ OPERACJI	LICZBA OPERACJI	WPŁYW NA SYTUACJĘ OBSZARU LGD
Utworzenie nowych przedsiębiorstw	10	Wzrost poziomu przedsiębiorczości mieszkańców i poprawa sytuacji na rynku pracy.
Doposażenie w maszyny i urządzenia małych firm działających na obszarze LGD	7	Podniesienie poziomu konkurencyjności przedsiębiorstw i poprawa sytuacji na rynku pracy.
Budowa i modernizacja obiektów sportowych i kulturalnych	9	Zwiększenie dla mieszkańców obszarów wiejskich dostępności do nowoczesnych usług sportowych i kulturalnych; wzrost poziomu integracji.
Budowa i modernizacja elementów infrastruktury turystycznej	4	Wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru LGD.
Rewitalizacja obiektów sakralnych i zabytkowych	7	Zachowanie lokalnego dziedzictwa.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych LGD „EUROGALICJA”.

Dzięki realizacji *Lokalne Strategii Rozwoju na lata 2009–2015*, w tym w szczególności w ramach działania 431 *Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja*, kadra Stowarzyszenia zdobyła wiedzę i doświadczenie niezbędne do efektywnej pracy oraz sprawnego zarządzania LGD, przede wszystkim w kontekście jej głównego zadania jakim jest wdrażanie LSR. Członkowie zespołu biorącego udział we wdrażaniu LSR uczestniczyli w cyklu szkoleń mających na celu sukcesywnie podnoszenie ich wiedzy z zakresu wdrażania LSR, jak i wspierania beneficjentów operacji, dzięki któremu podnieśli swoje kompetencje. Zbudowany w tym czasie potencjał osobowy będzie wykorzystywany w kolejnych latach funkcjonowania stowarzyszenia i wdrażania LSR na lata 2016–2023.

Kontynuacją dotychczasowych działań LGD „EUROGALICJA” na rzecz rozwoju obszarów wiejskich będzie realizacja LSR na lata 2016–2023. W celu zapewnienia możliwości jej wdrażania członkowie Stowarzyszenia przeprowadzili kilka działań strategicznych, w tym przede wszystkim pozyskali środki w ramach tzw. wsparcia przygotowawczego (umowa o przyznanie pomocy nr 00013-6934-UM0900008/15 w ramach poddziałania „Wsparcie przygotowawcze”), gwarantującego ciągłość funkcjonowania LGD (utrzymanie zatrudnienia, zapewnienie społeczności lokalnej dostępu do biura Stowarzyszenia, prowadzenie strony internetowej itp.), a przede wszystkim opracowanie LSR na lata 2016–2023 w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną i z uwzględnieniem jej potrzeb (współpracę ze społecznością lokalną na każdym etapie tworzenia LSR oraz wyniki konsultacji społecznych szczegółowo opisano w rozdziale 2. dokumentu).

Ponadto podjęto stosowne kroki w celu uspołnienia zapisów dokumentów wyznaczających ramy funkcjonowania poszczególnych organów LGD z wytycznymi dla programu LEADER na lata 2014–2020.

1.3.2. Struktura LGD

Od listopada 2007 r., tj. daty powołania LGD „EUROGALICJA”, do chwili obecnej (grudzień 2015 r.) zmieniła się zarówno liczba członków stowarzyszenia, jak i stosunek reprezentantów poszczególnych sektorów, co było wynikiem m.in. regularnych działań przedstawicieli stowarzyszenia na rzecz poszerzenia składu LGD. Liczba członków wzrosła z 84 w 2007 r. do 106 w 2015 r. Zgodnie ze stanem na 01.12.2015 r. partnerami stowarzyszenia są:

SEKTOR	LICZBA CZŁONKÓW
Publiczny	11
Społeczny	66
Gospodarczy	29

Źródło: opracowanie własne.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Wspólną cechą wszystkich członków stowarzyszenia jest troska o harmonijny rozwój obszaru LGD, przekładający się na wzrost poziomu życia mieszkańców regionu.

Najliczniejszą grupą członków LGD „EUROGALICJA”, stanowiącą ponad 62,26% wszystkich zrzeszonych, są podmioty z sektora społecznego, tj. lokalne stowarzyszenia i dobrowolne zrzeszenia i ruchy obywatelskie, takie jak koła gospodyń wiejskich, ochotnicze straże pożarne, kluby sportowe, tj. organizacje będące na obszarze LGD najpopularniejszą formą aktywności na rzecz lokalnej społeczności i instytucjami odpowiadającymi za animację życia kulturalnego, sportowego oraz społecznego. Organizacje te powstają zwykle oddolnie – z inicjatywy osób zainteresowanych aktywną działalnością na rzecz środowiska lokalnego, związaną także z poprawą sytuacji przedstawicieli różnych grup lokalnej społeczności, w tym uznanych za defaworyzowane; w związku z tym należy uznać je za szczególnie istotne z punktu widzenia realizacji LSR. Obok nich znaczącą grupę członków w sektorze społecznym stanowią parafie katolickie; reprezentujący je księża są najczęściej ważnymi uczestnikami życia miejscowej społeczności, a także opiekunami najważniejszych (i najstarszych) obiektów materialnego dziedzictwa kulturalnego obszaru LGD.

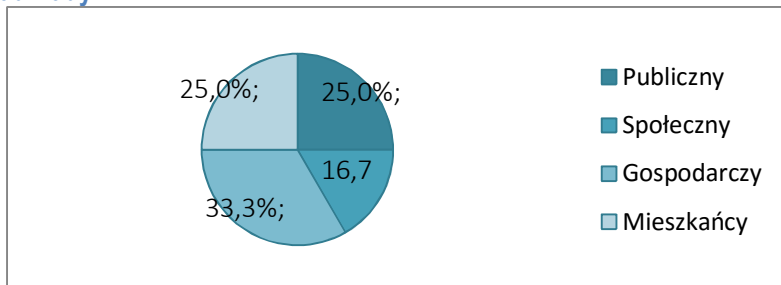
Drugim pod względem liczebności członków jest sektor gospodarczy, którego przedstawiciele stanowią 27,36% wszystkich członków LGD. W przeważającej większości są to prywatni przedsiębiorcy, zainteresowani wzrostem konkurencyjności i innowacyjności swoich firm, tworzący nowe miejsca pracy, a także podnoszący jakość zatrudnienia kolejnych pracowników. Wśród reprezentantów tego sektora należy wymienić także banki spółdzielcze, wspierające LGD wieloletnim doświadczeniem w zarządzaniu finansowym, a także Spółdzielnię Telekomunikacyjną „WIST”.

Najmniej liczną grupą członków Stowarzyszenia (10,38%) są przedstawiciele sektora publicznego; do tej grupy zaliczają się w pierwszej kolejności samorządy wszystkich gmin z obszaru LGD, zapewniając nie tylko właściwą (i równą) reprezentację wszystkich sześciu gmin, ale także będąc gwarantem właściwej realizacji zamierzonych działań na obszarze LGD. Ponadto sektor ten tworzy kilka instytucji kultury oraz jeden publiczny zakład opieki zdrowotnej.

W strukturze LGD „EUROGALICJA” uczestniczą także osoby zamieszkujące obszar LGD, przy czym wszyscy członkowie z tej grupy reprezentują równocześnie któryś z ww. sektorów, tj. publiczny, społeczny lub gospodarczy.

Organem decyzyjnym Stowarzyszenia jest Rada. Radę zgodnie ze Statutem LGD współtworzy 12 przedstawicieli poszczególnych sektorów, z zachowaniem wymaganego art. 32 ust. 2 lit. B rozporządzenia 1303/2013 warunku, by ani władze publiczne, ani żadna pojedyncza grupa interesu nie posiadała więcej niż 49% praw głosu w podejmowaniu decyzji. Każda gmina wchodząca w skład LGD jest reprezentowana w Radzie przez 2 członków.

Wykres 5. Procentowy skład Rady

Źródło: opracowanie własne.

Rada składa się z Przewodniczącego, 2 Wiceprzewodniczących, Sekretarza i pozostałych członków. Przedstawiciele sektora publicznego stanowią jedynie 25% składu; pozostałe osoby reprezentują sektory gospodarczy i społeczny, przy czym zastosowane mechanizmy gwarantują zapewnienie wyboru operacji bez dominacji którejkolwiek z grup interesu. Obowiązkiem Przewodniczącego Rady jest kontrolowanie, czy skład Rady obecny na posiedzeniu pozwala na zachowanie parytetów. W Stowarzyszeniu prowadzony jest Rejestr Interesów Członków Rady, pozwalający na identyfikację charakteru powiązań wnioskodawcami operacji podlegających ocenie Rady (stanowiący załącznik nr 3 do Regulaminu Rady). Regulamin zakłada ponadto obowiązek wyłączenia członków Rady w przypadku stwierdzenia innych powiązań. Wśród członków Rady znajduje się m.in. 1 przedsiębiorca, 1 kobieta oraz 1 osoba poniżej 35 r.ż. Członkowie Rady wybierani i odwoływani są przez Walne Zebranie Członków w głosowaniu tajnym, większością głosów na okres 4-letniej kadencji. Członkowie Rady nie mogą być jednocześnie członkami Zarządu i Komisji Rewizyjnej ani pracownikami biura oraz pozostawać z członkami Zarządu i Komisji Rewizyjnej w związku małżeńskim, ani też w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia. W przypadku rezygnacji członka Rady, odwołania bądź śmierci w trakcie trwania kadencji, Walne Zebranie Członków podejmuje uchwałę o przyjęciu rezygnacji członka lub przyjęciu jego odwołania w głosowaniu tajnym, zwykłą większością głosów, a następnie w możliwie jak najkrótszym terminie organizuje nowe wybory na członka Rady. Do kompetencji Rady należy przede wszystkim: dokonywanie oceny projektów oraz wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR, a także ustalanie przyznanej kwoty wsparcia (par. 23 ust. 6 Statutu Stowarzyszenia).

Na członków Rady wybrano osoby posiadające znajomość podstawowych przepisów prawa oraz LSR, z dużym doświadczeniem zarówno w realizacji współfinansowanych z różnych źródeł projektów, jak i w ich przygotowywaniu i wyborze, a także charakteryzujące się samodzielnością myślenia i sądów, bezstronnością i nieposzlakowaną opinią. Ponadto zaplanowano,

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

że członkowie Rady będą brali udział w szkoleniach podnoszących ich wiedzę i kompetencje, niezbędne do prawidłowego wykonywania czynności statutowych, zgodnie z planem przedstawionym w załączniku nr 6 do Regulaminu Biura.

1.3.3. Zasady funkcjonowania LGD

Dokumentami regulującymi funkcjonowanie LGD „EUROGALICJA”, a także porządkującymi działanie jej poszczególnych organów są: Statut Stowarzyszenia, Regulamin Rady, Regulamin Zarządu, Regulamin biura LGD, Regulamin Walnego Zebrania Członków, Regulamin Komisji Rewizyjnej. Wszystkie wymienione dokumenty, poza Regulaminem Biura, który uchwała Zarząd, przyjmowane są mocą uchwały Walnego Zebrania Członków (WZC) przyjętej bezwzględną większością głosów w obecności min. połowy członków WZC. Opracowywaniem projektów zmian w ww. dokumentach zajmuje się dyrektor biura.

1. Statut reguluje w pierwszej kolejności najważniejsze kwestie przewidziane ustawą Prawo o stowarzyszeniach (DzU 2015 poz.1393 z późn. zm), tj.: nazwę, obszar działania i siedzibę stowarzyszenia, cele i sposoby ich realizacji, sposób nabywania i utraty członkostwa wraz z przyczynami, prawa i obowiązki członków, a także wskazuje władze stowarzyszenia, tryb dokonywania ich wyboru, uzupełniania składu oraz ich kompetencje, sposób reprezentowania stowarzyszenia oraz zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności jego uchwał, sposób uzyskiwania środków finansowych oraz ustanawiania wysokości składek członkowskich, zasady dokonywania zmian statutu oraz sposób rozwiązania się stowarzyszenia. Ponadto wskazuje organ nadzoru LGD (Marszałek Województwa Podkarpackiego) i określa organy LGD kompetentne w zakresie: uchwalenia LSR i jej aktualizacji (Walne Zebranie Członków); wyboru operacji (Rada) wraz ze szczegółowym określeniem jego kompetencji i zasad reprezentatywności oraz bezstronności – w tym przesłanki wyłączenia z oceny operacji.
2. Regulamin Rady reguluje przede wszystkim: szczegółowe kompetencje Rady; szczegółowe zasady zwoływania i organizacji oraz protokolowania posiedzeń Rady; szczegółowe rozwiązania dotyczące wyłączenia z oceny operacji; szczegółowe zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji; zasady wynagradzania członków organu decyzyjnego.
3. Regulamin biura LGD wraz z załącznikami: określa zasady funkcjonowania biura Stowarzyszenia, w tym w szczególności: uprawnienia Dyrektora Biura; strukturę organizacyjną biura; podział zadań w zakresie doradztwa, animacji lokalnej i współpracy; zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników; zasady udostępniania informacji będących w dyspozycji LGD uwzględniające zasady bezpieczeństwa informacji i przetwarzania danych osobowych; opis metody oceny efektywności świadczonego przez pracowników LGD doradztwa.
4. Regulamin Zarządu precyzujący w szczególności: podział zadań pomiędzy członków Zarządu; zasady organizacji i protokolowania posiedzeń Zarządu.
5. Regulamin WZC precyzujący w szczególności: zasady zwoływania, organizacji i protokolowania posiedzeń WZC; zasady podejmowania decyzji w sprawie powołania organów LGD.
6. Regulamin Komisji Rewizyjnej precyzujący w szczególności: kompetencje organu; szczegółowe zasady zwoływania, organizacji i protokolowania posiedzeń Komisji; zasady prowadzenia działań kontrolnych.

1.3.4. Potencjał ludzki LGD

Jednostką kierującą pracami organizacyjnymi i przygotowawczymi LGD jest biuro Stowarzyszenia. Prowadzi ono sprawy bieżące, a także zapewnia obsługę administracyjną i finansową Stowarzyszenia. Zgodnie z Regulaminem biura LGD – na czele tej jednostki administracyjnej stoi Dyrektor Biura, zatrudniony przez Zarząd Stowarzyszenia i umocowany przez niego do reprezentowania Stowarzyszenia na zewnątrz w granicach umocowania. Oprócz Dyrektora biuro zatrudnia 3 pracowników, z których 100% dysponuje doświadczeniem i wiedzą niezbędną do opracowywania, wdrażania i aktualizacji dokumentów strategicznych o zasięgu regionalnym oraz lokalnym (szczegóły – w załączniku nr 16 do Wniosku o wybór LSR). Zarówno Dyrektor, jak i pracownicy biura posiadają także doświadczenie (potwierdzone m.in. stosownymi dyplomami/certyfikatami) w opracowywaniu dokumentacji aplikacyjnej oraz rozliczeniowej do różnych programów operacyjnych, w tym PROW 2007–2013, dzięki czemu mogą świadczyć doradztwo z tego zakresu zainteresowanym beneficjentom. Usługi doradcze w LGD podlegają ewidencjonowaniu w rejestrze prowadzonym w biurze LGD; ponadto – w ramach opracowanego na potrzeby LGD systemu pomiaru jakości udzielanego doradztwa – odbiorcy usług doradczych za pomocą ankiety oceniają usługi (szczegóły w załączniku nr 5 do Regulaminu biura).

2. Partycypacyjny charakter LGD

Mając na względzie, że istotą opracowywania lokalnej strategii rozwoju jest oddolny charakter tworzenia dokumentu, a także że powinien on opierać się o potrzeby i zaangażowanie społeczności lokalnej, zespół ds. opracowywania LSR na lata 2016–2023, złożony z 10 pracowników i członków Stowarzyszenia „EUROGALICJA” i odpowiedzialny za koordynowanie działań związanych z opracowywaniem LSR, podjął starania o zapewnienie aktywnego uczestnictwa w pracach nad dokumentem możliwie dużej grupy przedstawicieli społeczności lokalnej, reprezentatywnej dla wszystkich sektorów oraz grup interesu działających na obszarze LGD. Zachęcenie jak największej liczby mieszkańców do aktywnego udziału w tworzeniu LSR w celu jak najlepszego zdiagnozowania

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

ich potrzeb w zakresie poprawy warunków życia było także jedną z głównych rekomendacji dla Stowarzyszenia, sformułowanych w ramach *Raportu z badania ewaluacyjnego wdrażania LSR na lata 2009–2015*.

W pierwszej kolejności przyszli autorzy strategii przeprowadzili analizę społeczności lokalnej, określając jej liczbę, szacując liczebność poszczególnych sektorów (publicznego, gospodarczego, społecznego), typując głównych aktorów życia społeczno-gospodarczego obszaru LGD, tak aby w konsekwencji zapewnić udział społeczności lokalnej w pracach – na równych zasadach i z zachowaniem proporcjonalności (proporcjonalnej reprezentatywności sektorów).

Przeprowadzone rozeznanie miało także na celu aktualizację wiedzy członków zespołu nt. trendów rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru; pozwoliło to przede wszystkim wytypować grupy znajdujące się w szczególnie niekorzystnej sytuacji i zachęcić je do uczestnictwa w pracach nad przyszłymi kierunkami rozwoju, w ramach których ich niekorzystna sytuacja miałyby szansę się poprawić. Dodatkowo dzięki przeprowadzonej analizie zespół ds. opracowywania LSR na lata 2016–2023 już na tym etapie pracy nad strategią zidentyfikował możliwe konflikty interesu pomiędzy poszczególnymi grupami uczestników konsultacji; by zapobiec możliwym sporom i przeciąganiem się prac na skutek braku porozumienia pomiędzy poszczególnymi grupami uczestników, wybierając metody konsultacyjne, wzięto pod uwagę przede wszystkim dotychczasowe doświadczenia LGD we współpracy z różnymi podmiotami oraz z udziału Stowarzyszenia w projektach i przedsięwzięciach opartych na zasadach partnerstwa i partycypacji społecznej. Wybrane metody skonsultowano z ekspertami.

Ostatecznie dla zagwarantowania partycypacji członków społeczności lokalnej w tworzeniu *LSR na lata 2016–2023* na każdym kluczowym etapie jej opracowywania i realizacji wybrano 4 metody konsultacji, w tym:

- a) 2 metody konsultacyjne partycypacji bezpośredniej (uczestniczącej), tj. spotkania konsultacyjne i warsztaty, mające na celu aktywny (dosłownie) udział reprezentantów wszystkich 3 sektorów w opracowaniu wizji rozwoju, a następnie wypracowaniu kluczowych elementów strategii;
- b) 2 metody konsultacyjne partycypacji pośredniej, tj. badania społeczne (ankietowe) i konsultacje pośrednie, mające na celu zebranie opinii, rekomendacji, uwag do wypracowanych części strategii możliwie najszerszej grupy członków społeczności lokalnej.

Dodatkowo Stowarzyszenie „EUROGALICJA” zagwarantowało mieszkańcom obszaru LGD czynny udział w budowaniu LSR poprzez uruchomienie punktu konsultacyjnego w siedzibie LGD, w którym każdy mieszkaniec miał możliwość złożenia propozycji do analizy SWOT, celów LSR, zaproponowania przedsięwzięcia o określonej tematyce, zdefiniowania wskaźników, wskazania obszarów funkcjonowania LGD wymagających bieżącego monitoringu i systematycznej ewaluacji, a także działań komunikacyjnych i środków przekazu gwarantujących skuteczną komunikację na linii LGD – społeczność lokalna na etapie realizacji LSR.

Wymienione w punkcie a metody miały na celu oddolne wypracowanie wizji rozwoju obszaru „EUROGALICJI” oraz szczegółowych treści merytorycznych i rozwiązań na wszystkich kluczowych etapach opracowywania LSR, tj. diagnozy i analizy SWOT, celów i wskaźników oraz planu działania, zasad wyboru operacji i kryteriów ich wyboru, zasad monitorowania i ewaluacji oraz planu komunikacyjnego w odniesieniu do LSR. Uczestnicy spotkań i warsztatów wykorzystywali w tym celu dane obiektywne (GUS i in.), dane subiektywne (badania społeczne), rekomendacje z raportów ewaluacyjnych Stowarzyszenia „EUROGALICJA”, a także efekty prac z wcześniej zakończonych etapów (np. dane z diagnozy posłużyły do opracowania analizy SWOT, z kolei wyniki analizy strategicznej SWOT były punktem wyjścia do zdefiniowania i hierarchizacji celów itd.). Zaproszenie do udziału w pracach skierowane zostało do wszystkich chętnych przedstawicieli lokalnej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych liderów poszczególnych sektorów oraz reprezentantów grup roboczo zdefiniowanych jako defaworyzowane (przyjęto założenie, że po przeprowadzeniu analizy bardziej szczegółowych danych i w trakcie prac warsztatowych mogą wyłonić się inne niż pierwotnie zdefiniowane grupy). Podstawowym dążeniem organizatorów warsztatów było zapewnienie możliwie proporcjonalnej liczby reprezentantów wszystkich sektorów, tak aby żadna grupa nie miała decydującego wpływu na ostateczny rezultat pracy. Udział w pracach był otwarty, nabór prowadzono w sposób ciągły – harmonogram przewidywanych spotkań był ogólnodostępny (strony internetowe LGD oraz gmin, ulotki informacyjne) i można się było zgłosić w dowolnym momencie (mailowo lub telefonicznie). Uczestnicy spotkań i warsztatów byli bezpośrednimi pomysłodawcami/autorami treści, rozwiązań i zapisów umieszczonych następnie przez autorów strategii w wersji roboczej (do konsultacji szerokich), a następnie końcowej dokumentu. Spotkania i warsztaty (prowadzone metodą przyszłościową) moderowane były przez ekspertów, których zadaniem było uporządkowanie pracy uczestników, nadanie właściwego kierunku rozumowaniu i dyskusjom, łagodzenie sporów, uzgodnienie/proponowanie/ wypracowywanie konsensusu w postaci spójnych i akceptowalnych przez wszystkich (reprezentujących poszczególne sektory) zapisów poszczególnych ww. części dokumentu. W trakcie warsztatów wykorzystywano techniki aktywizujące i uruchamiające kreatywność uczestników (drzewo decyzyjne, burza mózgów, metaplan), techniki selektywnego wyboru, kompromisu; uczestnicy pracowali indywidualnie, grupowo i na forum plenarnym. Rezultatem wspólnej pracy reprezentantów wszystkich sektorów lokalnej społeczności były wstępne (robocze) wersje kluczowych elementów Strategii, które następnie przedstawiano do zaopiniowania szerokiej społeczności.

Spotkania konsultacyjne i warsztaty przeprowadzono wg następującego harmonogramu:

Miejsce	Data	Liczba	Cel spotkania/Etap	Grupa docelowa
---------	------	--------	--------------------	----------------

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

spotkania/warsztatu		a uczestników	opracowywania LSR	
sala posiedzeń Urzędu Gminy Kamień, 36-053 Kamień 287	19.08.2015 r., godz. 16.30–18.00	30 osób	<u>Etap I:</u> diagnoza i analiza SWOT <u>Cel:</u> definiowanie potrzeb i problemów, wypracowanie wizji rozwoju, pomysłów i kierunków działania w ramach LSR na l. 2016–2023 w oparciu o dane obiektywne (GUS) oraz wnioski i rekomendacje z ewaluacji LSR na l. 2009–2015;	wszyscy mieszkańcy LGD z zastrzeżeniem zagwarantowania proporcjonalnego uczestnictwa wszystkich sektorów: społecznego, gospodarczego, publicznego
sala w Gminnym Ośrodku Kultury i Biblioteki w Krasnem, 36-007 Krasne 743	20.08.2015 r., godz. 16.30–18.00	35 osób	Jw.	Jw.
sala w Miejsko-Gminnym Domu Kultury w Głogowie Młp., ul. kardynała Wyszyńskiego 12, Głogów Młp.	24.08.2015 r., godz. 16.30–18.00	28 osób	Jw.	Jw.
sala Ośrodka Kultury w Czarnej, 37-125 Czarna 795	25.08.2015 r., godz. 16.30–18.00	26 osób	Jw.	Jw.
sala posiedzeń Urzędu Gminy Trzebowniko,	03.09.2015 r., godz. 16.30–18.00	37 osób	Jw.	Jw.
siedziba LGD „EUROGALICJA”, ul. Rzeszowska 29, 36- 050 Sokołów Młp.	04.09.2015 r., godz. 16.30–18.00	27 osób	Jw.	Jw.
siedziba LGD „EUROGALICJA”, ul. Rzeszowska 29, 36- 050 Sokołów Młp.	24.09.2015 r., godz. 16.30–18.00	34 osoby	<u>Etap II:</u> określenie celów i wskaźników oraz opracowanie planu działania <u>Cel:</u> wypracowanie celów ogólnych i szczegółowych LSR, przyporządkowanie odpowiednich wskaźników gwarantujących prawidłową realizację LSR oraz planu działania powiązanego z logiką realizacji LSR	Jw.
siedziba LGD „EUROGALICJA”, ul. Rzeszowska 29, 36- 050 Sokołów Młp.	03.11.2015 r., godz. 16.00–19.00	15 osób	<u>Etap III:</u> opracowanie zasad wyboru operacji i ustalania kryteriów wyboru <u>Cel:</u> wypracowanie kryteriów wyboru niezbędnych do opracowania jasnych procedur wyboru operacji pozwalających na skuteczną realizację LSR.	Jw.
siedziba LGD „EUROGALICJA”, ul.	16.11.2015 r., godz. 16.30–18.30	26 osób	<u>Etap IV:</u> opracowanie zasad monitoringu i ewaluacji oraz	Jw.

Rzeszowska 29, 36-050 Sokołów Młp.			<p><u>Etap V: przygotowanie planu komunikacji</u> <u>Cel: wspólne wytypowanie a. obszarów funkcjonowania Stowarzyszenia wymagających bieżącego monitoringu i systematycznej ewaluacji; b. działań komunikacyjnych i środków przekazu gwarantujących skuteczną komunikację na linii LGD – społeczność lokalna.</u></p>	
------------------------------------	--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych LGD.

Wymienione w punkcie b metody partycypacji pośredniej wykorzystano po pierwsze w celu zebrania informacji nt. potrzeb i preferencji społeczności lokalnej w zakresie prowadzenia polityki rozwoju w najbliższych latach, a także poznania subiektywnej oceny najważniejszych kwestii związanych z funkcjonowaniem społeczno-gospodarczym obszaru. Badania społeczne (ankietowe) były prowadzone z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety audytoryjnej udostępnionej nw. kanałami komunikacyjnymi. Dodatkowo w trakcie prac nad LSR za pomocą specjalnej „karty projektu” prowadzony był nabór pomysłów na przedsięwzięcia, które – według respondentów – powinny zostać zrealizowane w najbliższych latach na obszarze wdrażania LSR. Zebrane w ten sposób dane uwzględniane były w ramach prac grup warsztatowych.

Po drugie metody partycypacji pośredniej wykorzystano do zbierania opinii, rekomendacji, uwag nt. wypracowanych wcześniej w ramach pracy warsztatowej treści kluczowych części strategii. Ta część konsultacji miała na celu włączenie wszystkich mieszkańców regionu w tworzenie LSR. Wypracowana w ramach spotkań i warsztatów oraz uporządkowana i sporządzona przez autorów strategii konkretna część dokumentu była podawana do publicznej wiadomości wraz z informacją nt. możliwości zgłaszania do niej w określonym czasie uwag, opinii, rekomendacji. Członkowie lokalnej społeczności mogli wybrać jeden z kilku możliwych (niżej wymienionych) kanałów komunikacji. Uzyskane w ten sposób dane były następnie analizowane i porządkowane przez zespół ds. opracowywania LSR na lata 2016–2023; opinie i uwagi merytoryczne dyskutowano na posiedzeniach zespołu i dokonywano na ich podstawie ewentualnych korekt bądź uzupełnień dokumentu¹. Ostatnim etapem prac nad LSR na lata 2016–2023 było skierowanie końcowej wersji dokumentu do konsultacji metodą partycypacji pośredniej z wykorzystaniem nw. kanałów komunikacji. Po siedmiodniowym okresie konsultacji zebrane opinie, rekomendacje, uwagi podlegały opisanej powyżej procedurze. Tak sporządzona wersja dokumentu została przyjęta uchwałą Walnego Zebrania Członków.

Warunkiem szerokiego uczestnictwa mieszkańców w konsultacjach pośrednich, gwarantujących zebranie danych, opinii, rekomendacji od jak najliczniejszej i najbardziej różnorodnej grupy osób był odpowiedni wybór kanałów komunikacyjnych (konsultacyjnych), uwzględniających możliwości i predyspozycje grup docelowych, do których kierowano przekaz. W związku z tym wykorzystano:

¹ Podstawowym zadaniem zespołu ds. opracowywania LSR na lata 2016–2023 było właściwe zredagowanie dokumentu Strategii, tak aby spełniał wymogi Samorządu Województwa. Merytoryczna zawartość kluczowych elementów Strategii jest elementem współpracy i konsensusu przedstawicieli poszczególnych sektorów i grup interesu uczestniczących w konsultacjach bezpośrednich. Przyjęto zatem, że wypracowane w wersjach roboczych rozwiązania stanowią bazę Strategii, która w następstwie konsultacji bezpośrednich może zostać rozwinięta i uzupełniona, jednak nie może podlegać znaczącym modyfikacjom.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

KANAŁ KOMUNIKACYJNY	GRUPA DOCELOWA	SPOSÓB KONTAKTU
Punkt konsultacyjny w siedzibie Stowarzyszenia „EUROGLICJA”, dostępny wt.–czw. w godz. 10–12	wszyscy mieszkańcy obszaru LGD	bezpośredni
mobilne punkty informacyjne w Gminnych Ośrodkach Pomocy Społecznej z obszaru LGD „EUROGALICJA”	przedstawiciele grup defaworyzowanych, przede wszystkim osób niepełnosprawnych, bezrobotnych	bezpośredni
mobilne punkty informacyjne w parafiach gminnych z obszaru LGD „EUROGALICJA”	przedstawiciele grup defaworyzowanych, przede wszystkim osób starszych, niepełnosprawnych; rolnicy	bezpośredni
mobilne punkty informacyjne w urzędach gmin z obszaru LGD „EUROGALICJA”	wszyscy mieszkańcy obszaru LGD, przede wszystkim przedsiębiorcy, sektor publiczny	bezpośredni
strony internetowe: Stowarzyszenia „EUROGALICJA”, gminne, jednostek gminnych	wszyscy mieszkańcy obszaru LGD	pośredni

W następstwie zastosowania wielu ww. kanałów dotarcia do odbiorców w konsultacjach uczestniczyło blisko 650 osób.

Opisane powyżej prace przebiegały zgodnie ze szczegółowym „Planem włączenia społeczności lokalnej” we współpracę na rzecz opracowania spójnej wizji rozwoju obszaru „EUROGALICJI” i jej zapisania w postaci LSR na lata 2016–2023. Dla zapewnienia powszechności informacji nt. realizowanych konsultacji społecznych i równego dostępu do informacji dla wszystkich członków lokalnej społeczności wykorzystano materiały promocyjno-informacyjne, takie jak: ulotki (dystrybuowane w jst i ich jednostkach operacyjnych, wśród NGO, parafii itp.), plakaty, wszystkie informacje upowszechniano również za pośrednictwem strony internetowej „EUROGALICJI” oraz stron gmin. Zastosowanie metod partycypacyjnych zagwarantowało szeroki udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji strategicznych dla obszaru LGD, jak również możliwość wpływania przez mieszkańców na planowane i realizowane działania. Duża liczba i różnorodność wykorzystanych metod pozytywnie wpłynęła na wysoki poziom konsultacji społecznych.

Podsumowanie metod wykorzystanych na poszczególnych kluczowych etapach opracowywania LSR:

ETAP BUDOWANIA/REALIZACJI LSR	WYBRANE PARTYCYPACYJNE METODY KONSULTACJI	GRUPY DOCELOWE
Diagnoza i analiza SWOT	1. badanie społeczne (ankietowe); 2. prowadzenie naboru „fiszek projektowych”; 3. warsztaty ze społecznością lokalną; 4. upublicznienie roboczej wersji tego fragmentu strategii i zbieranie opinii/uwag/rekomendacji przedstawicieli społeczności lokalnej; 5. spotkanie podsumowujące.	przedstawiciele wszystkich sektorów i możliwie wielu grup interesu z obszaru LGD „EUROGALICJA”
Określenie celów i wskaźników w odniesieniu do opracowania LSR oraz opracowanie planu działania	1. badanie społeczne (ankietowe); 2. prowadzenie naboru „fiszek projektowych”; 3. warsztaty (tzw. przyszłościowe) ze społecznością lokalną; 4. upublicznienie roboczej wersji tego fragmentu strategii i zbieranie opinii/uwag/rekomendacji przedstawicieli społeczności lokalnej; 5. spotkanie podsumowujące.	przedstawiciele wszystkich sektorów i możliwie wielu grup interesu z obszaru LGD „EUROGALICJA”
Opracowanie zasad wyboru operacji i ustalania kryteriów wyboru	1. możliwość zgłoszenia propozycji w ramach punktu konsultacyjnego; 2. warsztaty ze społecznością lokalną; 3. upublicznienie roboczej wersji tego fragmentu strategii i zbieranie opinii/uwag/rekomendacji przedstawicieli społeczności lokalnej; 4. spotkanie podsumowujące.	przedstawiciele wszystkich sektorów i możliwie wielu grup interesu z obszaru LGD „EUROGALICJA”
Opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji	1. możliwość zgłoszenia propozycji w ramach punktu konsultacyjnego; 2. warsztaty ze społecznością lokalną; 3. upublicznienie roboczej wersji tego fragmentu strategii i zbieranie opinii/uwag/rekomendacji przedstawicieli społeczności lokalnej; 4. dystrybucja końcowej wersji przedstawicielom lokalnej społeczności.	przedstawiciele wszystkich sektorów i możliwie wielu grup interesu z obszaru LGD „EUROGALICJA”
Przygotowanie planu komunikacyjnego	1. możliwość zgłoszenia propozycji w ramach punktu konsultacyjnego;	przedstawiciele wszystkich sektorów i możliwie wielu grup

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

w odniesieniu do realizacji LSR	do	2. warsztaty ze społecznością lokalną; 3. upublicznienie roboczej wersji tego fragmentu strategii i zbieranie opinii/uwag/rekomendacji przedstawicieli społeczności lokalnej; 4. dystrybucja końcowej wersji przedstawicielom lokalnej społeczności.	interesu z obszaru LGD „EUROGALICJA”
---------------------------------	----	--	--------------------------------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych LGD.

3. Diagnoza – opis obszaru i ludności

3.1. Charakterystyka społeczno-gospodarcza obszaru LGD „EUROGALICJA”

3.1.1. Podstawowe dane demograficzne

Obszar „EUROGALICJI” zamieszkuje 85 675 osób (dane na dzień 31.12.2013 r.), w tym 49% mężczyzn i 51% kobiet.

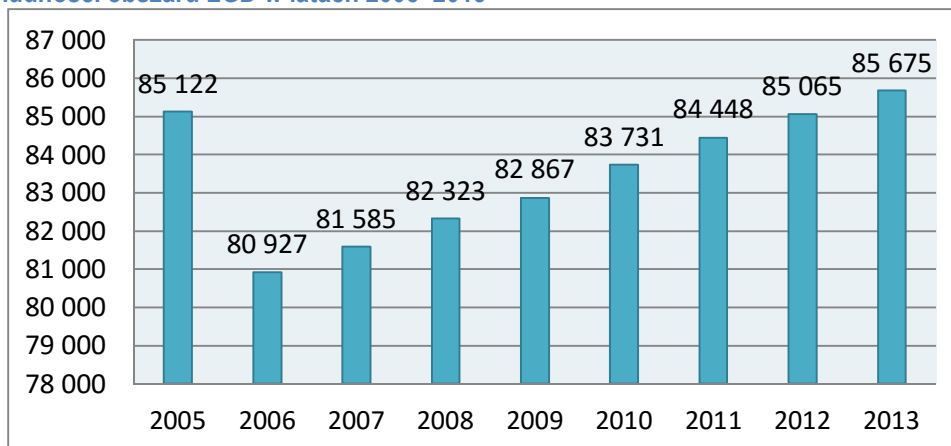
Wykres 6. Liczba ludności w poszczególnych gminach obszaru funkcjonalnego LSR (stan na dzień 31.12.2013 r.)

GMINA	2013		
	OGÓLEM	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
Czarna	11 243	5447	5796
Głogów Małopolski	19 223	9546	9677
Kamień	6947	3473	3474
Krasne	10 659	5222	5437
Sokołów Małopolski	17 038	8406	8632
Trzebownik	20 565	10 041	10 524
SUMA	85 675	42 135	43 540

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015 r.

Średnia gęstość zaludnienia na obszarze LGD wynosi 153 os./km² i zdecydowanie przewyższa średnią gęstość zaludnienia w województwie (119 os./km²). Wynika to przede wszystkim z intensywnego i systematycznego napływu mieszkańców do dwóch zlokalizowanych najbliższej stolicy Podkarpacia gmin obszaru, tj. Krasne i Trzebownik (w ciągu dwóch lat, tj. od 2011 do 2013 r. gęstość zaludnienia tych gmin wzrosła odpowiednio o 2,63% i 2,24%), uważanych za „sypialnie” Rzeszowa. Niższy, ale notowany w statystykach GUS wzrost gęstości zaludnienia dotyczy także wszystkich pozostałych – poza gminą Kamień – gmin tworzących LGD „EUROGALICJA” i jest jedną z cech wyróżniających ten region na tle województwa. W stosunku do stanu na koniec IV kwartału 2006 r. (tj. momentu tworzenia LSR na lata 2009–2015) gęstość zaludnienia terenu LGD „EUROGALICJA” wzrosła aż o 9 os./km² przy jednoczesnym zmniejszeniu powierzchni obszaru o 16 km² (dla porównania w tym samym czasie gęstość zaludnienia w województwie wzrosła o 1, w całym powiecie rzeszowskim nie zmieniła się, w powiecie łańcuckim o 5, ropczycko-śędziszowskim o 4 os./km²).

Wykres 7. Liczba ludności obszaru LGD w latach 2005–2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, 2015 r.

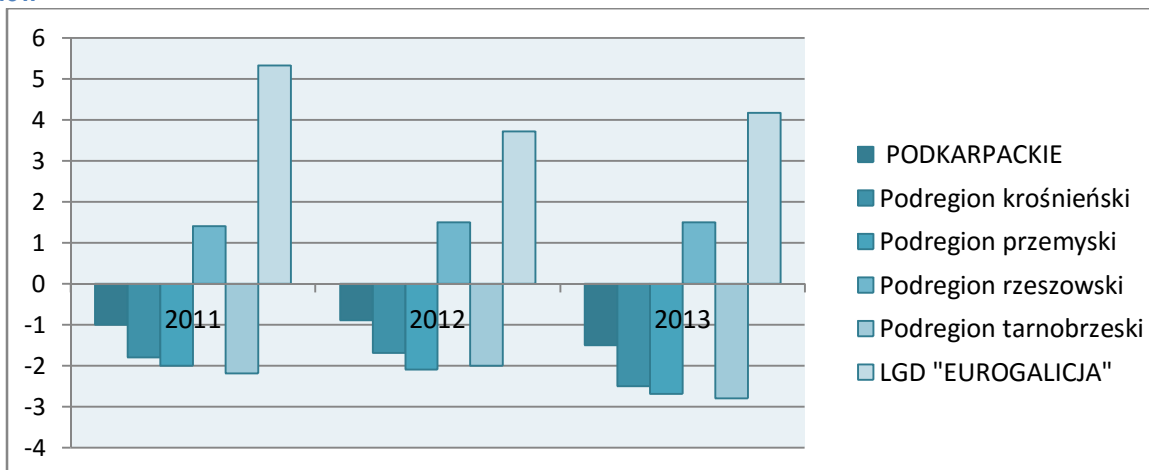
Ogólny przyrost ludności jest wynikiem interakcji dwóch czynników: przyrostu naturalnego i salda migracji. Przyrost naturalny na obszarze LGD „EUROGALICJA” przyjmuje stałą wartość dodatnią (w 2013 r. osiągnął wartość 2,5 na 1000 ludności, dzięki

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

czemu obszar ten wypada zdecydowanie pozytywnie na tle województwa, dla którego wskaźnik w tym czasie wyniósł 0,8, oraz na tle powiatu rzeszowskiego ze wskaźnikiem równym 1,6), choć w ciągu lat 2011–2013 widoczny jest spadek jego nominalnej wartości o 14,44%. To, co zdecydowanie pozytywnie wyróżnia obszar LGD „EUROGALICJA” na tle sytuacji zarówno w całym województwie podkarpackim, jak i jego poszczególnych podregionach, to utrzymujące się stale wysokie dodatnie saldo migracji, wskazujące na systematyczny napływ ludności na te tereny.

Wykres 8. Saldo migracji na 1000 osób na obszarze LGD „EUROGALICJA” na tle sytuacji województwa podkarpackiego i podregionów

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, 2015 r.

Najwyższe wartości przyjmuje w gminach położonych najbliżej granicy z Rzeszowem zgodnie z trendem suburbanizacyjnym, „przekształcającym okolice dużych miast w przedmieścia”²; niewielka odległość od Rzeszowa oraz dogodna sieć dróg sprzyja osadnictwu „rzeszowskich kadr” w gminie Krasne czy Trzebownisko. Na tereny gmin współtworzących LGD „EUROGALICJA” przybywają osoby o wysokiej atrakcyjności ekonomicznej: zamożni, dobrze wykształceni, o stabilnej sytuacji zawodowej, a także ludzie młodzi (30+), którzy znajdują pracę w Rzeszowie lub okolicach, decydując się jednocześnie z różnych względów (m.in. ekonomicznych) na osiedlenie w gminach ościennych. Zachodzące przemiany demograficzne mają znaczący wpływ na sytuację tego obszaru. Wzrost liczby mieszkańców niewątpliwie stymuluje rozwój terenów LGD „EUROGALICJA”, sprzyja przyrostowi sieci osadniczej, w tym szczególnie rozwojowi budownictwa mieszkalnego, głównie jednorodzinne. Stawia też lokalnym władzom, a także ich społecznym partnerom działającym na rzecz regionu (m.in. LGD) wyzwanie w postaci sformułowania i prowadzenia określonej polityki rozwoju, uwzględniającej potrzeby napływających mieszkańców, w tym np. ludzi młodych, rozpoczynających życie zawodowe i szukających swoich szans życiowych na tym terenie. Odnosi się to zarówno do potrzeb materialnych (infrastruktura techniczna, rekreacyjna czy sportowa), jak i duchowych (zbudowanie tożsamości lokalnej, zacieśnienie więzi z dotychczasowymi osadnikami). Wzrastająca liczba ludności napływowej ma różnoraki wpływ na życie społeczne obszaru. Napływowi mieszkańcy obszaru LGD „EUROGALICJA” są słabo zakorzenieni w nowym środowisku lokalnym. Właściwe im oderwanie miejsca pracy od miejsca zamieszkania oraz konieczność częstszych przemieszczeń skutkuje **spadkiem znaczenia więzi społecznych opartych na sąsiedztwie**³. Nowi mieszkańcy, koncentrując się na sprawach zawodowych, domowych, życiu prywatnym, są słabo zaangażowani w budowanie wspólnoty, co pogłębia dystans społeczny między nimi a rdzenną ludnością, w konsekwencji osłabiając potencjał kapitału społecznego regionu.

Strukturę wieku ludności obszaru EUROGALICJI w sposób najbardziej syntetyczny, a jednocześnie obrazowy prezentują dane uwzględniające podział na osoby w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), wieku produkcyjnym (18-60 dla kobiet oraz 18-65 dla mężczyzn), a także poprodukcyjnym (powyżej 60 lat dla kobiet powyżej 65 lat dla mężczyzn). Mając na uwadze dane za lata 2011–2013, oraz zestawiając je z danymi dla województwa można uznać obecną strukturę za stosunkowo korzystną, zarówno z uwagi na to, że najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym, jak i z uwagi na wysoki odsetek osób z grupy najmłodszej, przedprodukcyjnej, których liczba przekracza średnią wartość dla kraju i województwa (ok. 19,5%). Struktura ta jest także stabilna, w latach 2011–2013 dokonywały się jedynie nieznaczne przesunięcia pomiędzy poszczególnymi kategoriami.

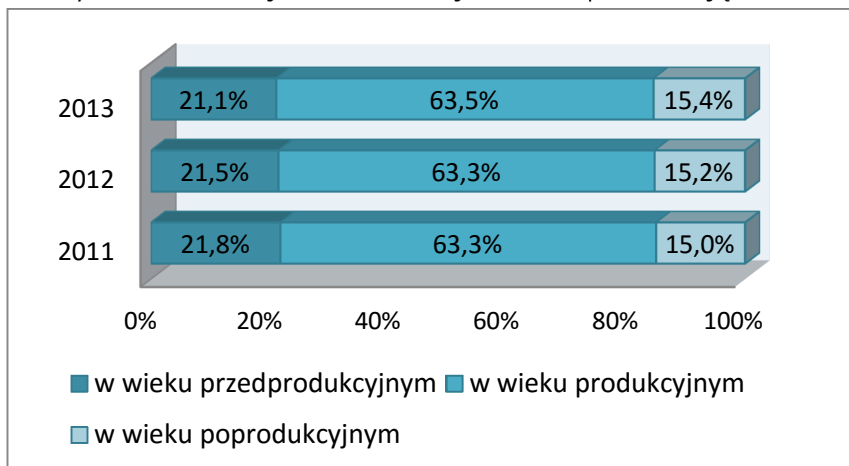
Wykres 9. Populacja LGD „EUROGALICJA” w podziale na poszczególne ekonomiczne grupy wieku

² Polacy o życiu na wsi. Komunikat z badań CBOS, Warszawa 2015 r.

³ Pogrubioną czcionką w rozdziale 3. wyróżniono zdefiniowane na obszarze „EUROGALICJI” problemy społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz skali tych zjawisk.

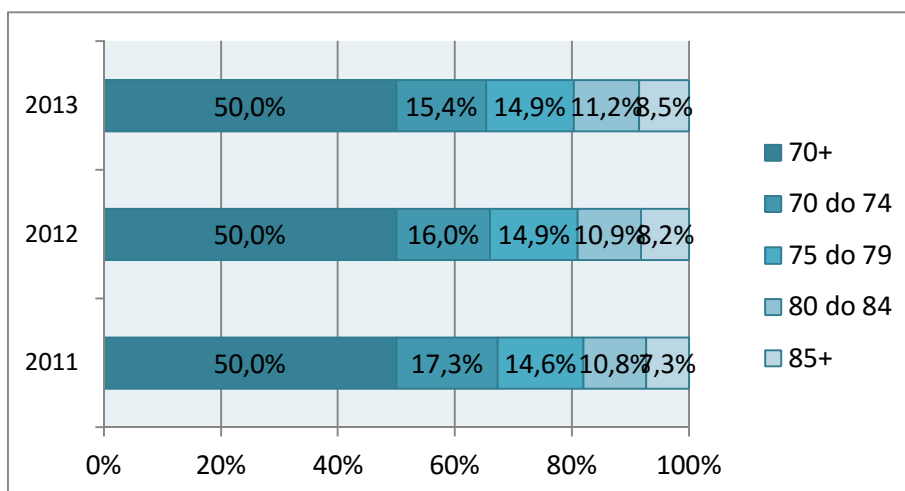
„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, 2015 r.

Niestety trend ten – podobnie jak w całym kraju – ma niekorzystny kierunek, **polegający na powolnym, ale stałym zmniejszaniu się liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym**; wskaźnik obciążenia demograficznego na obszarze „EUROGALICJI” wynosi obecnie 24,5; szacuje się, że w ciągu najbliższych 20 lat wzrośnie o ponad 100%. Na zjawisko zmieniającej się na niekorzyść struktury populacji nałoży się dodatkowo zachodzące już w ostatnich latach zjawisko zmiany struktury osób w wieku poprodukcyjnym. Analizując dane z obszaru „EUROGALICJI” łatwo zauważyć, że najdynamiczniej wzrasta liczba osób w grupach wiekowych 80–84 oraz 85+.

Wykres 10. Liczebność grup wiekowych seniorów w latach 2011–2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, 2015 r.

Mając na uwadze powyższe dane, a także świadomość zjawisk, jakie towarzyszą najczęściej procesowi starzenia się (pogarszanie się stanu zdrowia i sprawności intelektualnej i fizycznej; pogarszająca się sytuacja materialna; wzrost poczucia osamotnienia i marginalizacji; niewystarczające kompetencje cyfrowe) przewiduje się możliwość intensyfikacji na obszarze LGD „EUROGALICJI” zjawiska polegającego na **wykluczeniu społecznym tej grupy osób**.

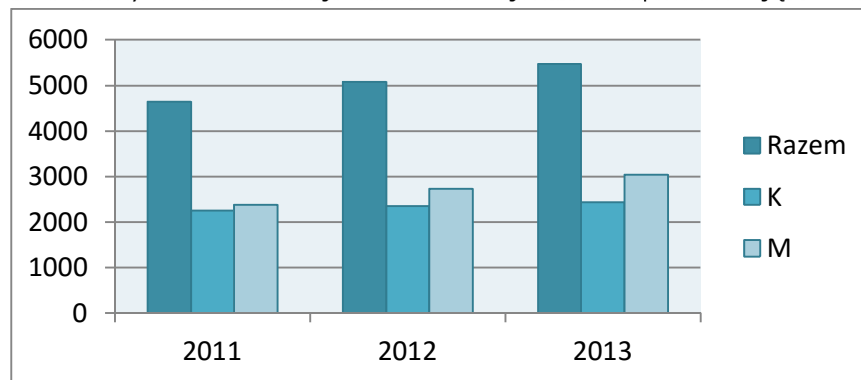
3.1.2. Rynek pracy

W latach 2010–2013 na obszarze wszystkich gmin tworzących obszar LGD systematycznie wzrastał poziom bezrobocia rejestrowanego. Na koniec IV kwartału 2013 r. bezrobotnych było łącznie 5503, z czego 45% stanowiły kobiety. Odzwierciedlało to sytuację w obu powiatach, na terenie których w tym samym okresie bezrobocie wzrosło o 3,1% w powiecie łańcuckim i o 1,7% w powiecie rzeszowskim, a także całego województwa podkarpackiego, w którym stopa bezrobocia wzrosła z poziomu 15,5% w 2011 r. do 16,3% w 2013 r.

Wykres 11. Poziom bezrobocia rejestrowanego na obszarze LGD „EUROGALICJA” w latach 2011–2013

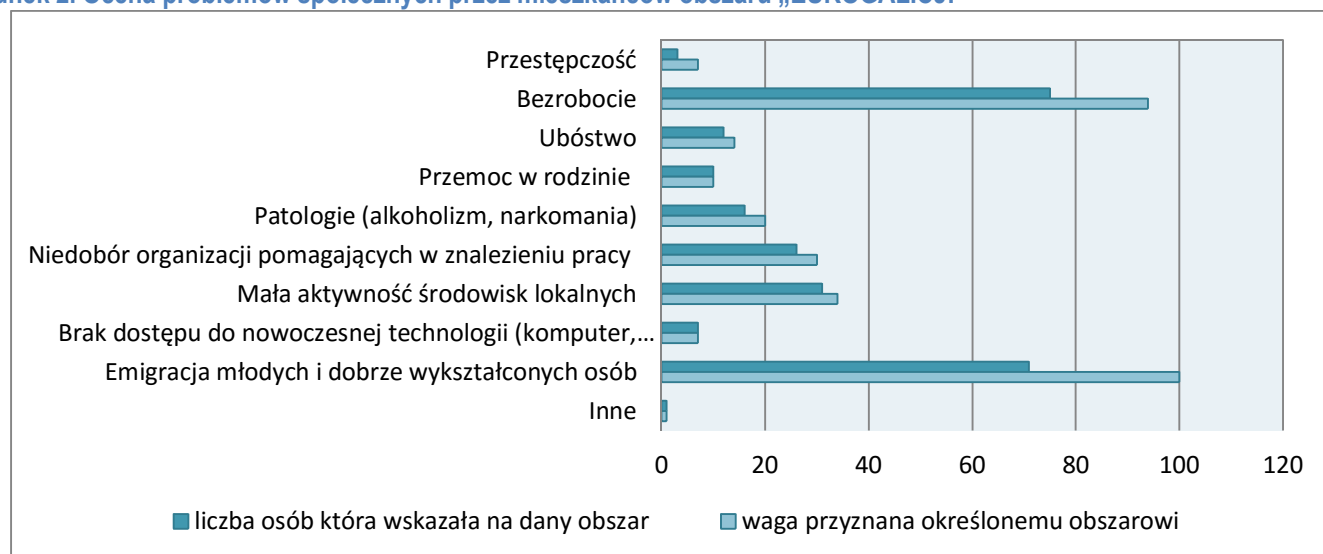
„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, 2015 r.

Bezrobocie zostało uznane przez mieszkańców (uczestników badań społecznych oraz warsztatów i spotkań ze społecznością) za najbardziej dotkliwy problem społeczny obszaru.

Rysunek 2. Ocena problemów społecznych przez mieszkańców obszaru „EUROGALICJI”

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z badania społecznego.

Jednocześnie – pomimo systematycznego przyrostu liczby osób pozostających bez pracy – zdecydowanie mniej dynamicznie na obszarze „EUROGALICJI” wzrastała liczba bezrobotnych kobiet. Warto zauważyć także, że pomimo wysokiego wskaźnika feminizacji na obszarze „EUROGALICJI” kobiety stanowią większość osób bezrobotnych tylko w jednej grupie wiekowej – 25–34, co zdecydowanie odbiega od sytuacji w całym województwie.

Wykres 12. Liczba bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym na obszarze LSR (stan na dzień 31.12.2013 r.)

OBSZAR	LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH	LICZBA OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	STOSUNEK LICZBY BEZROBOTNYCH DO LICZBY OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM
LGD „EUROGALICJA”	5503	54 476	10,1
PODKARPACKIE	154 216	1 355 579	11,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, 2015 r.

Najliczniejszą pod względem wykształcenia grupą osób pozostających poza rynkiem pracy na obszarze LGD „EUROGALICJA” są osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (30% w 2013 r.) oraz policealnym i średnim zawodowym (26% w 2013 r.). Trend ten z jednej strony jest związany ze strukturą wykształcenia ludności na tym obszarze w ogóle – w powiecie rzeszowskim wyższy niż w całym województwie podkarpackim jest odsetek osób legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym (24% w skali powiatu w stosunku do 22% w skali województwa i tylko 20% w skali podregionu rzeszowskiego⁴) przy jednocześnie niższym w stosunku do danych dla województwa odsetku osób z wykształceniem wyższym (13% w skali powiatu w stosunku do 14% w skali województwa i aż 18% dla podregionu rzeszowskiego). Z drugiej strony dane te wskazują także na bardziej ogólny problem **niedopasowania zasobów siły roboczej do potrzeb rynku pracy**, wynikający zarówno ze

⁴ Dane z ostatniego Narodowego Spisu Powszechnego za 2011 r.

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

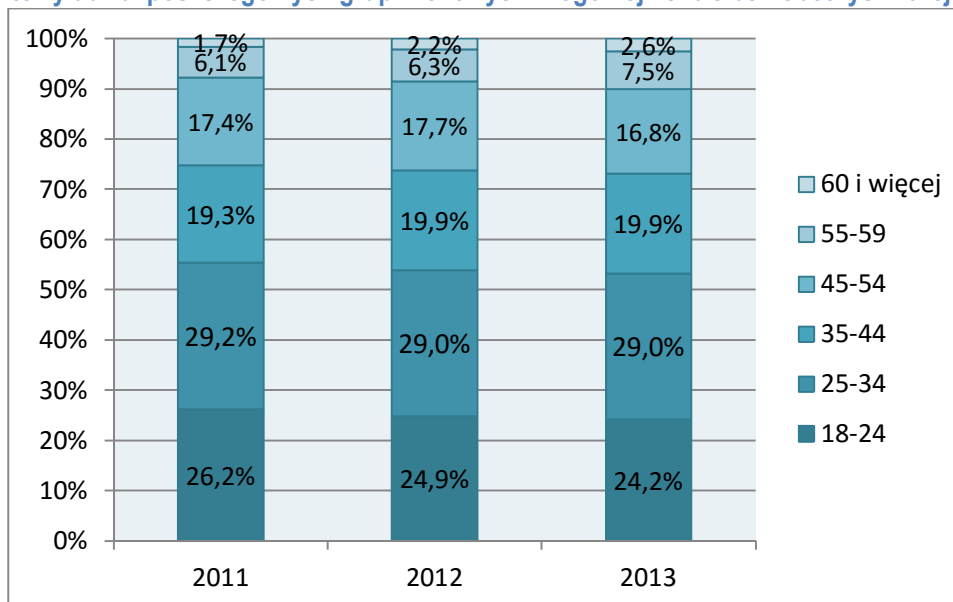

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

zdezaktualizowanej oferty szkół zawodowych, jak i braku wsparcia młodzieży w wyborze drogi zawodowej. Osoby bezrobotne z niskim poziomem wykształcenia są najczęściej mniej zaradne i przedsiębiorcze niż osoby lepiej wykształcone, trudniej jest im samodzielnie poradzić sobie z niekorzystną sytuacją życiową i ekonomiczną, wynikającą z braku zatrudnienia, a jednocześnie nie potrafią samodzielnie znaleźć rozwiązania.

Znaczącym problemem obszaru LGD „EUROGALICJA” wynikającym zarówno z danych statystycznych, jak i wskazywanym przez uczestników społeczności lokalnej **jest wysoki poziom bezrobocia wśród osób młodych**, którego negatywnym następstwem jest przede wszystkim masowa emigracja zarobkowa przedstawicieli tej grupy.

Wykres 13. Procentowy udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, 2015 r.

Z danych statystycznych powiatowych urzędów pracy wynika, że niemal 1/4 wszystkich osób bezrobotnych na obszarze LGD stanowią osoby poniżej 25 r.ż., choć porównując dane za lata 2011 i 2013 można zauważyć nieznaczny lecz stały ubytek procentowy osób w tej grupie bezrobotnych. Osłabienie niekorzystnego trendu wynika jednak przede wszystkim z faktycznego odpływu sporej grupy tych osób na emigrację zarobkową; odnotowywany jest co prawda wzrastający popyt na pracowników, jednak, jak wynika z przeprowadzonego badania społecznego, osoby z tej grupy wiekowej są głównie przyjmowane do wykonywania prac prostych, znacznie poniżej posiadanych kwalifikacji i nisko płatnych. Bez pracy pozostają przede wszystkim osoby młode bez doświadczenia zawodowego. Brak pracy i stałych dochodów generuje z kolei serię niekorzystnych zjawisk społecznych wśród tej grupy wiekowej. Zła sytuacja materialna **zmusza ich do emigracji, uniemożliwia założenie rodziny, ogranicza partycypację w życiu kulturalnym. Koncentrowanie się na zaspokajaniu elementarnych potrzeb znacznie ogranicza także ich aktywność społeczną i obywatelską.**

Blisko 49% z tej grupy to osoby nieposiadające żadnego doświadczenia zawodowego, kolejne 21% ma jedynie roczny staż pracy, a następne 21% kwalifikuje się do grupy osób z doświadczeniem w przedziale pomiędzy 1 a 5 lat, przy czym – jak wynika z konsultacji z przedstawicielami PUP-u w Rzeszowie – w przeważającej liczbie przypadków jest to nie więcej niż 2 lata. Wartości te utrzymują się na mniej więcej stałym poziomie w ciągu ostatnich 5 lat.

Wskaźnik zatrudnienia (obliczony jako udział liczby pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15–65 lat) wyniósł 26. Jednocześnie jednak w analizowanym okresie na obszarze LGD „EUROGALICJA” systematycznie wzrastała liczba zatrudnionych – zarówno pracujących w przedsiębiorstwach, jak i samozatrudnionych. Według danych na koniec IV kwartału 2013 r. na analizowanym obszarze zatrudnionych było 15 414 osób (w tym 40% kobiet), co stanowi wzrost o 11% w stosunku do stanu z końca 2011 r. Średnia liczba osób prowadzących własną działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców była równa wojewódzkiej i wynosiła 57 na koniec 2013 r.

3.1.3. Przedsiębiorczość

Na obszarze LGD „EUROGALICJA” działa łącznie 6136 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 97% to podmioty sektora prywatnego. Spośród 206 podmiotów publicznych najwięcej jest państwowych i samorządowych jednostek prawa budżetowego (łącznie 183).

Obszar LGD „EUROGLICJA” należy uznać za aktywny gospodarczo, zwłaszcza w gminach bezpośrednio sąsiadujących z Rzeszowem, który jako główny ośrodek przemysłowo-usługowy na Podkarpaciu stymuluje rozwój działalności gospodarczej w graniczących z nim gminach. Zarejestrowane na terenie LGD „EUROGALICJA” prywatne podmioty gospodarki (łącznie 5580) stanowiły 3,6% podmiotów w województwie podkarpackim i aż 11% podmiotów w podregionie rzeszowskim.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

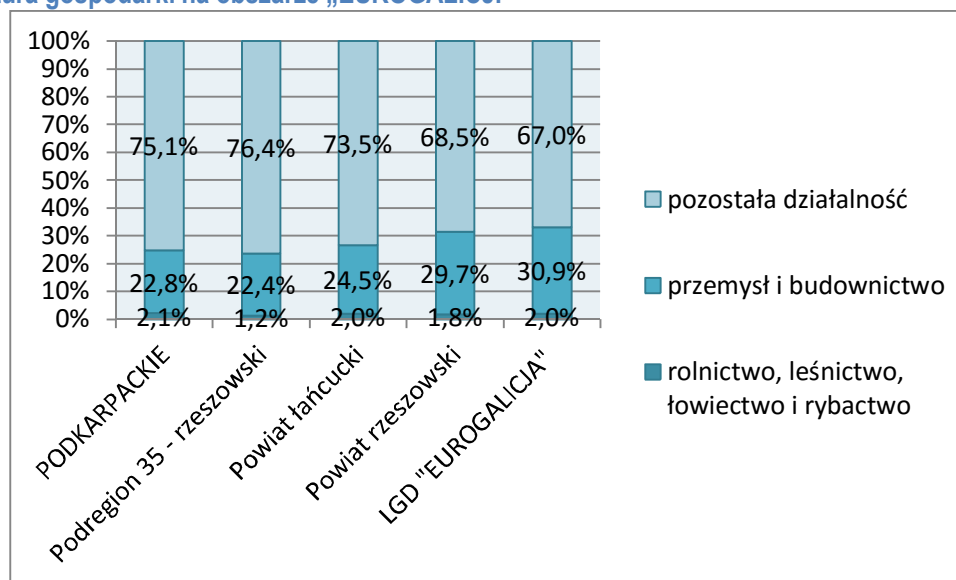
Tabela 1. Jednostki zarejestrowane w rejestrze REGON na terenie LGD „EUROGALICJA”

OBSZAR	SEKTOR PRYWATNY - STOWARZYSZENIA I ORGANIZACJE SPOŁECZNE	SEKTOR PRYWATNY - FUNDACJE	SEKTOR PRYWATNY - OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ	SEKTOR PRYWATNY - SPÓŁDZIELNIE	SEKTOR PRYWATNY - SPÓŁKI HANDLOWE	SEKTOR PRYWATNY - SPÓŁKI HANDLOWE Z UDZIAŁEM KAPITAŁU ZAGRANICZNEGO
LGD "EUROGALICJA"	181	6	4934	35	381	43

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, 2015 r.

Struktura lokalnej gospodarki na obszarze LGD według sektorów klasyfikacji PKD 2007 nie odbiega znacząco od struktury w powiecie rzeszowskim, natomiast różni się nieco w odniesieniu do struktury na terenie województwa podkarpackiego. Przy analizie danych zwraca uwagę przede wszystkim zdecydowanie wyższy niż na pozostałym obszarze województwa udział przemysłu i budownictwa i niższy niż gdzie indziej udział działalności pozostałej.

Wykres 14. Struktura gospodarki na obszarze „EUROGALICJI”

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, 2015 r.

Branżami, w których działa najwięcej podmiotów gospodarczych – są: handel i naprawa pojazdów samochodowych (27% wszystkich podmiotów), przetwórstwo przemysłowe (16,8%), budownictwo (13,3%). Wysoki odsetek firm z sektora przetwórstwa przemysłowego, zdecydowanie przewyższający średni poziom dla województwa (10%) oraz dla podregionu rzeszowskiego (14%) wynika z faktu zlokalizowania na terenie LGD „EUROGALICJA” w gminach Głogów Małopolski i Trzebownisko podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park Mielec, na których zlokalizowany jest Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny „Aeropolis”. Rozwijają się tam głównie nowoczesne zakłady przemysłowe, działające w sektorach elektromaszynowym, elektronicznym, informatycznym, przetwórstwa spożywczego i biotechnologii. Są to m.in. średnie i duże zakłady przemysłowe, często z kapitałem zagranicznym. Obecnie ich wpływ na rynek pracy na obszarze „EUROGALICJI” jest względnie niewielki, ponieważ w związku z nowoczesnością zastosowanych rozwiązań technologicznych oraz wysokim stopniem automatyzacji produkcji zatrudniają one głównie pracowników wysoko wykwalifikowanych, których brakuje na terenie „EUROGALICJI”. Z drugiej strony strefa i rozwijające się w niej zakłady stymulują rozwój wielu dziedzin życia gospodarczego „EUROGALICJI”. Nowe inwestycje w strefie kreują dodatkowy popyt na różne towary i usługi (w szczególności budowlane, transportowe, finansowe), które mogą zaspokoić małe lokalne firmy, przyjmując rolę ich poddostawców. Jak wynika z danych statystycznych na terenie LGD „EUROGALICJA” poza SSE działalność prowadzą przeważnie niewielkie, jedno- lub kilkuosobowe przedsiębiorstwa handlowe, produkcyjne i usługowe z branży budowlanej, samochodowej, ślusarskiej, blacharskiej czy spożywczej. **Czynnikiem utrudniającym ich kooperowanie z dużymi podmiotami z SSE jest najczęściej brak środków na rozwój przedsiębiorstwa, pozwalający na wdrożenie pożądanych innowacji, i gwarantujący zapewnienie jakości produktu czy usługi na poziomie wymaganym przez odbiorcę.** Wsparcie finansowe ułatwiające np. doposażenie w niezbędny sprzęt oraz podniesienie kwalifikacji pracowników, gwarantujących w szczególności wdrożenie nowego lub znacząco ulepszonych produktu lub usługi, to szansa dla lokalnych podmiotów na pozyskanie kontraktów, a tym samym tworzenie nowych i trwałych miejsc pracy oraz wzrost siły nabywczej lokalnej społeczności.

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Wzrastający popyt na dobra konsumpcyjne stymuluje również rozwój drobnej przedsiębiorczości. Z danych statystycznych wynika, że mieszkańcy obszaru „EUROGALICJA” wykazują się wyższą niż przeciętna w powiecie rzeszowskim aktywnością w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej – wskaźnik przedsiębiorczości (tj. liczba podmiotów gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) dla całego obszaru wynosi 70 (67 dla powiatu), choć należy podkreślić, że jest to bardzo zróżnicowane w poszczególnych gminach „EUROGALICJI” i szczególnie w mniejszych miejscowościach całego regionu wymaga wsparcia. W okresie 2011–2013 notowany był systematyczny wzrost liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych; średnio co rok rejestrowano 63 nowe firmy wobec 46 wyrejestrowywanych. Wciąż znacząca liczba upadających podmiotów wynika nie tylko z braku popytu, ale także z braku wiedzy i umiejętności właścicieli z zakresu prowadzenia własnej działalności oraz ograniczonej dostępności atrakcyjnych form finansowania działalności. Przedsiębiorcy uczestniczący w badaniach ankietowych zwracają uwagę, że zakładając firmę, muszą skoncentrować się na doraźnym utrzymaniu, pozyskaniu klientów, ograniczeniu kosztów, nie mają czasu ani wiedzy, by planować długoterminowo i strategicznie; brak im także zdolności (oraz środków) do unowocześnienia firmy poprzez wdrożenie bardziej innowacyjnej technologii itp.

Na obszarze LGD „EUROGALICJA” prowadzą działalność także nieliczne podmioty ekonomii społecznej, których działalność z jednej strony pozwala na zdobycie pewnej niezależności finansowej organizacjom pozarządowym, z drugiej natomiast prowadzi do zwiększenia kompetencji i szans na rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. **Skala zjawiska jest jednak bardzo mała** – w całym powiecie rzeszowskim tylko 7 organizacji pozarządowych ma status przedsiębiorcy i poszukuje dodatkowych źródeł dochodu⁵. Wśród przedsiębiorstw społecznych na obszarze „EUROGALICJA” przeważają spółdzielnie socjalne (3), obok których funkcjonuje także kilka zakładów pracy chronionej⁶.

3.1.4. Rolnictwo

Na tle województwa podkarpackiego obszar LGD „EUROGALICJA” wyróżnia jego przemysłowo-rolniczy charakter. Typowo rolnicze obszary, do których należą niewątpliwie gminy Czarna, Kamień i Sokółów Młp., sąsiadują bowiem z terenami gmin Głogów Małopolski, Krasne i Trzebownisko o zdecydowanie bardziej przemysłowym charakterze.

Użytki rolne stanowią 60,41% powierzchni ogólnej „EUROGALICJA”, z czego ponad połowa to obszary o niekorzystnych glebowo-przyrodniczych warunkach gospodarowania (przeważają gleby klasy IV i V). Analizując dane za ostatnie lata, łatwo zauważyć dokonujące się na tym obszarze systematyczne zmniejszanie powierzchni użytków rolnych w związku z przekazaniem ich na cele nierolnicze – szlaki komunikacyjne, tereny osiedlowe i tereny przemysłowe, co wynika przede wszystkim z dużej ekspansji terytorialnej sąsiadującego z obszarem LGD Rzeszowa. Trend ten jest niekorzystny dla sektora rolniczego obszaru, prowadzi bowiem m.in. do tego, że ceny ziemi użytkowanej rolniczo kształtuje głównie popyt tworzony przez sektory pozarolnicze, co uniemożliwia w zasadzie konsolidację mniejszych gospodarstw, mogącą prowadzić do przeobrażenia niekorzystnej struktury obszarowej gospodarstw.

Tabela 2. Rolnictwo w poszczególnych gminach obszaru LGD „EUROGALICJA” (dane na 31.12.2013 r.)

	OGÓLNA POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH	LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH	ŚREDNIA WIELKOŚĆ GOSPODARSTWA	CHARAKTER GMINY
Czarna	4944,06 ha	3093	1,22 ha	rolnicza
Głogów Młp.	5970,79 ha	3204	1,87 ha	przemysłowo-rolnicza
Kamień	4728,71 ha	1532	3,20 ha	rolnicza
Krasne	3287 ha	1777	1,85 ha	przemysłowo-rolnicza
Sokołów Młp.	8826,17 ha	5394	1,63 ha	rolnicza
Trzebownisko	6078 ha	3500	1,74 ha	przemysłowo-rolnicza

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, 2015 r.

Typowe dla obszaru „EUROGALICJA” jest znaczące rozdrobnienie gospodarstw rolnych – jak wynika z powyższych danych średnia wielkość gospodarstwa liczy 1,92 ha (w województwie 4,60 ha). Uniemożliwia to w zasadzie rolnikom rozwinięcie specjalistycznej produkcji rolnej i osiągnięcie zadowalającego stopnia rentowności. Tym bardziej że na produkcję rolniczą negatywnie oddziałują takie czynniki jak nieprawidłowa uprawa na terenach o znacznych nachyleniach powierzchni, oddziaływanie zanieczyszczeń z przemysłu i komunikacji, nieumiejętne wykorzystanie ścieków i odpadów do nawożenia gleb. Ponadto obserwowanym na obszarze LGD zjawiskiem negatywnym, powodującym degradację gleb i zmniejszenie areалу użytkowanego rolniczo, jest również niezorganizowana eksploatacja piasków.

⁵ A. Pieniążek, *Ekonomia społeczna – odpowiedź na problemy współczesnego rynku pracy*, s. 114.

⁶ Dane ROPS w Rzeszowie.

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Podobnie jak na przeważającym obszarze Polski produkcja rolna opiera się na rozdrobnionym, niewyspecjalizowanym sektorze prywatnym, produkującym artykuły rolne na własne potrzeby. Świadczy o tym m.in. liczba targowisk, które są 2 na obszarze LGD. W sektorze rolnictwa działa też zaledwie 2% wszystkich przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie LGD, choć należy zauważyć, że działają tu 2 grupy producentów rolnych, tj. Podkarpacka Spółdzielnia Producentów Trzody Chlewnej „TUCZNIK” w Górnem (świnie żywe, prosięta, warchlaki, mięso wieprzowe: świeże, chłodzone, mrożone) oraz Spółdzielnia Rolników SAN w Łące (ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych). Produkcja rolna koncentruje się głównie na produkcji mleka i żywności wieprzowej; produkcja roślinna ma głównie zabezpieczyć potrzeby paszowe zwierząt; ponadto uprawia się zboża chlebne i ziemniaki. Niska towarowość produkcji rolnej w bezpośredni sposób przekłada się na słabe wyniki ekonomiczne gospodarstw. Dodatkowo na obszarze „EUROGALICJI” coraz powszechniejsze jest zjawisko zaniechania działalności rolniczej w małych, nierentownych gospodarstwach na rzecz pracy najemnej, głównie w przedsiębiorstwach. Konsekwencją tego zjawiska jest dalsze osłabienie sektora rolnego, gdyż starzejący się właściciele gospodarstw są zamknięci na automatyzację, nowoczesne technologie upraw, środki ochrony roślin itp. Jak wynika z danych – w województwie podkarpackim jest blisko dwukrotnie większy odsetek użytkowników gospodarstw w wieku powyżej 65 lat, którzy nie interesują się sposobami pozwalającymi im skuteczniej zarządzać produkcją. Według danych z Narodowego Spisu Rolnego w 2010 r. zaledwie 30% gospodarstw w powiecie rzeszowskim posiadało własny ciągnik. Sytuacja materialna rolników jest trudna (w 2011 r. w powiecie rzeszowskim zaledwie 3% wszystkich mieszkańców (tj. 4832 osoby) utrzymywało się z pracy w rolnictwie), w związku z czym poszukują oni dodatkowych źródeł dochodu, poprzez podejmowanie pracy lub działalności pozarolniczej, która w gospodarstwach do 2 ha najczęściej związana jest z agroturystyką, rękodzielnictwem lub przetwórstwem drewna.

3.1.5. Działalność sektora społecznego, w tym integracja/rozwoj społeczeństwa obywatelskiego

Sektor społeczny na terenie LGD „EUROGALICJA” reprezentowany jest przez liczne stowarzyszenia, fundacje, grupy nieformalne (koła gospodyń wiejskich, zespoły śpiewacze, kapele ludowe) i ruchy społeczne. Spektrum działalności tych blisko 200 podmiotów jest bardzo szeroki; najwięcej organizacji koncentruje swoją działalność w obszarze sportu, turystyki, hobby – dominują tu szkolne i miejscowe kluby sportowe oraz zespoły mażorettek; polem zainteresowania kolejnej dużej grupy podmiotów jest kultura i sztuka – najliczniej reprezentowane są w tej kategorii zespoły taneczne, grupy teatralne oraz organizacje zajmujące się działalnością w sferze ochrony zabytków i podtrzymywania tradycji lokalnych; nieco mniej liczne są podmioty zajmujące się przede wszystkim pomocą społeczną i usługami socjalnymi, w tym świadczonymi na rzecz osób niepełnosprawnych czy seniorów oraz edukacją (nieliczne drużyny harcerskie). Większość organizacji prowadzi działalność w skali lokalnej, przede wszystkim w oparciu o społeczność, dobrowolną i nieodpłatną pracę członków.

Z informacji pozyskanych na etapie opracowywania LSR od przedstawicieli lokalnych organizacji pozarządowych wynika, że do głównych problemów tych podmiotów należą: trudności w pozyskiwaniu funduszy na działalność statutową (ze szczególnym uwzględnieniem skomplikowania procedur administracyjnych utrudniających aplikowanie o różnego rodzaju dotacje i granty) oraz niska aktywność społeczna pozostałych (tj. niezrzeszonych) członków lokalnej społeczności. Pierwsza trudność znacząco osłabia organizację i ogranicza zdolność do prowadzenia działalności.

Pytani o aktywność społeczną mieszkańców liderzy podkreślają zwłaszcza brak zainteresowania ludzi młodych bezinteresownym angażowaniem się w ich działalność, co spowodowane jest przede wszystkim egoistycznym podejściem do funkcjonowania w społeczeństwie oraz brakiem kompetencji miękkich. Z przeprowadzonych badań społecznych wynika, że w prawie 40% organizacji w przeciągu ostatnich kilku lat nie zmieniła się właściwie jej baza członkowska, co potwierdza zarówno tezę nt. „**starzejącego się sektora NGO**”, jak i **stopniowego zanikania w społeczeństwie potrzeby działalności społecznej**. Negatywnym skutkiem tego zjawiska, na jaki zwrócili uwagę ankietowani przedstawiciele sektora NGO obszaru „EUROGALICJI”, jest dodatkowo obniżenie zaangażowania aktywnych dotąd działaczy, ich zmęczenie i wypalenie. Kolejnym problemem jest także brak umiejętności liderów organizacji z zakresu animowania życia lokalnego, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. Niski poziom umiejętności cyfrowych, ograniczone umiejętności w poruszaniu się po portalach społecznościowych utrudniają dotarcie do najmłodszych pokoleń mieszkańców i zainteresowanie ich działalnością organizacji, co z kolei ogranicza ich aktywne uczestnictwo w życiu społecznym. Kolejny problem to brak współpracy między poszczególnymi podmiotami, wynikająca zarówno z potrzeby konkurowania o środki np. samorządowe, jak i z braku skutecznych mechanizmów współpracy.

„Powszechność obywateli w zrzeszaniu się jest obrazem stanu społeczeństwa obywatelskiego” – w związku z czym w najbliższych latach na obszarze „EUROGALICJI” niezbędne są działania polegające na: zachęcaniu do działania osób niewykazujących obecnie zainteresowania działalnością społecznikowską oraz posiadających ograniczone umiejętności społeczne (głównie młodych, napływowych mieszkańców); zwiększenie liczby działań aktywizująco-edukacyjnych na rzecz zaangażowania w działalność społecznikowską; animacji społecznej.

Upowszechnianiem kultury i rozwojem kulturalnym mieszkańców na terenie LGD zajmują się przede wszystkim Gminne Ośrodki Kultury oraz ich filie i świetlice wiejskie wspierane przez organizacje pozarządowe z obszaru LGD. Swoją działalność koncentrują na organizacji różnego rodzaju wydarzeń – wystaw, wernisaży, koncertów, konkursów, okolicznościowych spotkań z artystami; prowadzeniu zajęć rozwijających zainteresowania (nauka języków obcych) i talenty mieszkańców (nauka gry na instrumentach) organizacji festynów sportowo-rekreacyjnych. Ponadto w GOK-ach działają także grupy artystyczne taneczne,

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

wokalne, teatralne itp. W 2013 r. na terenie LGD „EUROGALICJA” odbyło się łącznie 466 różnych imprez, najwięcej – aż 156 na terenie gminy Sokolów Młp., najmniej – 39 – na terenie gminy Kamień, w których wzięło udział ponad 184 tys. osób. Misję upowszechniania kultury realizują także na obszarze LGD placówki biblioteczne, choć liczba czytelników bibliotek w przeliczeniu na 1000 ludności (121 osób w 2013 r.) jest zdecydowanie niższa niż w województwie.

Z danych pozyskanych od mieszkańców obszaru LGD wynika, że obecna infrastruktura jednostek kulturalnych nie pozwala im w pełni wykonywać zadań statutowych; utrudnia także skuteczną integrację i kontakty społeczne mieszkańców, którym powinna sprzyjać. Część obiektów jest nieprzystosowanych dla osób niepełnosprawnych czy seniorów, a brak elementów wyposażenia (kurtyny, scena) obniża jakość i rangę realizowanych wydarzeń. Mieszkańcy zwracają także uwagę na monotoność/jednostajność oferty i koncentrację lokalnych instytucji na działaniach o charakterze ludyczno-rozrywkowym, adresowanym do odbiorcy masowego; w 5-stopniowej skali uczestnicy konsultacji społecznych przyznali 2,8 pkt lokalnej ofercie kulturalnej. Ich zdaniem brakuje w niej różnorodności i aktywizacji ludzi w różnym wieku i o różnych predyspozycjach, sytuacji materialnej, zdrowotnej czy wykształceniu. Alternatywą jest działalność organizacji pozarządowych z terenu LGD, przy czym ich najliczniejsza grupa koncentruje się na kultywowaniu dawnych tradycji i obyczajów. Są to m.in.: Kapela Ludowa „Głogowianie”, Zespoły Pieśni i Tańca: „Hanka”, „Lajkonik”, „Mali Przewrotniacy”, „Przewrotniacy”; Zespół Regionalny „Wesele Krzemienickie” (program przedstawiany przez zespół jest autentyczną inscenizacją wesela wiejskiego z okolic Łańcuta w XIX w.), Kapela „Zagrodzianie” (odznaczona wieloma nagrodami krajowymi i zagranicznymi, posiadająca w repertuarze muzykę folkloru podrzeszowskiego oraz lokalnego) i wiele innych. Ich działalność ma kluczowe znaczenie dla zachowania specyfiki kulturowej obszaru, będącej podstawą wspólnej wszystkim mieszkańcom tożsamości. Wśród dorocznych imprez mających na celu zachowanie dawnych tradycji, zwyczajów, obrzędów należy wymienić: Międzynarodowe Warsztaty Garncarskie oraz Jarmark Garncarski w Medyni Głogowskiej, Międzynarodowe Koncerty Sakralne w Kościele Św. Jakuba w Krzemienicy, widowisko obrzędowe „Wesele Krzemienickie”, Rajdy Rowerowe Garncarskim Szlakiem i Doliną Wisłoka, Przegląd Kapel i Śpiewaków Ludowych „Wykopki”, (Głogów Młp.), Targi Żywności Tradycyjnej „Festiwal Podkarpackich Smaków”.

Wymienione organizacje odgrywają dużą rolę w kształtowaniu społeczeństwa lokalnego; wymagają jednak wsparcia, gdyż znajdują się najczęściej w słabej kondycji finansowej, ograniczającej im bardziej aktywną działalność. Ponadto ich oferta nie spotyka się z zainteresowaniem młodszych mieszkańców, którzy ignorują lokalne tradycje, oceniając je pejoratywnie jako „wsiowe”. Następstwem tej postawy jest ich niska znajomość takich lokalnych obyczajów, legend tradycji, jak: legenda o „Studzinace” (Sokolów Młp.), zwyczaje lasowiackie (gmina Kamień), wesele łąckie (gmina Trzebownisko) (rozpoznaje je 8% badanej młodzieży), a także obojętny stosunek do materialnych zasobów dziedzictwa. Na obszarze „EUROGALICJI” znajdują się liczne zabytki architektury świeckiej i sakralnej, o dużej lokalnej wartości historycznej. Należą do nich m.in. kościoły parafialne i zespoły kościelne i klasztorne, zespoły dworskie i pałacowe (w Łące z przełomu XVII i XVIII w.; w Jasionce z 1872 r.; Pałac Okocimskich w Morgach); zabudowania użytkowe: dawna leśniczówka Potockich w Czarnej z 1934 r., a także układy urbanistyczne Głogowa Młp. oraz Sokółowa Młp.

Na obszarze LGD „EUROGALICJA” działają także liczne stowarzyszenia kultury fizycznej oraz Gminne Ośrodki Sportu i Rekreacji będące głównymi animatorami życia sportowego. Są to zwykle jednostki podlegające władzom lokalnym i funkcjonujące na gminnych obiektach sportowych, których stan – pomimo podejmowanych w ostatnich latach działań – wciąż nie jest zadowalający i utrudnia normalne funkcjonowanie klubów. Z drugiej strony oferta – ograniczająca się do najbardziej popularnych dyscyplin: piłki nożnej, siatkowej czy koszykówki i dostępna tylko dla wyselekcjonowanej grupy mieszkańców – nie odpowiada rosnącym w tym zakresie potrzebom (zwłaszcza mieszkańców napływowych), zainteresowanych bardziej niszowymi dyscyplinami, jak choćby strzelectwo, tenis. Jak wynika z konsultacji przeprowadzonych wśród społeczności lokalnej – stopniowo wzrasta ich świadomość na temat wpływu regularnej aktywności fizycznej na stan zdrowia oraz długość i jakość życia, stąd ogromne zapotrzebowanie na różnego rodzaju obiekty infrastruktury rekreacyjnej – siłownie na świeżym powietrzu, ścieżki rowerowe, ścieżki biegowe, siłownie itp. Z drugiej strony na terenie „EUROGALICJI” **wciąż ogromna jest liczba mieszkańców uznających regularne uprawianie sportu za fanaberię oraz takich, którzy z różnych względów są wykluczeni z aktywności sportowej (niepełnosprawni, seniorzy)**. Stąd też jednym z priorytetowych kierunków działań planowych przez LGD jest propagowanie zdrowego stylu życia, którego znaczącą częścią jest regularna aktywność fizyczna, obejmujące zarówno rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej, jak i stworzenie oferty edukacyjnej, zachęcającej mieszkańców do sportu. Towarzystwo aktywności sportowej emocje mają też ważne znaczenie dla integracji mieszkańców i włączenia społecznego przedstawicieli grup defaworyzowanych. Opinie społeczności lokalnej jednoznacznie wskazują na niedobór na terenie „EUROGALICJI” infrastruktury o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym, tj. placów zabaw dla dzieci, miejsc spotkań dla młodzieży czy dorosłych, sprzyjających budowaniu więzi społecznych, w tym w szczególności między ludnością rdzenną i napływową.

Ochrona zdrowia na obszarze LGD realizowana jest przede wszystkim przez Zespoły Opieki Zdrowotnej oraz Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej (46 placówek). W stosunku do lat ubiegłych obserwuje się polepszenie zakresu usług medycznych świadczonych na rzecz mieszkańców, głównie z powodu rosnącej liczby prywatnych placówek zdrowotnych (podobnie jak w województwie podkarpackim na obszarze LGD na 10 tysięcy mieszkańców przypada 5 przychodni). Na obszarze istnieje 25 aptek i punktów aptecznych, średnio na 1 aptekę przypada 5639 osób. Wskaźnik określający liczbę porad przypadających na jednego mieszkańca na obszarze „EUROGALICJI” (3,99) jest znacznie niższy niż dla całego województwa podkarpackiego (6,23),

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

natomiast charakterystyczny dla obszarów wiejskich, których mieszkańcy zdecydowanie rzadziej korzystają z pomocy specjalistów. Prowadzi to bardzo często do zaawansowanego rozwoju poważnych chorób, w przypadku których zbyt późna konsultacja lekarska wyklucza wyzdrowienie. Sporadyczne kontakty ze służbą zdrowia ograniczają także możliwy wpływ kampanii dotyczących profilaktyki chorób oraz upowszechnianie zachowań prozdrowotnych (m.in. dieta; ruch; systematyczne badania kontrolne) wśród ogółu mieszkańców wsi.

Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej na obszarze LGD zajmują się Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, które współpracują w tym zakresie z działającymi na ich obszarze organizacjami pozarządowymi. Z danych za okres 2011–2013 wynika **systematyczny wzrost liczby gospodarstw domowych korzystających ze wsparcia GOPS-ów, przy czym wzrost ten ma dużo wyższą dynamikę na obszarze LGD „EUROGALICJA” (+22% w 2013 r.) niż w powiecie rzeszowskim (+15% w 2013 r.) i województwie podkarpackim (+9%).**

Działania realizowane przez GOPS-y w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej mają na celu zapewnienie najbardziej potrzebującym mieszkańcom gminy godnych warunków życia.

Według danych GUS na przestrzeni lat 2011–2013 systematycznie wzrastał w województwie podkarpackim odsetek osób zagrożonych ubóstwem relatywnym (% osób w gospodarstwach domowych, w których wydatki wynosiły mniej niż 50% średnich wydatków ogółu gospodarstw domowych) do wartości 20,9% (w Polsce 16,2%). Poniżej tzw. ustawowej granicy ubóstwa (oznaczającej kwotę, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej) żyło w 2013 r. 16,9% mieszkańców województwa, a więc znacznie więcej niż średnio w kraju (12,8%). Również % osób w gospodarstwach domowych, które przekroczyły granicę ubóstwa skrajnego (tzw. minimum egzystencji wyznaczające poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka) w województwie podkarpackim jest wyższy niż w kraju (odpowiednio: 9,4% i 7,4%).

W 2013 r. prawie 13% osób w gospodarstwach domowych na obszarze „EUROGALICJI” korzystało ze środowiskowej pomocy społecznej (łącznie 3346 gospodarstw domowych, czyli 11 171 osób). Najwięcej takich osób jest w gminach Sokołów Młp. i Głogów Młp., najmniej w gminie Krasne. Równocześnie niemal 80% gospodarstw domowych, które skorzystały ze wsparcia, znajdowało się poniżej kryterium dochodowego, tzn. dochód na osobę w rodzinie/osobę samotnie gospodarującą nie przekroczył odpowiednio 456 zł i 542 zł. **Ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby bezrobotne** (w najwyższym stopniu długotrwale, a także osoby w grupie wiekowej 25–44 lata, odpowiedzialne za zabezpieczenie materialne rodziny) **oraz ich rodziny, a także osoby przewlekle chore lub niepełnosprawne.**

Edukacją na terenie LGD „EUROGALICJA” zajmuje się: 46 szkół podstawowych, 33 gimnazja oraz 6 szkół ponadgimnazjalnych i policealnych, w których uczy się łącznie 8734 osoby. Dostępnych jest także 38 przedszkoli, w których przebywa blisko 3000 dzieci. Działające na obszarze LSR szkoły ponadgimnazjalne proponują różne drogi kształcenia – uczniowie mają do wyboru kierunki ogólne, techniczne lub zawodowe, choć jak wynika z opinii przedsiębiorców uczestniczących w badaniu społecznym – ich oferta nie jest adekwatna do potrzeb rynku pracy, co wpływa na poziom bezrobocia wśród osób młodych. W ostatnim czasie na obszarze „EUROGALICJI” dostrzegalny jest wzrost popytu na kursy i szkolenia dla dorosłych i dla dzieci. Zgodnie z opinią mieszkańców w regionie brakuje instytucji czy firm świadczących wysokiej jakości usługi edukacyjne obejmujące naukę języków obcych, obsługi komputera, kształtujących kompetencje miękkie czy osobiste. Brakuje także oferty zajęć edukacyjnych dla dzieci. W Rejestrze Instytucji Szkoleniowych prowadzonym przez WUP w Rzeszowie zarejestrowanych jest zaledwie 15 instytucji szkoleniowych z obszaru LGD, z czego zdecydowana większość w gminie Trzebownisko oraz Głogów Młp. Część mieszkańców, zwłaszcza tych mieszkających najbliżej oraz lepiej sytuowanych korzysta zatem z szerokiej i zróżnicowanej oferty edukacyjnej Rzeszowa. Kluczowe dla podnoszenia szeroko rozumianego potencjału mieszkańców, w tym w kontekście rynku pracy, wydaje się jednak podjęcie działań wspierających powstawanie na terenie LGD podmiotów dostarczających wysokiej jakości usługi edukacyjne.

Podkarpacie od lat znajduje się w czołówce najbezpieczniejszych województw w kraju, co przekłada się na poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców obszaru LGD „EUROGALICJA” – przestępczość została uznana za najmniej palący problem przez uczestników konsultacji społecznych (zaledwie 2% wskazań). Na terenie „EUROGALICJI” nie notuje się dużej liczby przestępstw. Obawy mieszkańców budzi natomiast **wzrastające zagrożenie w ruchu drogowym** – systematycznie zwiększa się liczba wypadków drogowych z udziałem pieszych czy rowerzystów. Zgodnie z opinią funkcjonariuszy miejscowych posterunków policji – jest to konsekwencją zarówno zwiększającego się ruchu kołowego, jak i lekceważącego stosunku mieszkańców do zachowywania zasad bezpieczeństwa oraz braku wiedzy w tym zakresie. Brakuje szeroko zakrojonych kampanii informacyjnych skierowanych do ogółu mieszkańców nt. zasad poruszania się po poboczach dróg, potrzeby noszenia elementów odbłaskowych itp., szczególnie ważnych dla mieszkańców słabo oświetlonych terenów wiejskich. Działania przede wszystkim powinny zostać skierowane do dorosłych mieszkańców obszaru – ich nieprawidłowe zachowania często naśladują dzieci, co sprzyja ugruntowywaniu się złych nawyków.

Bezpieczeństwo na obszarze „EUROGALICJI” zapewniają działające w każdej gminie posterunki policji, a także funkcjonujące w wybranych gminach oddziały straży gminnej lub miejskiej. Ponadto na całym obszarze funkcjonują jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, w przeważającej większości typu S (samochodowego). Część z nich włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Działalność ratownicza OSP jest finansowana z budżetu gminy; jednostki dysponują dobrze wyszkoloną kadrami,

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”. natomiast niezbędne jest ich doposażenie w sprzęt ratowniczy. OSP z obszaru „EUROGALICJI” działają jako stowarzyszenia i odgrywają znaczącą rolę w życiu kulturalnym i społecznym wsi.

3.2. Infrastruktura techniczna

Mieszkańcy z terenu LGD „EUROGALICJA” mają dostęp do pełnej infrastruktury technicznej. Sieć komunikacyjną tworzy system dróg o znaczeniu krajowym, regionalnym, powiatowym i lokalnym. Głównymi szlakami komunikacyjnymi jest droga krajowa nr 9 Rzeszów–Radom, nr 19 Kuźnica Białostocka–Rzeszów oraz Rzeszów–Przemyśl. Przez teren gmin Trzebownisko i Głogów Małopolski przebiega fragment autostrady A-4 ze zjazdem do Rzeszowa w Terliczce, przecinającej południowe krańce Polski na kierunku wschód–zachód, a także wybudowany odcinek drogi ekspresowej S-19 (Domostwo– Barwinek), ze zjazdem w Stobiernej. Na terenie gminy Sokołów Małopolski trwają prace nad kolejnym, ponad 6-kilometrowym odcinkiem drogi ekspresowej S-19. Rozbudowująca się na terenie LGD „EUROGALICJA” sieć dróg szybkiego ruchu i idące za tym „zbliżenie” gmin ościennych do stolicy Podkarpacia są ważnym czynnikiem sprzyjającym zarówno wzrostowi liczby ludności tego obszaru, jak i napływowi inwestorów. Dla rdzennych mieszkańców tego terenu podstawowy system komunikacyjny tworzy sieć dróg powiatowych i gminnych, których głównym zadaniem jest zaspokojenie potrzeb w zakresie przewozu ludzi i towarów. Drogi nie są dostosowane do uprawiania turystyki rowerowej, nie ma specjalnie do tego celu wyznaczonych i wyodrębnionych poboczy czy chodników. Transport publiczny opiera się o połączenia PKS oraz linie podmiejskie MPK. Na terenie „EUROGALICJI” usytuowane jest międzynarodowe lotnisko Rzeszów–Jasionka. Mieszkańcy mogą również korzystać z linii kolejowych.

3.3. Środowisko przyrodnicze i turystyka

Obszar „EUROGALICJI” objęty Lokalną Strategią Rozwoju położony jest w obrębie dwóch makroregionów tj. Kotliny Sandomierskiej i Pogórza Karpackiego, w obrębie jednostki geologicznej zwanej Zapadliskiem Podkarpackim. Na terenie LGD wyróżnia się cztery mezoregiony: Płaskowyż Kolbuszowski, Pradolinę Podkarpacką, Pogórze Rzeszowskie i Pogórze Strzyżowskie. Znajdujące się na obszarze „EUROGALICJI” tereny podlegające szczególnej ochronie to:

1. Sokołowski-Wilczowski Obszar Chronionego Krajobrazu (Gmina Głogów Młp. 2810 ha, Kamień i Sokołów Młp. – 3 000 ha).
2. Mielecko -Kolbuszowski-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu (Gmina Głogów Młp. – 1130 ha).
3. Brzozniański Obszar Chronionego Krajobrazu (Gmina Sokołów Młp. – 1400 ha).
4. Rezerwat „Bór” (Gmina Głogów Małopolski i Trzebownisko – 365,43 ha).
5. Rezerwat Zabłocie (Gmina Głogów Młp. – 680 ha).
6. Obszary należące do Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000: Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków – Puszcza Sandomierska (Gmina Głogów Młp. – 2714,8 ha oraz Gmina Kamień – 3481,8 ha).

Obszary ochrony przyrody obejmują łącznie 28% terenów LGD, w tym obszary należące do Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000 stanowią 40% tego obszaru. Zlokalizowane są tu liczne pomniki przyrody; ponadto na terenie „EUROGALICJI” zlokalizowanych jest 30 ha użytków ekologicznych w gminach Kamień, Czarna i Sokołów Młp. Ważnym bogactwem „EUROGALICJI” są kompleksy leśne, stanowiące 25% powierzchni obszaru (2% powierzchni leśnej Podkarpacia). W „EUROGALICJI” dominują głównie zwarte kompleksy leśne, siedliska lasu mieszanego świeżego i boru mieszanego świeżego. W składzie gatunkowym dominuje drzewostan iglasty, głównie sosna oraz dąb szypułkowy, w domieszce występuje brzoza brodawkowata, buk i olsza czarna.

Obszar LGD „EUROGALICJA” podobnie jak całego województwa podkarpackiego charakteryzuje stosunkowo małe zanieczyszczenie środowiska, jednak odnotowywany w ostatnich latach wzrost zanieczyszczeń powietrza, wód czy gleb może zagrozić dobrej kondycji ekologicznej tego obszaru, stanowiącej jego znaczący atut. Na wzrost zanieczyszczeń znaczący wpływ ma wzrastający stopień uprzemysłowienia „EUROGALICJI” (na skutek wzrastającej liczby zakładów produkcyjnych w specjalnych strefach ekonomicznych), oddziaływanie punktowych źródeł emisji zanieczyszczeń przemysłowych i gospodarki komunalnej Łańcuta oraz aglomeracji rzeszowskiej, zintensyfikowany ruch pojazdów mechanicznych oraz hałas komunikacyjny, generowany przez przebiegające przez znaczną część obszaru główne szlaki komunikacyjne: drogi krajowe A4, S9 i S7 oraz międzynarodowe lotnisko, fragment autostrady A4 oraz droga ekspresowa S-19. Poza tym największy udział w zanieczyszczeniu powietrza ma emisja niska do atmosfery, powstająca na skutek spalania paliwa stałego w indywidualnych kotłowniach. Główny problem stanowi nielegalne spalanie odpadów (zwłaszcza tapicerskich) i wyrobów z plastiku szczególnie szkodliwych dla zdrowia. Cała gospodarka wiejska jest z kolei źródłem zanieczyszczenia wód; dotyczy to szczególnie gromadzenia odpadów, ścieków bytowych i szamb, nawozów organicznych oraz pomieszczenia i wybiegów dla zwierząt gospodarskich. Niekorzystnie na środowisko obszaru „EUROGALICJI” oddziałują w szczególności następujące zachowania mieszkańców: stosowanie nawozów i środków chemicznych w rolnictwie, słabo szczelne szamba, z których ścieki wydostają się do gruntów i wód gruntowych (obszar LSR skanalizowany jest w 70%), niekontrolowane pozbywanie się nieczystości płynnych, śmieci i odpadów z gospodarstw domowych; na terenie „EUROGALICJI” na koniec 2013 r. było 5 dzikich wysypisk śmieci. Ponadto w ostatnich latach w związku z budową nowych dróg szybkiego ruchu na tym terenie rozwijają się także takie negatywne zjawiska jak fragmentaryzacja ekosystemów, przerywanie korytarzy ekologicznych, niepokojenie zwierząt, prowadzące do zachwiania równowagi i różnorodności biologicznej.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Warunkiem utrzymania dobrej kondycji ekologicznej obszaru „EUROGALICJI”, istotnej zarówno z punktu widzenia atrakcyjności turystycznej obszaru, jak i znaczącej dla jakości życia mieszkańców, jest podniesienie poziomu świadomości ekologicznej społeczności lokalnej; obecnie jest on niski, co potwierdza m.in. jedno z ostatnich miejsc, jakie uczestnicy spotkań konsultacyjnych przyznali działaniom na rzecz środowiska naturalnego, kategoryzując najważniejsze kierunki rozwoju obszaru LGD. Mieszkańcy zajmujący się od lat rolnictwem nie dostrzegają, że dokonująca się w ostatnich latach intensyfikacja produkcji i związane z nią stosowanie przemysłowych środków produkcji (nawozy mineralne, środki ochrony roślin) powoduje znaczące zagrożenie dla środowiska. Dążenie do maksymalizacji efektów produkcyjnych i ekonomicznych, zrozumiałe w kontekście niewielkiego arealu upraw rolników z obszaru „EUROGALICJI”, prowadzi do zaniku naturalnej flory i fauny, zakłóca gospodarkę wodną i mikroklimat, i w konsekwencji niekorzystnie wpływa na wiele ekosystemów. Członkom społeczności „EUROGALICJI” brakuje wiedzy nt. nieodwracalności większości negatywnych zjawisk środowiskowych, tym bardziej że skutek większości działań jest niebezpośredni. Z uwagi na niską świadomość społeczną w tym zakresie – jednym z priorytetowych kierunków działania w ramach *LSR na lata 2016–2023* będzie zmiana zachowań konsumenckich mieszkańców obszaru i budowanie ich świadomości ekologicznej.

Opisana powyżej atrakcyjność środowiska geograficznego, zawierająca się w wysokiej lesistości terenu, sztucznych zbiornikach wodnych zapewniających idealne warunki do różnej aktywności sportowej (łącznie jest ich około 30 o powierzchni ponad 100 ha), obok walorów przyrodniczych krajobrazu (czyste powietrze, cisza, niski stopień urbanizacji, estetyczny krajobraz) i walorów krajoznawczych (relikty ludowej kultury materialnej, folklor, obrzędy ludowe) stanowią o znaczącym potencjale obszaru LGD „EUROGALICJA” w zakresie turystyki rekreacyjnej, skierowanej zarówno do mieszkańców obszaru, jak i turystów zewnętrznych. Obszar LGD – położony w niewielkiej odległości od Rzeszowa i świetnie z nim skomunikowany – stanowi doskonałą bazę rekreacyjną dla mieszkańców stolicy Podkarpacia, ale także krajowych i zagranicznych gości odwiedzających Rzeszów czy nieodległy Łańcut. Aby w pełni wykorzystać ten potencjał i spełnić oczekiwania zarówno mieszkańców, jak i turystów, niezbędne jest podniesienie poziomu infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, który obecnie oceniony został przez uczestników badania społecznego jako zdecydowanie przeciętny (3,2 w 5-stopniowej skali). Aktualnie przez obszar „EUROGALICJI” przebiega kilka ciekawych szlaków turystycznych pieszych i rowerowych, z których najważniejsze to: Ścieżka rowerowa „Garcarski Szlak” – przebiegająca pośród tradycyjnych warsztatów garncarskich, galerii gliniaków, rzeźby ceramicznej i drewnianej po żeremia bobrów zamieszkujących Zalesiańskie stawy; Szlak Architektury Drewnianej Województwa Podkarpackiego trasa VII rzeszowsko-jarosławska, prowadząca w swej zasadniczej części przez południowe tereny Pogórza Rzeszowskiego oraz fragmentarycznie Pogórza Strzyżowsko-Dynowskiego; Szlak zielony imienia gen. Władysława Sikorskiego – 74-kilometrowy szlak położony we wschodniej części gminy Głogów Młp. wraz z atrakcyjnymi terenami rezerwatu „Bór”, a także charakterystyczne dla omawianego obszaru tereny zagospodarowane rolniczo. Prężnie działa też kilka ośrodków jeździeckich: Ludowy Klub Jeździecki „Zabajka”, Stadnina Koni „Leśna Wola”, ośrodek „Bajdur” w Woli Cichej wyposażone w niezbędną infrastrukturę do uprawiania wszelkich sportów konnych i rekreacji w siodle. Mieszkańcy obszaru „EUROGALICJI” zwracają jednak uwagę, że istniejąca oferta jest mało różnorodna, a także sezonowa (istniejące obiekty rekreacyjne w większości służą rekreacji w okresie letnim), co zniechęca do lokalnej turystyki rekreacyjnej zarówno ich (jadą w inne miejsca), jak i osoby z zewnątrz. Brakuje m.in. wygodnych wytyczonych ścieżek do uprawiania nordic walking (coraz popularniejszej i powszechniejszej wśród osób z wszystkich grup wiekowych dyscypliny), wytyczonych tras do narciarstwa biegowego, itp.; zupełnie niezagospodarowany jest także obszar sportów niszowych: odpowiednia infrastruktura w tym zakresie mogłaby nie tylko ożywić zainteresowanie rekreacją mieszkańców, ale przede wszystkim byłaby magnesem przyciągającym turystów z zewnątrz. Obecnie na obszarze LSR działa jedynie pole golfowe w Głogowie Młp. oraz kilka krytych pływalni. Ofercie turystyczno-rekreacyjnej obszaru brakuje także kompleksowości i spójności; wokół pojedynczych obiektów brakuje działalności komercyjnej: wypożyczalni sprzętów sportowych, obiektów gastronomicznych, punktów informacji turystycznej. Uczestnicy badań ankietowych zwracają uwagę na niedobór atrakcyjnych i dobrze promowanych produktów turystycznych, stworzonych na bazie walorów przyrodniczych i kulturowych obszaru, dzięki którym wzrosłoby zainteresowanie turystyką na obszarze LGD. Podjęte w ramach LSR na lata 2009–2015 działania na rzecz zwiększenia atrakcyjności turystycznej „EUROGALICJI” wymagają zatem kontynuacji, w tym m.in. opracowania jednego kalendarza imprez i wspólnej promocji obszaru.

3.4. Grupy społeczne zdefiniowane jako wymagające szczególnego wsparcia (tzw. defaworyzowane)

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy obszaru, a także mając na uwadze informacje pozyskane od członków społeczności lokalnej w ramach badań społecznych i konsultacji, za grupy defaworyzowane w dostępie do rynku pracy uznano:

- a. Osoby bezrobotne do 25 r.ż., z brakiem lub krótkim doświadczeniem zawodowym (do 2 lat) – stanowią 1/4 wszystkich osób bezrobotnych w regionie; ich niekorzystną sytuację pogłębia fakt braku lub nikłego doświadczenia zawodowego i brak kompetencji miękkich, przedsiębiorczych itp. Zła sytuacja na rynku pracy odbija się niekorzystnie na ogólnej kondycji życiowej osób z tej grupy, czego konsekwencją jest obniżenie ich aktywności ekonomicznej, społecznej i obywatelskiej. Z drugiej strony są oni największym potencjałem regionu, należy zatem dołożyć wszelkich starań, by poprawić ich sytuację. Łatwiejszy dostęp do zatrudnienia i poprawa sytuacji materialnej może przyczynić się do

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

ograniczenia emigracji zarobkowej tej grupy, a także wyeliminować inne negatywne zjawiska, jak ignorancja społeczna i obywatelska.

- b. Osoby bezrobotne z niskim poziomem wykształcenia (średnim i niższym) stanowią ponad 56% wszystkich bezrobotnych w regionie. Ich niekorzystna sytuacja wynika zarówno z kwalifikacji niedostosowanych do potrzeb rynku pracy, jak i z cech osobowościowych – osoby z tej grupy są przeważnie mniej zaradne i przedsiębiorcze niż osoby z wyższym wykształceniem, potrzebują wsparcia w poprawie niekorzystnej sytuacji. Utrata pracy prowadzi bardzo często w ich przypadku do znaczącego pogorszenia się sytuacji ekonomicznej, odbija się także niekorzystnie na psychice: osoby tracą chęć do życia i jakiegokolwiek aktywności: fizycznej, społecznej itp. W przypadku gdy utrzymują rodzinę – pogorszenie ich sytuacji automatycznie przekłada się na poziom jej funkcjonowania. Jednocześnie w obliczu niekorzystnych prognoz demograficznych i spadającej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym osoby z tej grupy stanowią znaczący potencjał kadrowy obszaru, który odpowiednio wykorzystany ma szansę przyczynić się do rozwoju gospodarczego.

Dodatkowo za szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym, a zatem defaworyzowane uznano grupy:

- c. Seniorów (pow. 65 r.ż.) – najdynamiczniej zwiększająca się grupa mieszkańców obszaru „EUROGALICJI”, wymagająca także szczególnego rodzaju starań, by zaspokoić jej specyficzne potrzeby. Jednocześnie jest to grupa systematycznie przyrastająca liczebnie wobec wydatnie zmniejszającej się grupy osób w wieku przed- i produkcyjnym, w związku z czym należy dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić jej godne i możliwe samodzielne życie pomimo rosnących deficytów. Wymaga to zarówno przemyślnych rozwiązań infrastrukturalnych, jak i systematycznego oddziaływania na sferę aktywności intelektualnej i społecznej.
- d. Osoby niepełnosprawne – osoby niepełnosprawne na terenach wiejskich są szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym z uwagi na nakładanie się kilku czynników marginalizacji, tj. cech indywidualnych (trudna sytuacja materialna, niski poziom dochodu, relatywnie niższy poziom wykształcenia), cech społecznych (słabość otoczenia instytucjonalnego, ograniczone więzi społeczne, uprzedzenia społeczne), cech cywilizacyjnych (niski poziom infrastruktury technicznej, brak dostępu do nowoczesnych technologii komunikacyjnych i informacyjnych, niedorozwój infrastruktury zdrowotnej i edukacyjnej). Wymienione zjawiska przenikają się wzajemnie, co skutkuje niemal całkowitą rezygnacją osób niepełnosprawnych z życia społecznego. Uwzględnienie w ramach kierunków działania LSR wsparcia skierowanego w szczególności do tej grupy ma na celu wzmocnienie niewielkiej liczby organizacji działających na obszarze „EUROGALICJI” na rzecz włączenia osób niepełnosprawnych do pełnego życia społecznego.

3.5. Spójność obszaru LGD

Wewnętrzna spójność obszaru LGD wynika w szczególności z bliskiego położenia geograficznego gmin współtworzących „EUROGALICJĘ” oraz sąsiedztwa. W opinii mieszkańców o możliwości kształtowania wspólnych celów rozwojowych i dążenia do zintegrowanego rozwoju wszystkich sześciu obszarów gminnych stanowi także: spójność kulturowa, a w szczególności przynależność do jednego regionu etniczno-kulturowego (kultura rzeszowian i lasowian), objawiająca się w pewnej liczbie wspólnych tradycji, obyczajów itp.; spójność gospodarcza objawiająca się dużo wyższym niż w innych regionach województwa odsetkiem przedsiębiorstw produkcyjnych, a także przekształceniem jednorodnie rolniczych do niedawna terenów w obszarze bardziej przemysłowo-rolnicze, co objawia się niższą niż w pozostałych regionach województwa liczebnością samodzielnych gospodarstw rolnych oraz osób utrzymujących się z rolnictwa.

4. Analiza SWOT

W celu przeanalizowania zebranych na etapie diagnozy danych i informacji wykorzystano heurystyczną technikę analityczną: analizę SWOT. Metoda ta, poprzez uporządkowanie i segregację informacji zebranych na etapie prac badawczych, umożliwia uporządkowane przedstawienie sytuacji, w jakiej znajduje się obszar funkcjonowania LGD „EUROGALICJA”. Analiza SWOT jest użytecznym narzędziem dokonywania oceny zasobów własnych oraz oddziaływania otoczenia, ułatwia również identyfikację problemów oraz określenie priorytetów rozwojowych. Nazwa metody jest akronimem pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania poszczególnych grup czynników. SWOT to silne strony (Strengths), słabe strony (Weaknesses), szanse (Opportunities) oraz zagrożenia (Threats).

Analizie poddane zostały następujące aspekty funkcjonowania obszaru LGD:

- Społeczeństwo: warunki i standardy życia;
- Gospodarka: potencjał obszaru (przemysł, rolnictwo, turystyka);
- Życie społeczne: jakość i tożsamość kulturowa.

W sposób szczegółowy wyznaczono dla tych obszarów podstawowe mocne i słabe strony, wynikające z uwarunkowań wewnętrznych oraz szanse i zagrożenia wynikające z uwarunkowań zewnętrznych, czyli czynników niezależnych od mieszkańców i władz obszaru.

Do przeprowadzenia w ramach procesu planowania strategicznego analizy SWOT wykorzystano dane z następujących kluczowych źródeł:

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

- spotkań konsultacyjnych i warsztatów (moderowanych przez zewnętrznych ekspertów) z przedstawicielami lokalnej społeczności reprezentującymi wszystkie sektory, na których opiera się działanie LGD, tj. publicznego, gospodarczego i społecznego (szczegółowy opis w rozdziale nr 2);
- badań społecznych (ankietowych) przeprowadzonych wśród mieszkańców gmin tworzących LGD;
- źródeł wtórnych, tj. danych statystycznych GUS, urzędów pracy, GOPS-ów, MOPS-ów i innych.

Zebrane i przeanalizowane dane zostały uporządkowane przez autorów LSR, a końcowy efekt prac został przedstawiony do konsultacji przedstawicielom społeczności lokalnej (konsultacje pośrednie w dniach 12–25.10.2015 r.: strona internetowa, mobilne punkty informacyjne, działalność Punktu konsultacyjnego w biurze „EUROGALICJA”), którzy mogli zgłaszać swoje uwagi, opinie, rekomendacje. Zebrane uwagi w postaci uzupełnionych formularzy uwag, a także komentarzy ustnych, przekazanych podczas rozmów telefonicznych, zostały poddane analizie zespołu przeanalizowane i uporządkowane przez autorów strategii, którzy w dalszej kolejności opracowali ostateczną wersję analizy SWOT. Wszystkie nw. mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia znajdują swoje odzwierciedlenie w poszczególnych podpunktach rozdziału nr 3 – *Diagnoza – opis obszaru i ludności*.

I. Warunki i standardy życia społeczeństwa

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dobra dostępność komunikacyjna (drogi krajowe, wojewódzkie, międzynarodowe lotnisko, sieć kolejowa); • systematycznie wzrastająca liczba ludności; • wzrastający w ostatnich latach poziom infrastruktury rekreacyjno-sportowej; • poprawa dostępu do usług medycznych; • niski poziom przestępczości; • prężnie funkcjonujące posterunki policji i jednostki OSP; • dobra kondycja ekologiczna obszarów „EUROGALICJA”; • rozwój sieci osadniczej, w tym budownictwa indywidualnego; • rozwój systemów infrastruktury technicznej, szczególnie wodno-kanalizacyjnej w regionie; • unikalne walory przyrodniczo-krajobrazowe i stosunkowo wysoki poziom bioróżnorodności; • bardzo dobre warunki przyrodnicze i infrastrukturalne do uprawiania sportów konnych; • duża liczba hoteli i miejsc noclegowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • zły stan lokalnej infrastruktury drogowej; • mała liczba obiektów rekreacyjno-sportowych; • ograniczona ilościowo i jakościowo oferta sportowa lokalnych instytucji działających w tym zakresie; • niski poziom wiedzy nt. wpływu takich czynników jak dieta czy aktywność fizyczna na stan zdrowia i jakość życia; • niski poziom wiedzy mieszkańców na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym; • braki specjalistycznego sprzętu ratowniczego jednostek odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa lokalnego; • niewystarczająca w stosunku do potrzeb oferta instytucji edukacyjnych kształcenia pozaszkolnego; • słaba wymiana informacji pomiędzy ośrodkami kultury; • niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców regionu; • wzrastający poziom zanieczyszczenia środowiska na skutek niskiej emisji, intensyfikacji produkcji rolnej, wzrostu liczby zakładów przemysłowych itp. • brak zintegrowanej, całorocznej oferty pobytowej na obszarze; • niedostateczna promocja obszaru pod kątem atrakcyjności turystycznej i związana z tym niska rozpoznawalność obszaru; • brak rozpoznawalnych powszechnie produktów lokalnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • moda na aktywność fizyczną i zdrowy styl życia; • ochrona cennych obszarów przyrodniczych; • zwiększenie dostępności do nowoczesnej technologii informatycznych (dostęp do szybkiego, darmowego Internetu). 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastający ruch pojazdów; • potrzeba wydzielenia powierzchni terenów gminnych pod planowane inwestycje drogowe; • ograniczenia realizacji inwestycji ze względu na program ochrony środowiska (Natura 2000); • konieczność konkurowania z obszarami o większej atrakcyjności turystycznej, np. Bieszczady;

II. Gospodarka: potencjał obszaru (przemysł, rolnictwo, turystyka)

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
--------------	--------------

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

<ul style="list-style-type: none"> • dobra dostępność komunikacyjna (drogi, międzynarodowe lotnisko, sieć kolejowa); • funkcjonowanie na obszarze LGD „EUROGALICJA” SSE, przyciągającej krajowych i zagranicznych inwestorów oraz mającej znaczący wpływ na ożywienie gospodarcze całego obszaru; • umożliwienie lokalnym przedsiębiorcom dostępu do kapitału i nowych rynków zbytu; • wysoka aktywność przedsiębiorcza mieszkańców; • sąsiedztwo aglomeracji rzeszowskiej; • rosnący poziom wykształcenia mieszkańców; • istniejące niezagospodarowane zasoby siły roboczej; • zasoby surowców naturalnych (gaz ziemny); • wzrost zainteresowania rolników działalnością pozarolniczą (agroturystyka, rękodzielnictwo, przetwórstwo drzewa); 	<ul style="list-style-type: none"> • znaczące problemy ze znalezieniem pracy przez osoby młode (do 25 r.ż.), z brakiem lub krótkim stażem pracy oraz osoby z niskim poziomem wykształcenia i niskich kwalifikacjach zawodowych; • emigracja zarobkowa osób lepiej wykształconych, szczególnie młodych, do aglomeracji miejskich i za granicę; • niski poziom wiedzy i kompetencji w zakresie przedsiębiorczości i prowadzenia działalności gospodarczej; • niedobór pracowników z kwalifikacjami poszukiwanymi przez lokalnych pracodawców; • niedobór organizacji pomagających w znalezieniu pracy; • słabo rozwinięta przedsiębiorczość społeczna; • brak kapitału mikro- i małych przedsiębiorców, pozwalającego na podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności wyrobów lub usług; • rozdrobniona struktura gospodarstw rolnych i ich niska efektywność;
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych na inwestycje; • możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych na przekwalifikowanie i doskonalenie zasobów ludzkich do aktualnych wymogów rynku pracy; • pojawienie się nowych narzędzi wspierania aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych; • wzrost zainteresowania turystów ofertą regionu; • stały wzrost zainteresowania turystyką aktywną i wzrost popularności aktywnego spędzania czasu wolnego; • poprawa warunków dla rozwoju MŚP w związku z wprowadzeniem nowych rozwiązań prawnych; • zacieśnienie współpracy pomiędzy lokalnymi samorządami w ramach LGD 	<ul style="list-style-type: none"> • nierówna konkurencja i wykorzystywanie przewagi rynkowej przez duże podmioty inwestujące na obszarze; • drenaż rynku pracy przez firmy działające w strefie (tj. zatrudnianie fachowców z lokalnych firm, zamiast bezrobotnych i absolwentów); • możliwość przyciągnięcia przez strefę ludzi z zewnątrz, co doprowadzi do dużej konkurencyjności na rynku pracy; • wysokie koszty stworzenia i utrzymania miejsc pracy; • wysokie koszty i duże ryzyko rozpoczęcia działalności gospodarczej; • likwidacja KRUS-u zagrożeniem dla małych gospodarstw rolnych; • spadek tempa wzrostu gospodarczego w Polsce; • polityka fiskalna na szczeblu krajowym zwiększająca obciążenia finansowe gminy i podmiotów gospodarczych;

III. Jakość życia społecznego i tożsamość kulturowa

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • bogate zasoby materialne dziedzictwa kulturowego; • interesujące niematerialne zasoby dziedzictwa kulturowego obszaru i jego mieszkańców; • zapoczątkowanie działań na rzecz zachowania i upowszechniania lokalnych tradycji, obyczajów itp. wśród społeczności lokalnej oraz „na zewnątrz”; • duża liczba działających na obszarze „EUROGALICJI” organizacji pozarządowych; • doświadczenia organizacji pozarządowych w realizacji programów aktywizacji zawodowej i społecznej bezrobotnych oraz programów na rzecz różnych grup społecznych (np. niepełnosprawni, dzieci i młodzież); • partnerskie relacje NGO z JST; 	<ul style="list-style-type: none"> • zły stan techniczny materialnych zasobów dziedzictwa kulturowego mogących stanowić potencjalną atrakcję turystyczną; • lokalny wymiar dużej liczby obiektów dziedzictwa kulturowego; • zbyt mała liczba odpowiednio wyposażonych i dostosowanych do potrzeb przedstawicieli grup defaworyzowanych obiektów społeczno-kulturalnych; • niska aktywność społeczna mieszkańców, szczególnie młodzieży, mieszkańców napływowych, osób starszych; • niski poziom zaufania społecznego pomiędzy rdzennymi mieszkańcami regionu i ludnością napływową; • ograniczone zasoby organizacji pozarządowych, utrudniające im działalność statutową; • „starzejący się” sektor NGO; • słabo wykorzystany potencjał seniorów, osób

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych na działania związane z ochroną zasobów kulturowych i przyrodniczych oraz rozwojem aktywności i integracji lokalnej; • współpraca międzysektorowa na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, ubóstwu, uzależnieniom. 	<p>niepełnosprawnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • spadek znaczenia więzi społecznych opartych na sąsiedztwie; • postępowanie procesu starzenia się społeczeństwa – systematycznie wzrastająca liczba osób w wieku 70+; • wzrastająca liczba seniorów zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem ze względu na trudności w dostępie do usług publicznych oraz brak ważnych współcześnie kompetencji, np. cyfrowych; • bierność obywatelska (społeczna i polityczna); • niedobór środków na finansowanie wkładu własnego do projektów unijnych oraz prefinansowania inwestycji; • brak osobowości prawnej dużej liczby najbardziej aktywnych organizacji pozarządowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z konsultacji społecznych oraz danych GUS.

5. Cele i wskaźniki

Cele ogólne i cele szczegółowe LSR na lata 2016–2023 zostały opracowane we współpracy i w porozumieniu ze społecznością lokalną, z uwzględnieniem analizy SWOT, danych z przeprowadzonej diagnozy obszaru „EUROGALICJI”, a także zapisów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, określających cele i działania możliwe do realizacji w ramach LEADER. Cele szczegółowe sformułowano jako bezpośrednią odpowiedź na zdiagnozowane problemy i potrzeby mieszkańców obszaru; następnie powiązано je w wiązki celów; zapewni to możliwość kumulowania rezultatów, dzięki czemu planowana interwencja będzie skutecznie zapobiegać dalekosiężnym negatywnym następstwom zdiagnozowanych problemów i potrzeb. Pozytywne i możliwe do osiągnięcia w długiej perspektywie czasu skutki realizacji poszczególnych celów szczegółowych zdefiniowano jako cele ogólne LSR.

Osiągnięcie pożądanego przez społeczność lokalną poziomu rozwoju lokalnego będzie możliwe poprzez realizację następujących celów:

1. POPRAWA KOMFORTU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW OBSZARU LGD „EUROGALICJA” I WZMOCNIENIE KAPITAŁU SPOŁECZNEGO.

1.1. Rozwijanie postawy dbałości o zdrowie i zdrowy styl życia oraz szeroko pojęte bezpieczeństwo	<p>UZASADNIENIE: Zadowolający stan infrastruktury technicznej, dobra komunikacja z aglomeracją rzeszowską, niska przestępczość, bogate środowisko przyrodnicze czynią z obszaru „EUROGALICJI” przyjazne miejsce do życia, w wyniku czego systematycznie wzrasta liczba mieszkańców obszaru. Z drugiej strony jednak wynikające z ogólnych procesów globalizacyjnych zjawiska społeczne, a także niekorzystne trendy demograficzne (systematyczny wzrost liczby seniorów, zwłaszcza z najstarszych grup wiekowych), obniżają jakość kapitału społecznego na tym terenie. Właściwy dla dużej części ludności „EUROGALICJI” jest przede wszystkim brak nowoczesnej świadomości zdrowotno-ekologicznej uzależniającej komfort codziennego funkcjonowania od stylu życia prowadzonego z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Skutkiem niekorzystnych nawyków mieszkańców regionu jest rezygnacja z aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym, co prowadzi do wykluczenia z życia społeczności oraz odczuwalnego przez nich obniżenia jakości życia codziennego. Wzrastająca liczba mieszkańców i ekspansywna eksploatacja zasobów natury jest rosnącym problemem dla środowiska, a tym samym obniża potencjał rekreacyjno-turystyczny „EUROGALICJI”, tkwiący głównie w walorach przyrodniczo-krajobrazowych terenu. Z drugiej strony – potencjał jest także słabo wykorzystywany, mieszkańcy narzekają na brak spójnej i całorocznej oferty, z której mogliby korzystać.</p> <p>Odpowiedzią na te zdiagnozowane w następstwie badań społecznych i konsultacji z reprezentantami wszystkich sektorów problemy społeczne jest cel 1.</p>
1.2. Ochrona środowiska, różnorodności biologicznej i propagowanie zasad zrównoważonego rozwoju	
1.3. Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej obszarów LGD	

2. WZROST AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ MIESZKAŃCÓW NA RZECZ KONKURENCYJNOŚCI I ZATRUDNIENIA.

2.1. Aktywizacja	<p>UZASADNIENIE:</p>
------------------	-----------------------------

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

przedsiębiorczości mieszkańców	Pomimo stosunkowo korzystnych warunków do rozwoju życia gospodarczego – zadowalająca sieć komunikacyjna, bliskość Rzeszowa, rozwijająca się SSE oraz stosunkowo wysokiej przedsiębiorczości mieszkańców – na obszarze „EUROGALICJI” odnotowywany jest systematyczny wzrost liczby bezrobotnych, w tym szczególnie osób młodych (do 25 r.ż.), z niskim poziomem wykształcenia i krótkim stażem pracy (uczestnicy badań społecznych uznali to za najbardziej palący problem społeczny), a liczba osób zagrożonych ubóstwem, korzystających z pomocy GOPsów, jest zdecydowanie wyższa niż w województwie i systematycznie wzrasta. Przedsiębiorcy podkreślają niedobór odpowiednio wykształconych pracowników, a powstające przedsiębiorstwa koncentrują się na handlu i usługach tradycyjnych z uwagi na niską kapitałochłonność tego rodzaju biznesu. Brakuje małych, innowacyjnych firm, tworzących stabilne miejsca pracy oraz zdolnych do elastycznego reagowania na potrzeby rynku i podjęcia współpracy z dużymi zakładami w SSE, a także przedsiębiorczych osób, które zdecydowałyby się je założyć. Uczestnicy konsultacji społecznych uznali więc, że korzystne dla podniesienia aktywności gospodarczej obszaru będzie połączenie zidentyfikowanych potencjałów i wsparcie zachodzących procesów i zjawisk w celu wykorzystania efektu synergii. Uwzględniając tradycyjne zasoby lokalne: ludzkie, środowiskowe oraz nowe zjawiska społeczno-gospodarcze: powstanie SSE i związane z tym wzrost innowacyjnych podmiotów i napływ ludności, za szczególnie atrakcyjne dla rozwoju obszaru „EUROGALICJI” uznano rozwój nowoczesnych przedsiębiorstw z branży jakości życia, obejmującą takie obszary jak: produkcja żywności najwyższej jakości biologicznej i zdrowotnej, ekologiczne rolnictwo i przetwórstwo, produkty regionalne i tradycyjne; zrównoważona i odpowiedzialna turystyka, zdrowie (kliniki, sanatoria, domy seniora); eko-technologie: odnawialne źródła energii, energooszczędne budownictwo (domy pasywne, zero energetyczne i plus energetyczne), inteligentne budynki. Ponadto – z uwagi na związany ze wzrastającą liczbą zamożnych mieszkańców rosnący popyt na dobra konsumpcyjne za priorytetowe dla rozwoju społeczno-gospodarczego „EUROGALICJI” uznano także rozwój przedsiębiorstw z branż: nowoczesne usługi dla ludności, w tym zwłaszcza turystyczne, informatyczne, edukacyjne, kulturalne, transportowe.
2.2. Rozwój nowoczesnej i konkurencyjnej przedsiębiorczości	
2.3. Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników przedsiębiorstw i przedsiębiorców	

3. BUDOWANIE TOŻSAMOŚCI LOKALNEJ I TRWAŁYCH WIĘZI SPOŁECZNYCH BAZUJĄCYCH NA ZASOBACH DZIEDZICTWA LOKALNEGO.

3.1. Zachowanie i ochrona materialnych zasobów dziedzictwa lokalnego kulturowego i przyrodniczego do 2023 r.	<p>UZASADNIENIE:</p> <p>Na obszarze „EUROGLICJI” wiele jest materialnych i niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, funkcjonują organizacje kultywujące dawne obyczaje, tradycje, których celem jest ich utrzymanie w pamięci zbiorowej. W opinii społeczności lokalnej priorytetem jest ich wspieranie, zasoby kultury i tradycji lokalnej są bowiem podstawą do budowania wspólnej tożsamości mieszkańców tego obszaru. Ma to szczególne znaczenie w obliczu dokonujących się na obszarze „EUROGALICJI” procesów migracyjnych, w następstwie których na teren ten napływają coraz liczniej nowi mieszkańcy, którzy nie czują więzi z miejscem, są też obojętni wobec ludzi i wydarzeń niebezpośrednio ich dotyczących. Zarówno oni, jak i duża grupa ludności rdzennej (głównie osób młodych) na skutek postępujących procesów globalizacji nie utożsamia się z regionem, nie przejawia zainteresowania udziałem w życiu lokalnej społeczności, prezentując przy tym postawy roszczeniowe. Prowadzą oni mocno hermetyczny styl życia, koncentrując się na domu i najbliższej rodzinie, nie przejawiając chęci poznania lokalnego środowiska, nie angażując się w pracę społeczną w organizacjach działających na rzecz lokalnej społeczności. Zdaniem przedstawicieli społeczności lokalnej uczestniczących w pracach nad strategią – konieczne jest zatem wsparcie działań pobudzających wzrost aktywności lokalnej i integracji społecznej wszystkich mieszkańców obszaru, zwłaszcza w kontekście starzejącej się kadry lokalnych NGO.</p>
3.2. Zachowanie i ochrona niematerialnych zasobów dziedzictwa lokalnego (historia, obrzędy, wyobrażenia itp.) do 2023 r.	
3.3. Wzrost aktywności lokalnej i integracji społecznej mieszkańców obszaru do 2023 r.	
3.4 Wzrost kompetencji osób i organów LGD uczestniczących we wdrażaniu LSR do 2023 r.	

Realizacja poszczególnych celów nastąpi poprzez operacje w ramach przedsięwzięć wskazanych dla poszczególnych celów szczegółowych, zaplanowanych w ramach poddziałania 19.2 *Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność*, 19.3 – *Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania* oraz 19.4 – *Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji* PROW 2014–2020. Cele szczegółowe zostaną osiągnięte do 2023 r. i przyczynią się do osiągnięcia celów ogólnych w perspektywie długookresowej.

Wytyczone cele ogólne korespondują z celem szczegółowym 6B *Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich* w ramach priorytetu 6: „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

wiejskich” określonym w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Zdiagnozowaną na obszarze „EUROGALICJI” grupą defaworyzowaną w dostępie do rynku pracy są bezrobotni do 25 r.ż. z małym lub brakiem doświadczenia zawodowego, a także bezrobotni z niskim poziomem wykształcenia. Skierowane do nich wsparcie będzie polegało w szczególności na sprofilowanych działaniach mających na celu podniesienie ich przedsiębiorczego potencjału (szkolenia z przedsiębiorczości i doradztwo), a następnie wsparcie w procesie zakładania własnej działalności gospodarczej. W puli środków przeznaczonych w budżecie LSR na tworzenie miejsc pracy zabezpieczono kwotę w wysokości 5 010 000,00 PLN przeznaczoną na tworzenie przedsiębiorstw przez osoby z ww. grup defaworyzowanych, co znajduje swoje odzwierciedlenie we wskaźnikach produktu oraz kryteriach wyboru operacji. Ponadto zakładany do osiągnięcia poprzez realizację LSR rozwój gospodarczy będzie wynikiem skutecznego wykorzystania istniejących zasobów obszaru (infrastruktura, korzystne położenie geograficzne, potencjał mieszkańców) oraz dzięki specyficznym procesom zachodzącym w „EUROGALICJI”.

Ponadto cele LSR na lata 2016–2023 są zbieżne z celami powiązаныmi 6A *Ułatwienie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw i tworzenia miejsc pracy* (zaplanowane w strategii przedsięwzięcia mają na celu aktywizowanie bezrobotnych, grup defaworyzowanych, współpracę LGD z przedsiębiorcami w celu identyfikowania potencjalnych możliwości zatrudnienia dla osób z obszaru LSR) i 6C *Zwiększanie dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) na obszarach wiejskich oraz podnoszenie poziomu korzystania z nich i poprawianie ich jakości* (planowane do wsparcia są operacje zakładające wykorzystanie technologii informacyjnych w celu udostępniania i rozpowszechniania zasobów kulturowych czy turystycznych).

Cele i przedsięwzięcia LSR na lata 2016–2023 zaprojektowano tak, aby ich realizacja stanowiła wkład w osiągnięcie trzech celów przekrojowych PROW 2014–2020, tj. ochrona środowiska, przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz innowacyjność. Jak wskazano w diagnozie – zachowanie dobrej kondycji ekologicznej obszaru jest nadrzędnym interesem społeczności lokalnej, stanowi bowiem jeden z najważniejszych zasobów „EUROGALICJI”, w oparciu o który budowana jest strategia rozwoju gospodarczego i turystycznego. Ponadto wysoka jakość środowiska naturalnego w znaczący sposób wpływa na komfort życia mieszkańców obszaru LGD, a nadmierna i nieodpowiedzialna eksploatacja zasobów środowiskowych prowadzi do nieodwracalnych zmian w ekosystemach. W związku z powyższym za jeden z nadrzędnych celów rozwoju obszaru w najbliższych latach uznano zaangażowanie społeczeństwa w działania na rzecz ochrony środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu, co znalazło odzwierciedlenie we wszystkich celach ogólnych zaplanowanych w strategii (szczegóły w tabeli poniżej).

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

	CEL OGÓLNY I LSR	CEL OGÓLNY II LSR	CEL OGÓLNY III LSR
Środowisko	Cel szczegółowy 1.2 zmierzający do podniesienia wiedzy społeczności lokalnej nt. ochrony środowiska i zmian klimatycznych, kształtowania świadomych postaw konsumenckich i proekologicznych + wskaźnik produktu+ wskaźnik rezultatu.	Cel szczegółowy 2.2, w ramach którego wspierany będzie rozwój firm ekologicznych, uwzględniających oszczędne gospodarowanie zasobami i zrównoważony rozwój z dziedziny gospodarki (turystyka, budownictwo, eko-technologie) składających się na branżę jakość życia + kryteria premiujące wybór operacji w tym sektorze.	Cel szczegółowy 3.1, w ramach realizowane będą m.in. działania zmierzające do ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego, a także cel szczegółowy 3.3 w ramach którego planuje się rewitalizację terenów zdegradowanych wraz z przywróceniem im bioróżnorodności.
Klimat	Jak wyżej.	Jak wyżej.	Jak wyżej.
Innowacje	Cele szczegółowe 1.1 oraz 1.2, w ramach których planuje się realizację operacji wykorzystujących innowacyjne techniki i metody kształcenia oraz nowoczesne technologie dotarcia do grup docelowych + kryteria wyboru operacji.	Cel szczegółowy 2.2, w ramach którego wspierane będzie tworzenie i rozwój firm innowacyjnych, tj. zakładających wdrożenie nowej/znacząco ulepszonej usługi lub produktu + kryteria premiujące wybór tego rodzaju operacji + wskaźnik produktu + wskaźnik rezultatu.	Cel szczegółowy 3.3, w ramach którego planuje się wspieranie innowacyjnych w skali lokalnej przedsięwzięć, w tym m.in. stworzenie innowacyjnych miejsc rekreacyjnych, np. naturalnych placów zabaw, lub wykorzystanie innowacyjnych technologii budowlanych (np. bioelewacje) + kryteria premiujące wybór operacji.

Tabela 3. Matryca logiczna powiązań diagnozy obszaru i ludności, analizy SWOT oraz celów i wskaźników

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY/WYZWANIA SPOŁECZNO-EKONOMICZNE	CEL OGÓLNY	CELE SZCZEGÓLWE	PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA	PRODUKTY	REZULTATY	ODDZIAŁYWANIE	CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE MAJĄCE WPŁYW NA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ I OSIĄGNIĘCIE WSKAŹNIKÓW
<ol style="list-style-type: none"> Niekorzystne nawyki mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie korzystania z usług medycznych. Niska świadomość mieszkańców nt. znaczenia profilaktyki zdrowotnej dla jakości życia i zdrowia. Mała liczba kampanii informacyjnych skierowanych do ogółu mieszkańców nt. zasad poruszania się po poboczach 	Poprawa komfortu życia mieszkańców obszaru LGD „EUROGALICJA” i wzmocnienie kapitału społecznego	Rozwijanie postawy dbałości o zdrowie i zdrowy styl życia oraz szeroko pojęte bezpieczeństwo do 2023 r.	Edukacja na rzecz zdrowia (w aspekcie psychicznym, fizycznym i społecznym) i bezpieczeństwa mieszkańców regionu	Liczba zorganizowanych wydarzeń edukacyjnych na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa	Liczba uczestników, których wiedza nt. profilaktyki zdrowotnej i bezpieczeństwa wzrosła	Liczba mieszkańców deklarujących zadowolenie z komfortu życia na obszarze „EUROGALICJI”	<p>Pozytywne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - moda na aktywność fizyczną i zdrowy styl życia; - realizacja inwestycji samorządowych finansowanych ze środków UE sprzyjających

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

<p>dróg, potrzeby noszenia elementów odbłaskowych itp.</p> <p>4. Niski poziom wiedzy nt. zasad bezpieczeństwa (np. w ruchu drogowym; pożarowego itp.).</p> <p>5. Ograniczony potencjał podmiotów odpowiadających za działania na rzecz poprawy zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców regionu.</p> <p>6. Ograniczona ilościowo i jakościowo oferta zajęć sportowych.</p>	do 2023 r.		Wzrost potencjału podmiotów działających na rzecz aktywności sportowej, zdrowia i bezpieczeństwa	Liczba doposażonych podmiotów działających na rzecz aktywności sportowej, zdrowia i bezpieczeństwa	Liczba odbiorców działań z zakresu bezpieczeństwa i zdrowego stylu życia	ochronie środowiska (ograniczenie niskiej emisji, OZE itp.); - stały wzrost zainteresowania turystyką aktywną i wzrost popularności aktywnego spędzania czasu wolnego;
<p>7. Wzrastające zanieczyszczenie środowiska.</p> <p>8. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców regionu i brak wiedzy z zakresu ochrony środowiska i zmian klimatycznych.</p> <p>9. Niekorzystne przyzwyczajenia mieszkańców wsi do nadmiernego eksploatowania zasobów naturalnych.</p> <p>10. Brak akcji promujących i upowszechniających zalety nowoczesnych technologii proekologicznych (np. OZE).</p>		Ochrona środowiska, różnorodności biologicznej i propagowanie zasad zrównoważonego rozwoju do 2023 r.	Organizacja kampanii społecznej, uwzględniającej przedsięwzięcia edukacyjne i promocyjne na rzecz wzrostu wiedzy społeczności lokalnej nt. ochrony środowiska i zmian klimatycznych, kształtowania świadomych postaw konsumenckich i proekologicznych	Liczba przedsięwzięć edukacyjnych i promocyjnych na rzecz podnoszenia wiedzy z zakresu ochrony środowiska naturalnego	Liczba mieszkańców, którzy nabędą wiedzę z zakresu ochrony środowiska i ekologii Wzrost świadomości prośrodowiskowej i proekologicznej mieszkańców Liczba działań z zakresu ochrony środowiska i łagodzenia zmian klimatu	<p>Negatywne:</p> <p>- stworzenie atrakcji turystycznych na sąsiednich obszarach;</p> <p>- nadmierny wzrost zanieczyszczenia środowiska;</p>

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

<p>11. Mała różnorodność dostępnych obiektów infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.</p> <p>12. Brak zintegrowanej, całorocznej oferty pobytowej na obszarze.</p> <p>13. Niedostateczna promocja obszaru pod kątem atrakcyjności turystycznej.</p> <p>14. Wzrastająca liczba nieużytków i zieleni nieuporządkowanej na skutek podejmowanych inwestycji infrastrukturalnych.</p>		<p>Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej obszarów LGD do 2023 r.</p>	<p>Budowa lub modernizacja niekomercyjnych obiektów infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej i turystycznej</p>	<p>Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej i turystycznej</p>	<p>Wzrost liczby osób korzystających z nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej</p>		
			<p>Kreowanie produktów turystycznych w oparciu o zasoby lokalne i regionalne</p>	<p>Liczba stworzonych produktów turystycznych</p>	<p>Liczba nowo powstałych atrakcji turystycznych</p> <p>Liczba projektów współpracy wykorzystujących lokalne zasoby przyrodnicze, kulturowe, historyczne, turystyczne, produkty lokalne</p>		
			<p>Promowanie walorów turystyczno-rekreacyjnych obszaru LGD</p>	<p>Liczba przedsięwzięć (wydarzenia i publikacje) promujących lokalne produkty i usługi</p>	<p>Liczba osób, które pozyskały wiedzę na temat walorów turystyczno-rekreacyjnych obszaru LGD</p>		
<p>15. Niski poziom wiedzy i kompetencji w zakresie przedsiębiorczości i prowadzenia działalności gospodarczej u potencjalnych mikroprzedsiębiorców.</p> <p>16. Znaczący odsetek bezrobocia wśród</p>	<p>Wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców na rzecz</p>	<p>Aktywizacja przedsiębiorczości mieszkańców do 2023 r.</p>	<p>Promowanie postaw przedsiębiorczych</p>	<p>Liczba szkoleń dla mieszkańców</p>	<p>Liczba osób zadowolonych ze szkoleń przeprowadzonych przez LGD</p>	<p>Oddziaływanie:</p> <p>Liczba podmiotów</p>	<p>Pozytywne:</p> <p>- poprawa warunków dla rozwoju MŚP w związku z wprowadzeniem</p>

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

<p>os. młodych (do 25 r.ż.) oraz z niskim wykształceniem.</p> <p>17. Niewystarczające wsparcie w powrocie na rynek pracy dla osób z grup defaworyzowanych.</p> <p>18. Koncentracja drobnej przedsiębiorczości na handlu i usługach tradycyjnych – brak nowoczesnych, innowacyjnych i konkurencyjnych firm tworzących atrakcyjne i trwale miejsca pracy</p> <p>19. Ograniczone środki mikro- i małych przedsiębiorstw na inwestycje.</p> <p>20. Słaby dostęp mikro- i małych przedsiębiorców z regionu do specjalistycznego wsparcia (np. doradczego) na rzecz rozwoju.</p> <p>21. Niedostosowane kompetencje zasobów siły roboczej do potrzeb pracodawców.</p>	<p>konkurencyjności i zatrudnienia do 2023 r.</p>	<p>Rozwój nowoczesnej i konkurencyjnej przedsiębiorczości do 2023 r.</p>	<p>Tworzenie nowych mikroprzedsiębiorstw na obszarze LSR</p>	<p>Liczba godzin doradztwa zawodowego i gospodarczego</p>	<p>Liczba mieszkańców, którzy nabyli wiedzę i umiejętności w zakresie przedsiębiorczości</p>	<p>wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności</p> <p>Liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym</p>	<p>nowych rozwiązań prawnych (m.in. obniżenie podatku CIT, ulga inwestycyjna dla firm itp.);</p> <p>- ukończenie inwestycji drogowych (m.in. droga ekspresowa S19);</p> <p>Negatywne:</p> <p>- kryzys gospodarczy;</p> <p>- ograniczenia w funkcjonowaniu strefy Schengen;</p> <p>- wysokie koszty utrzymania miejsc pracy;</p>
				<p>Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa</p>	<p>Liczba utworzonych miejsc pracy w pełnym etacie średnioroczne</p>		
				<p>Liczba nowo utworzonych przedsiębiorstw przez osoby z grup defaworyzowanych</p>	<p>Liczba utworzonych miejsc pracy dla osób z grup defaworyzowanych</p>		
				<p>Liczba nowo utworzonych innowacyjnych przedsiębiorstw</p>	<p>Liczba zrealizowanych operacji innowacyjnych</p>		
				<p>Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa</p>	<p>Liczba utworzonych miejsc pracy w pełnym etacie średnioroczne</p>		
				<p>Liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów dla osób z grup defaworyzowanych</p>	<p>Liczba utworzonych miejsc pracy dla osób z grup defaworyzowanych</p>		
				<p>Liczba operacji ukierunkowanych</p>	<p>Liczba wdrożonych nowych lub</p>		

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

				na innowacje w przedsiębiorstwach rozwijanych	znacząco ulepszonych produktów/usług		
					Liczba zrealizowanych operacji innowacyjnych		
		Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników przedsiębiorstw i przedsiębiorców	Szkolenia na rzecz wzrostu kompetencji przedsiębiorców oraz pracowników przedsiębiorstw	Liczba uczestników szkoleń zawodowych	Liczba osób, które podniosły kompetencje zawodowe		
22. Brak środków na renowację i odbudowę zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. 23. Systematyczny spadek zainteresowania mieszkańców lokalnymi zasobami dziedzictwa.	Budowanie tożsamości lokalnej i trwałych więzi społecznych bazujących na zasobach dziedzictwa lokalnego do 2023 r.	Zachowanie i ochrona materialnych zasobów dziedzictwa lokalnego kulturowego i przyrodniczego do 2023 r.	Odbudowa i renowacja zabytków świeckich i sakralnych	Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim	Wzrost liczby osób odwiedzających odnowione i zrewitalizowane zabytki świeckie i sakralne	Oddziaływanie: Wzrost liczby lokalnych organizacji pozarządowych Wzrost liczby mieszkańców deklarujących poczucie więzi i solidarności z lokalną społecznością	Pozytywne: - moda na regionalizm i tradycyjne zawody; - pobudzenie obywatelskie mieszkańców na skutek sytuacji politycznej w kraju; Negatywne: - ograniczenia wynikające z ochrony konserwatorskiej;

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

				Liczba zabytkowych obiektów małej architektury poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim			- wykluczenie społeczne seniorów; - brak środków na prefinansowanie wydatków w ramach operacji; - brak osobowości prawnej dużej liczby najbardziej aktywnych organizacji pozarządowych; - postępująca bierność obywatelska;
24. Malejąca rozpoznawalność lokalnych tradycji/obrzędów itp. wśród ogółu mieszkańców.	Zachowanie i ochrona niematerialnych zasobów dziedzictwa lokalnego (kultura, historia, obrzędy, wyobrażenia itp.) do 2023 r.	Upowszechnianie oraz promocja kultury, tradycji i obyczajów poprzez organizację imprez i przedsięwzięć edukacyjnych oraz wydawnictw	Liczba publikacji, przedsięwzięć edukacyjnych i imprez upowszechniających i promujących lokalną kulturę, tradycję i obyczaje	Liczba osób, których wiedza na temat lokalnej kultury, tradycji i obyczajów wzrosła			
25. Brak zainteresowania tradycją, kulturą, obyczajami młodszych pokoleń mieszkańców obszaru „EUROGALICJI”.							
26. Niski potencjał (osobowy, finansowy, organizacyjny) organizacji działających na rzecz kultywowania lokalnych tradycji, obyczajów, obrzędów itp.							
27. Systematycznie malejąca liczba osób znających lokalną kulturę, tradycje i obyczaje zdolnych przekazywać wiedzę w tym zakresie dalej.	Wzrost aktywności lokalnej i integracji społecznej mieszkańców obszaru do 2023 r.	Organizacja kompleksowych działań edukacyjno-aktywizujących na rzecz wzrostu zaangażowania i samoorganizacji lokalnej	Liczba spotkań konsultacyjno-informacyjnych LGD z mieszkańcami	Liczba odbiorców przeprowadzonych spotkań konsultacyjno-informacyjnych			
28. Wzrastająca liczba mieszkańców nieuczestniczących w życiu lokalnym („nowi” mieszkańcy, młodzież, seniorzy).							
29. Mała liczba działań edukacyjno-aktywizujących na rzecz zwiększenia udziału ogółu mieszkańców w lokalnym życiu społecznym.			Liczba projektów/szkoleń na rzecz wzrostu kompetencji liderów	Liczba animatorów lokalnych i liderów organizacji posiadających			
30. Niski poziom zaufania społecznego pomiędzy rdzennymi mieszkańcami regionu i ludnością napływową.							
31. Niski poziom zaangażowania znaczącej części mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej – w							

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

<p>szczegółowości osób młodych</p> <p>32. Brak poczucia więzi z obszarem mieszkańców napływowych</p> <p>33. Niski poziom kompetencji lokalnych liderów i animatorów życia społecznego.</p> <p>34. Braki w infrastrukturze sprzyjającej aktywności społecznej i integracji mieszkańców</p> <p>35. Niewystarczający dostęp do bezpłatnego internetu.</p>			społeczności	i animatorów rozwoju lokalnego	wiedzę i umiejętności z zakresu aktywizacji lokalnych społeczności na obszarze LSR		
				Liczba przedsięwzięć integrujących mieszkańców obszaru LGD			
				Liczba zrealizowanych zadań informacyjnych i promocyjnych związanych z realizacją planu komunikacji	Liczba osób objętych działaniami informacyjnymi i promocyjnymi		
			Budowa, rozbudowa i modernizacja ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury sprzyjającej aktywności społecznej i integracji mieszkańców	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalno-społecznej	Liczba zorganizowanych w nowych lub zmodernizowanych obiektach wydarzeń i imprez sprzyjających aktywności, integracji i włączeniu społecznemu grup defaworyzowanych		
					Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych		
36.		Wzrost kompetencji osób i organów	Podnoszenie kompetencji, wiedzy i	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD	Liczba osób, które otrzymały wsparcie po uprzednim		

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

			LGD uczestniczących we wdrażaniu LSR do 2023 r.	umiejętności osób zaangażowanych we wdrażanie LSR	Liczba osobodni szkoleń dla organów LGD	udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD		
					Ilość miesięcy prowadzenia biura			

Tabela 4. Przedsięwzięcia zaplanowane w ramach RLKS wraz ze sposobem realizacji oraz uzasadnieniem

PRZEDSIĘWZIĘCIE	GRUPA DOCELOWA	UZASADNIENIE (Z ODNIESIENIEM DO DIAGNOZY)	PLANOWANE OPERACJE	BENEFICJENCI OPERACJI
1.1.1 Edukacja na rzecz zdrowia (w aspekcie psychicznym, fizycznym i społecznym) i bezpieczeństwa mieszkańców regionu	wszyscy mieszkańcy obszaru LGD, w tym grupy defaworyzowane (seniorzy, os. niepełnosprawne)	Na terenie „EUROGALICJI” zachodzi niekorzystny trend demograficzny polegający na powolnym, ale stałym wzroście liczby seniorów, zwłaszcza z najbardziej zaawansowanych grup wiekowych 80–84 oraz 85+, którym liczne deficyty (w tym zdrowotne) utrudniają życie codzienne i eliminują z życia społecznego i obywatelskiego. Ponadto znacząca liczba mieszkańców (w każdym wieku) prowadzi niezdrowy tryb życia; niska jest świadomość wpływu diety czy systematycznej aktywności fizycznej na ich aktualną oraz przyszłą sytuację. Mieszkańcy zdecydowanie rzadziej niż w województwie korzystają z usług medycznych, a sporadyczne kontakty ze służbą zdrowia ograniczają możliwy wpływ kampanii dotyczących profilaktyki chorób oraz upowszechnianie zachowań prozdrowotnych (m.in. dieta; ruch; systematyczne badania kontrolne) wśród ogółu mieszkańców wsi. W regionie wzrasta ruch kołowy i jednocześnie brakuje akcji uświadamiających mieszkańcom zagrożenia. Wszystkie te aspekty obniżają jakość kapitału społecznego regionu i wymagają działań zapobiegających i naprawczych. Patrz – diagnoza p. 3.1.1; 3.1.5; 3.3.	Projekt grantowy: - zajęcia edukacyjne (teoretyczne i praktyczne) dla różnych grup wiekowych mieszkańców upowszechniające zdrowy styl życia i aktywność społeczną – min. 5 grantów o śr. wartości 19 tys. PLN ; Projekt współpracy: - zajęcia szkoleniowo-edukacyjne dla mieszkańców i trenerów/instruktorów nordic walking;	- podmioty sektora publicznego, społecznego, gospodarczego, grupy nieformalne, stowarzyszenia, osoby fizyczne; - LGD „EUROGALICJA” oraz LGD „Ziemia Łańcucka”;
1.1.2 Wzrost potencjału podmiotów działających na rzecz aktywności sportowej, zdrowia i bezpieczeństwa	wszyscy mieszkańcy obszaru LGD, w tym grupy defaworyzowane (seniorzy, os. niepełnosprawne)		- doposażenie w niezbędny sprzęt rehabilitacyjny i ratowniczy podmiotów działających na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa;	- podmioty sektora publicznego (JST i jednostki organizacyjne); - stowarzyszenia;
1.2.1 Organizacja kampanii społecznej, uwzględniającej przedsięwzięcia edukacyjne i	wszyscy mieszkańcy obszaru LGD (w szczególności dzieci i młodzież,	Warunkiem utrzymania dobrej kondycji ekologicznej „EUROGALICJI”, istotnej zarówno z punktu widzenia atrakcyjności turystycznej obszaru, jak i znaczącej dla jakości życia mieszkańców, jest podniesienie poziomu świadomości ekologicznej społeczności lokalnej; obecnie jest on niski, co potwierdza m.in. jedno z ostatnich miejsc, jakie uczestnicy spotkań konsultacyjnych przyznali działaniom na rzecz	Aktywizacja: - szkolenia dotyczące ochrony ekosystemów; - działania informacyjno-doradcze w zakresie ekologii, ochrony	- LGD „EUROGALICJA”;

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

<p>promocyjne, na rzecz wzrostu wiedzy społeczności lokalnej nt. ochrony środowiska i zmian klimatycznych, kształtowania świadomych postaw konsumenckich i proekologicznych</p>	<p>przedsiębiorcy, rolnicy, przedstawiciele sektora JST)</p>	<p>środowiska naturalnego, kategoryzując najważniejsze kierunki rozwoju obszaru LGD. Mieszkańcy zajmujący się od lat rolnictwem nie dostrzegają, że dokonująca się w ostatnich latach intensyfikacja produkcji i związane z nią stosowanie przemysłowych środków produkcji (nawozy mineralne, środki ochrony roślin) powoduje znaczące zagrożenie dla środowiska. Dążenie do maksymalizacji efektów produkcyjnych i ekonomicznych, zrozumiałe w kontekście niewielkiego arealu upraw rolników z obszaru „EUROGALICJI”, prowadzi do zaniku naturalnej flory i fauny, zakłóca gospodarkę wodną i mikroklimat, i w konsekwencji niekorzystnie wpływa na wiele ekosystemów. Członkom społeczności „EUROGALICJI” brakuje wiedzy nt. nieodwracalności większości negatywnych zjawisk środowiskowych, tym bardziej że skutek większości działań jest niebezpośredni. Z uwagi na niską świadomość społeczną w tym zakresie – jednym z priorytetowych kierunków działania w ramach LSR na lata 2016–2023 będzie zmiana zachowań konsumenckich mieszkańców obszaru i budowanie ich świadomości ekologicznej. Patrz – diagnoza p. 3.3.</p>	<p>środowiska i odnawialnych źródeł energii; - animowanie społeczności lokalnych w zakresie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii; - animowanie społeczności lokalnych w zakresie współodpowiedzialności za stan środowiska naturalnego;</p>	
<p>1.3.1 Budowa lub modernizacja niekomercyjnych obiektów infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej i turystycznej</p>	<p>wszyscy mieszkańcy LGD, turyści</p>	<p>Uczestnicy konsultacji społecznych nisko oceniają stan gminnych obiektów sportowych (boisk, stadionów, hal). Brakuje także infrastruktury rekreacyjnej (siłowni na świeżym powietrzu, ścieżek biegowych i turystycznych), które zachęcałyby mieszkańców do aktywności fizycznej, co pomogłoby budować świadomość mieszkańców nt. jej zalet. Wciąż ogromna jest liczba mieszkańców uznających regularne uprawianie sportu za fanaberię oraz takich, którzy z różnych względów są wykluczeni z aktywności sportowej (niepełnosprawni, seniorzy). Stąd też jednym z priorytetowych kierunków działań planowych przez LGD jest propagowanie zdrowego stylu życia, którego znaczącą częścią jest regularna aktywność fizyczna, obejmujące zarówno rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej, jak i stworzenie oferty edukacyjnej, zachęcającej mieszkańców do sportu. Towarzystwo aktywności sportowej emocje mają ważne znaczenie dla integracji mieszkańców i włączenia społecznego przedstawicieli grup defaworyzowanych. Opinie społeczności lokalnej jednoznacznie wskazują na niedobór na terenie „EUROGALICJI” infrastruktury o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym, tj. placów zabaw dla dzieci, miejsc spotkań dla młodzieży czy dorosłych, sprzyjających budowaniu więzi społecznych, w tym w szczególności między ludnością rdzenną i napływową. Pomimo podejmowanych w ostatnich latach działań wciąż niewystarczający jest także stan infrastruktury turystycznej: obiektów jest mało, są mało różnorodne i raczej sezonowe (wiosna-lato).</p>	<p>- budowa, przebudowa, modernizacja i wyposażenie obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych i turystycznych; - urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków, miejsc wypoczynku;</p>	<p>- podmioty sektora publicznego, społecznego, gospodarczego, stowarzyszenia;</p>

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

<p>1.3.2 Kreowanie produktów turystycznych w oparciu o zasoby lokalne i regionalne</p>	<p>wszyscy mieszkańcy LGD, turyści, JST, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy</p>	<p>Zaplanowane przedsięwzięcie bezpośrednio odpowiada na zdiagnozowane problemy obszaru LSR. Patrz – diagnoza p. 3.1.5.</p> <p>Istniejąca oferta turystyczna „EUROGALICJI” jest niespójna i niekompleksowa. Wokół rozszanych pojedynczych obiektów brakuje okołoturystycznej działalności komercyjnej: wypożyczalni sprzętów sportowych, obiektów gastronomicznych, punktów informacji turystycznej, czyli elementów, które czynią wycieczki atrakcyjną formą spędzania wolnego czasu. Uczestnicy badań ankietowych zwracają uwagę na niedobór atrakcyjnych i dobrze promowanych produktów turystycznych, stworzonych na bazie walorów przyrodniczych i kulturowych obszaru, dzięki którym wzrosłoby zainteresowanie turystyką na obszarze LGD. Z drugiej strony – region posiada kilka interesujących tradycji (garncarskie, wikliniarskie), a także przywoływane już wielokrotnie walory krajobrazowe, które mogą stać się osnową atrakcyjnych zarówno dla mieszkańców, jak i turystów produktów. Mając na względzie oczekiwania lokalnej społeczności oraz potrzebę wspierania i uatrakcyjnienia lokalnej oferty turystycznej opracowano założenia projektu polegającego na utworzeniu wspólnego i spójnego dla całego obszaru LGD produktu w postaci Nordic Walking Park. Analizując wstępną koncepcję, uznano, że na wzrost jego atrakcyjności wpłynie rozszerzenie granic parku na tereny sąsiadującego LGD „Ziemia Łańcucka”. Ponieważ tak zdefiniowana operacja wpisuje się także w cele i założenia LSR LGD „Ziemia Łańcucka” zdecydowano o realizacji międzyregionalnego projektu współpracy w tym zakresie.</p> <p>Patrz – diagnoza p. 3.1.5; 3.3.</p>	<p>- stworzenie produktów turystycznych (Nordic Walking Park) wraz z infrastrukturą towarzyszącą;</p>	<p>Projekt współpracy o zasięgu krajowym międzyregionalny m: - LGD „EUROGALICJA” we współpracy z LGD „Ziemia Łańcucka”;</p>
<p>1.3.3 Promowanie walorów turystyczno-rekreacyjnych obszaru LGD</p>	<p>wszyscy mieszkańcy LGD, turyści, jednostki organizacyjne JST, organizacje samorządowe</p>	<p>Obszar „EUROGALICJI”, choć leży w bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji rzeszowskiej, rzadko jest sam w sobie celem odwiedzin. Wynika to zarówno z braków opisanych powyżej, jak i słabej promocji regionu „na zewnątrz”. Jak podkreślają członkowie LGD – na targach wojewódzkich trudno jest promować turystyczne walory „EUROGALICJI” obok zdecydowanie bogatszych pod tym względem regionów, np. Bieszczad. Dobrym rozwiązaniem w tym zakresie wydaje się natomiast wykorzystywanie różnych wydarzeń własnych, przyciągających szersze rzesze turystów (np. Festiwal Podkarpackich Smaków), by pokazać im również inne interesujące aspekty kultury czy przyrody tego terenu. Operacje realizowane w ramach tego przedsięwzięcia będą miały na celu wypromowanie nieodkrytych jeszcze przez turystów walorów turystycznych obszaru „EUROGALICJI” oraz budowanie wizerunku tej części Podkarpacia jako subregionu stanowiącego miejsce zapewniające doskonale warunki do uprawiania aktywnych form wypoczynku. Patrz – diagnoza p. 3.43</p>	<p>- przygotowanie i wydawanie różnego rodzaju publikacji: monografie miejscowości, mapy, foldery, przewodniki itp.;</p> <p>- organizacja imprez i wydarzeń popularyzujących walory obszaru LGD;</p>	<p>- podmioty sektora publicznego, społecznego, gospodarczego, stowarzyszenia;</p>

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

2.1.1. Promowanie postaw przedsiębiorczych	mieszkańcy LGD, w szczególności grupy defaworyzowane w dostępie do rynku pracy	Co prawda poziom przedsiębiorczości na obszarze „EUROGALICJI” jest stosunkowo wysoki, jednak przedstawiciele grup uznanych za defaworyzowane w dostępie do rynku pracy najrzadziej decydują się na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Osobom młodym brakuje najczęściej niezbędnego kapitału, natomiast osoby z niskim wykształceniem nie są skłonne do ryzyka i mało przedsiębiorcze. Oczekują różnorodnego wsparcia z zewnątrz. W związku z tym, że obie grupy stanowią znaczące niewykorzystane zasoby siły roboczej będą grupą, do której przede wszystkim kierowane będzie wsparcie w ramach przedsięwzięcia 2.1.1. Patrz – diagnoza p. 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3.	- doradztwo zawodowe i gospodarcze; - szkolenia z przedsiębiorczości;	- LGD „EUROGALICJA”;
2.2.1 Tworzenie nowych mikroprzedsiębiorstw na obszarze LSR	mieszkańcy LGD, samorządy	Powstawanie nowych, innowacyjnych przedsiębiorstw ma decydujące znaczenie dla rozwoju całego obszaru, przy czym uwzględniając tradycyjne zasoby lokalne: ludzkie, środowiskowe oraz nowe zjawiska społeczno-gospodarcze: powstanie SSE i związany z tym wzrost innowacyjnych podmiotów i napływ ludności, za szczególnie atrakcyjne dla rozwoju obszaru „EUROGALICJI” uznano wspieranie przedsiębiorstw działających w branży szeroko pojętej jakości życia, będącej jedną z dwóch wiodących inteligentnych specjalizacji Podkarpacia. Składają się na nią następujące obszary: produkcja żywności najwyższej jakości biologicznej i zdrowotnej, ekologiczne rolnictwo i przetwórstwo, produkty regionalne i tradycyjne; równoważona i odpowiedzialna turystyka, zdrowie (kliniki, sanatoria, domy seniora); eko-technologie: odnawialne źródła energii, energooszczędne budownictwo (domy pasywne, zero energetyczne i plus energetyczne), inteligentne budynki. Ponadto uwzględniając wzrastający popyt na dobra konsumpcyjne za priorytetowe dla rozwoju społeczno-gospodarczego uznano rozwój przedsiębiorstw z branż: nowoczesne usługi dla ludności, w tym zwłaszcza turystyczne, informatyczne, edukacyjne, kulturalne, transportowe. Zastosowanie kompleksowych i innowacyjnych narzędzi wsparcia sektora MŚP wpłynie na ogólną poprawę warunków życia mieszkańców, utworzenie nowych trwałych miejsc pracy i obniżenie bezrobocia. Realizacja przedsięwzięcia jest także ogromną szansą dla przedstawicieli grup defaworyzowanych w dostępie do miejsc pracy na obszarze „EUROGALICJI” na znalezienie stabilnego zatrudnienia i trwałą poprawę sytuacji ekonomicznej. Patrz – diagnoza p. 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3.	- tworzenie nowych przedsiębiorstw, zwłaszcza innowacyjnych, z branży jakość życia, nowoczesne usługi dla ludności: turystyczne, informatyczne, edukacyjne, kulturalne, transportowe;	- osoby zamieszkujące obszar „EUROGALICJI” chcące rozpocząć prowadzenie własnej działalności gospodarczej, w szczególności przedstawiciele grup defaworyzowanych w dostępie do rynku pracy: bezrobotni do 25 r.ż., bez lub z małym doświadczeniem zawodowym, bezrobotni z niskim wykształceniem;
2.2.2 Podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności mikro- i małych przedsiębiorstw	mieszkańcy LGD, samorządy, przedsiębiorcy		- rozwój przedsiębiorstw mikro- i małych poprzez zakup maszyn i urządzeń, licencji oprogramowania itp.;	- mikro- i mali przedsiębiorcy;

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

z obszaru LSR				
2.3.1. Szkolenia na rzecz wzrostu kompetencji przedsiębiorców oraz pracowników przedsiębiorstw	mieszkańcy LGD, przedsiębiorcy	Zarówno lokalni drobni przedsiębiorcy, jak i duże zakłady działające w strefie zwracają uwagę na brak pracowników z kwalifikacjami odpowiadającymi potrzebom rynku pracy. Szczególnie nieosiągalni są wysoko wykwalifikowani pracownicy techniczni, poszukiwani zarówno przez specjalistyczne, nowoczesne firmy strefowe, jak i ich potencjalnych kooperantów z regionu LGD. W związku z faktem, że priorytetowo w ramach LSRu wspierane będą przedsięwzięcia innowacyjne, wdrażające nowy lub ulepszony produkt/usługę, wraz ze wsparciem finansowym zaplanowano komplementarne do niego wsparcie szkoleniowe, z którego będzie mógł skorzystać przedsiębiorca tworzący/rozwijający firmę lub jego pracownik. Patrz – diagnoza p. 3.1.2; 3.1.3.	- szkolenia zawodowe pracowników i przedsiębiorców;	- mikro- i mali przedsiębiorcy;
3.1.1. Odbudowa i renowacja zabytków świeckich i sakralnych	wszyscy mieszkańcy LGD, turyści	Na obszarze „EUROGALICJI” zlokalizowanych jest bardzo wiele materialnych zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, o dużej wartości historycznej (kościół oraz znajdujące się w nich ołtarze, rzeźby, kopuły itp.; kaplice, płyty nagrobne). Są to jednocześnie kluczowe elementy tożsamości lokalnej tego obszaru, pełniące rolę kulturotwórczą. Obecnie w związku z zachodzącymi przemianami społecznym, o których wspomniano powyżej, maleje liczba osób czy instytucji dbających o tego rodzaju pomniki historii, w związku z czym duża ich część jest zaniedbana i wymaga renowacji lub rewitalizacji. Są to – obok zasobów niematerialnych – kluczowe elementy specyfiki regionu, które bezwzględnie należy ratować i przywracać do stanu dawnej świetności, zachowując dla młodszych pokoleń. Patrz – diagnoza p. 3.1.5.	- rewitalizacja i renowacja zabytków świeckich i sakralnych wpisanych do rejestru zabytków lub objętych ewidencją gminną; projekt grantowy: - rewitalizacja i renowacja zabytkowych obiektów małej architektury (rzeźb, nagrobków, kapliczek, lokalnych pomników historycznych);	- podmioty sektora publicznego, gminne organizacje pozarządowe, parafie; - podmioty sektora publicznego, społecznego, gospodarczego, grupy nieformalne, stowarzyszenia;
3.2.1. Upowszechnianie oraz promocja kultury, tradycji i obyczajów poprzez organizację imprez i przedsięwzięć edukacyjnych	wszyscy mieszkańcy LGD, turyści, organizacje pozarządowe, grup nieformalne (KGW)	Upowszechnianiem kultury i rozwojem kulturalnym mieszkańców na terenie LGD zajmują się Gminne Ośrodki Kultury i ich filie, a także organizacje pozarządowe z obszaru LGD. To właśnie podmioty z sektora NGO koncentrują się zwłaszcza na kultywowaniu tradycji i obyczajów regionu. Ma to kluczowe znaczenie dla zachowania jego specyfiki kulturowej, będącej podstawą wspólnej wszystkim mieszkańcom tożsamości. Organizacje te odgrywają dużą rolę w kształtowaniu społeczeństwa lokalnego; wymagają jednak wsparcia, gdyż znajdują się najczęściej w słabej kondycji finansowej, ograniczającej im bardziej aktywną działalność. Jak wynika z przeprowadzonych badań społecznych – organizacjom brakuje środków na podstawowe rzeczy, jak choćby stroje sceniczne czy materiały do wykonania rekwizytów, które są niezbędne, by właściwie oddać ducha tradycji. Planowane w przedsięwzięciu 3.2.2. operacje mają pozwolić na stworzenie	- organizacja warsztatów rzemieślniczych: garncarskie, wiklinowe, tkackie, kulinarne, koronkarskie i in.; - organizacja seminariów, konferencji i imprez promujących tradycyjne produkty lokalne, tradycje, obyczaje; - organizacja festynów folklorystycznych, jarmarków przywracających dawne tradycje; - wydawanie publikacji;	- podmioty sektora publicznego, gminne organizacje pozarządowe;

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

<p>3.2.2. Wzmocnienie potencjału podmiotów promujących lokalne dziedzictwo kulturowe i tradycje z obszaru „EUROGALICJI”</p>	<p>wszyscy mieszkańcy LGD, turyści, organizacje pozarządowe, grup nieformalne (KGW)</p>	<p>istniejącym i powstającym zespołom stabilnej podstawy do działania. Ponadto oferta tych instytucji jest często lekceważąco traktowana przez młodsze pokolenia mieszkańców, którzy w związku z tym coraz słabiej rozpoznają lokalne zwyczaje, obrzędy, tradycje. Bez podejmowania różnorodnych działań upowszechniających – specyfika „EUROGALICJI”, będąca podstawą poczucia przynależności do miejsca, zostanie bezpowrotnie utracona, a mieszkańcy ze społeczności lokalnej przekształcą się po prostu w zbiorowość. Patrz – diagnoza p. 3.1.5.</p>	<p>Projekt grantowy: -doposażenie organizacji pozarządowych, zespołów śpiewaczych, kół gospodyń wiejskich (zakup strojów ludowych, instrumentów, materiałów i in.); -doposażenie świetlic wiejskich będących miejscami prób/występów;</p>	<p>- podmioty sektora publicznego, społecznego, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, grupy nieformalne, instytucje kultury, osoby fizyczne;</p>
<p>3.3.1. Organizacja kompleksowych działań edukacyjno-aktywizujących na rzecz wzrostu zaangażowania i samoorganizacji lokalnej społeczności</p>	<p>wszyscy mieszkańcy LGD, w tym przedstawiciele grup defaworyzowanych, organizacje pozarządowe</p>	<p>Teren „EUROGALICJI”, a przede wszystkim gminy sąsiadujące bezpośrednio ze stolicą Podkarpacia (Krasne, Trzebownik) stopniowo przekształca się w „sypialnię Rzeszowa”. Systematycznie zwiększa się tu liczba ludności, przede wszystkim o wysokiej atrakcyjności ekonomicznej. Napływowi mieszkańcy są jednak zwykle słabo zakorzenieni w nowym środowisku lokalnym. Właściwe im oderwanie miejsca pracy od miejsca zamieszkania oraz konieczność częstszych przemieszczeń skutkuje spadkiem znaczenia więzi społecznych opartych na sąsiedztwie. Nowi mieszkańcy, koncentrując się na sprawach zawodowych, domowych, życiu prywatnym, są słabo zaangażowani w budowanie wspólnoty, co pogłębia dystans społeczny między nimi a rdzenną ludnością, w konsekwencji osłabiając potencjał kapitału społecznego regionu. Na to niekorzystne zjawisko nakłada się dodatkowo niechęć dużej liczby mieszkańców, przede wszystkim osób młodych, do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i obywatelskim regionu; w blisko 40% organizacji pozarządowych w przeciągu ostatnich kilku lat nie zmieniła się baza członkowska, co prowadzi do systematycznego „starzenia się sektora NGO”, jak i stopniowego zanikania w społeczeństwie potrzeby działalności społecznej. Dodatkowo brak wsparcia ze strony pozostałych mieszkańców negatywnie wpływa na zapał liderów organizacji do aktywnego działania społecznego, co wzmaga dodatkowo trudną sytuację. Operacje realizowane w ramach przedsięwzięcia 3.3.1 będą miały na celu zapobiec zanikowi aktywnej działalności społecznikowskiej oraz zintegrować mieszkańców regionu wokół wspólnych spraw. Patrz – diagnoza p. 3.1.1. i 3.1.5.</p>	<p>- szkolenia animatorów i liderów lokalnych; - wzmocnianie instytucjonalne organizacji pozarządowych; - wspieranie tworzenia i rozwoju nieformalnych grup młodzieżowych, kół zainteresowań, kół gospodyń wiejskich;</p> <p>Projekt grantowy: - tworzenie i rozwój społecznych grup samopomocowych;</p>	<p>- LGD „EUROGALICJA”; - podmioty sektora społecznego, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, grupy nieformalne, osoby fizyczne;</p>
<p>3.3.2. Budowa, rozbudowa i modernizacja ogólnodostępnej i</p>	<p>wszyscy mieszkańcy LGD, w tym przedstawiciele</p>	<p>Miejscom aktywności społecznej i integracji mieszkańców obszarów wiejskich są najczęściej GOK-i, świetlice wiejskie, biblioteki, domy strażaka. Niestety, jak wynika z badań społecznych na terenie „EUROGALICJI” niewiele jest tego rodzaju obiektów sprzyjających budowaniu integracji. Zdecydowana większość jest</p>	<p>- budowa, przebudowa, modernizacja, doposażenie budynków sprzyjających aktywności lokalnej i integracji, tj.</p>	<p>- podmioty sektora publicznego(gminy, jednostki organizacyjne</p>

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

niekomercyjnej infrastruktury sprzyjającej aktywności społecznej i integracji mieszkańców	grup defaworyzowanych, organizacje pozarządowe	niedoposażona w podstawowe sprzęty: stoły, krzesła, sprzęt komputerowy, nieprzystosowana dla osób niepełnosprawnych czy seniorów, co właściwie wyklucza ich z życia społecznego. W związku z powyższym poprawa stanu infrastruktury kulturalno-społecznej i zapewnienie optymalnych do działania warunków społeczności lokalnej jest jednym z priorytetowych przedsięwzięć w ramach LSR. Patrz – diagnoza p. 3.3.	GOK-ów, świetlic wiejskich; - inwestycje na rzecz kształtowania obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających relacjom i kontaktom;	gmin), podmioty sektora społecznego (organizacje pozarządowe);
3.4.1. Podnoszenie kompetencji, wiedzy i umiejętności osób zaangażowanych we wdrażanie LSR	wszyscy mieszkańcy LGD, w szczególności wnioskodawcy i beneficjenci operacji	Jakkolwiek wszyscy pracownicy biura LGD „EUROGALICJA” uczestniczyli we wdrażaniu LSR na lata 2009–2015 i posiadają doświadczenie w tym zakresie – dla skutecznego wdrożenia dokumentu w obecnej perspektywie finansowania, w świetle zmian, jakim podlega rozwój lokalny kierowany przez społeczność, niezbędne jest systematyczne podnoszenie ich wiedzy i kompetencji. Również wiedza i doświadczenie członków Rady wymaga systematycznej aktualizacji, niezbędnej do prawidłowego przeprowadzenia procesu oceny i wyboru operacji. Stąd też w ramach LSR na lata 2015 – 2023 zaplanowano działania w tym zakresie.	- udział w szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych pracowników LGD; - organizacja szkoleń na rzecz/udział w szkoleniach zewnętrznych przez członków Rady;	- LGD „EUROGALICJA”

Tabela 5. Cele i wskaźniki

1.0	CEL OGÓLNY 1	Poprawa komfortu życia mieszkańców obszaru LGD „EUROGALICJA” i wzmocnienie kapitału społecznego do 2023 r.				
1.1	CELE SZCZEGÓLWE	Rozwijanie postawy dbałości o zdrowie i zdrowy styl życia oraz szeroko pojęte bezpieczeństwo do 2023 r.				
1.2		Ochrona różnorodności biologicznej i propagowanie zasad zrównoważonego rozwoju do 2023 r.				
1.3		Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej obszarów LGD do 2023 r.				
		<i>Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>Stan początkowy 2015 rok</i>	<i>Plan 2023 rok</i>	<i>Źródła danych/sposób pomiaru</i>
W1.0	Liczba mieszkańców deklarujących zadowolenie z komfortu życia na obszarze „EUROGALICJI”		Sztuka	5660	8516	Raport ewaluacyjny LGD na podstawie badania kwestionariuszowego 2015; oraz pomiar dwukrotnie: w 2018 i 2023 r.
		<i>Wskaźnik rezultatu dla celów szczegółowych</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>Stan początkowy 2014 rok</i>	<i>Plan 2023 rok</i>	<i>Źródła danych/sposób pomiaru</i>
W1.1	Liczba uczestników, których wiedza nt. profilaktyki zdrowotnej i bezpieczeństwa wzrosła		Szt.	0	500	Raport ewaluacyjny LGD na podstawie danych od beneficjentów operacji; pomiar: kwartalne weryfikacja

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

					składanych sprawozdań
	Liczba odbiorców działań z zakresu bezpieczeństwa i zdrowego stylu życia	Szt.	0	2850	Jw.
W1.2	Liczba mieszkańców, którzy nabędą wiedzę z zakresu ochrony środowiska i ekologii	Szt.	0	200	Jw.
	Wzrost świadomości prośrodowiskowej i proekologicznej mieszkańców	%	60,7	64,2	Raport ewaluacyjny LGD na podstawie badania kwestionariuszowego 2015; oraz pomiar dwukrotnie: w 2018 i 2023 r.
	Liczba działań z zakresu ochrony środowiska i łagodzenia zmian klimatu	Szt.	0	3	Jw.
W1.3	Wzrost liczby osób korzystających z nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej	Szt.	0	5985	Jw.
	Liczba użytkowników zrewitalizowanych i zagospodarowanych terenów nieużytkowych	Szt.	0	900	Jw.
	Liczba nowo powstałych atrakcji turystycznych	Szt.	0	5	Jw.
	Liczba projektów współpracy wykorzystujących lokalne zasoby przyrodnicze, kulturowe, historyczne, turystyczne, produkty lokalne	Szt.	0	1	Raport ewaluacyjny LGD na podstawie danych własnych; pomiar: jednorazowo, 2023 r.
	Liczba osób, które pozyskały wiedzę na temat walorów turystyczno-rekreacyjnych obszaru LGD do 2023 r.	Szt.	0	2660	Jw.

Przedsięwzięcia	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)	Wskaźniki produktu					
			nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	
					Początkowa 2015 rok	Końcowa 2023 rok		
1.1.1	Edukacja na rzecz zdrowia (w aspekcie psychicznym, fizycznym i społecznym) i bezpieczeństwa mieszkańców regionu	wszyscy mieszkańcy obszaru LGD, w tym grupy defaworyzowane (seniorzy, os.	Projekt grantowy (95 000,00 zł) Projekt współpracy (3000,00 zł)	Liczba zorganizowanych wydarzeń edukacyjnych na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa	Szt.	0	10	Raport ewaluacyjny LGD na podstawie danych od beneficjentów operacji; pomiar:

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

		niepełnosprawne)						kwartalna weryfikacja składanych sprawozdań
1.1.2.	Wzrost potencjału podmiotów działających na rzecz aktywności sportowej, zdrowia i bezpieczeństwa	wszyscy mieszkańcy obszaru LGD, w tym grupy defaworyzowane (seniorzy, os. niepełnosprawne)	Konkurs, inne (447 000,00 zł)	Liczba doposażonych podmiotów działających na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa	Szt.	0	5	Jw.
1.2.1	Organizacja kampanii społecznej, uwzględniającej przedsięwzięcia edukacyjne i promocyjne na rzecz wzrostu wiedzy społeczności lokalnej nt. ochrony środowiska i zmian klimatycznych, kształtowania świadomych postaw konsumenckich i proekologicznych	wszyscy mieszkańcy obszaru LGD	Aktywizacja (10 000,00 zł)	Liczba przedsięwzięć edukacyjnych i promocyjnych na rzecz podnoszenia wiedzy z zakresu ochrony środowiska naturalnego	Szt.	0	1	Raport ewaluacyjny LGD na podstawie danych od beneficjentów operacji; pomiar: kwartalna weryfikacja składanych sprawozdań
1.3.1	Budowa lub modernizacja niekomercyjnych obiektów infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej i turystycznej	wszyscy mieszkańcy obszaru LGD, turyści	Konkurs, inne (1 738 000,00 zł)	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej i turystycznej	Szt.	0	12	Jw.
1.3.2	Kreowanie produktów turystycznych w oparciu o zasoby lokalne i regionalne	wszyscy mieszkańcy obszaru LGD, turyści	Projekt współpracy (170 000,00 zł)	Liczba stworzonych produktów turystycznych	Szt.	0	1	Umowa o współpracy; Raport ewaluacyjny LGD; pomiar: kwartalne weryfikacja danych

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

1.3.3	Promowanie walorów turystyczno-rekreacyjnych obszaru LGD	wszyscy mieszkańcy obszaru LGD, turyści	Konkurs, inne (200 000,00 zł) Projekt współpracy (17 000,00)	Liczba przedsięwzięć (wydarzenia i publikacje) promujących lokalne produkty i usługi	Szt.	0	5	Raport ewaluacyjny LGD na pdstw. danych od beneficjentów operacji; pomiar: kwartalna weryfikacja składanych sprawozdań
Suma				-	Szt.	0	34	-
2.0	CEL OGÓLNY 2	Wzrost aktywności gospodarczej obszaru LSR na rzecz konkurencyjności i zatrudnienia do 2023 r.						
2.1	CELE SZCZEGÓLWE	Aktywizacja przedsiębiorczości mieszkańców do 2023 r.						
2.2		Rozwój nowoczesnej i konkurencyjnej przedsiębiorczości do 2023 r.						
2.3		Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników przedsiębiorstw i przedsiębiorców do 2023 r.						
		<i>Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>Stan początkowy 2014 rok</i>	<i>Plan 2023 rok</i>	<i>Źródła danych/sposób pomiaru</i>		
W2.0	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności		Szt.	733	737	dane statystyczne GUS		
	Liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym		%	9,4	9,1	dane statystyczne GUS		
		<i>Wskaźnik rezultatu dla celów szczegółowych</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>Stan początkowy 2015 rok</i>	<i>Plan 2023 rok</i>	<i>Źródła danych/sposób pomiaru</i>		
W2.1	Liczba mieszkańców, którzy nabyli wiedzę i umiejętności w zakresie przedsiębiorczości		szt.	0	100	Raport ewaluacyjny LGD na podstawie danych własnych; pomiar: kwartalnie, weryfikacja składanych sprawozdań		
	Liczba osób zadowolonych ze spotkań przeprowadzonych przez LGD		szt.	0	100	Jw.		
W2.2	Liczba utworzonych miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne		szt.	0	56	Raport ewaluacyjny LGD na podstawie danych od beneficjentów operacji; pomiar: kwartalnie, weryfikacja składanych sprawozdań		

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

	Liczba utworzonych miejsc pracy dla osób z grup defaworyzowanych	Szt.	0	14	Jw.			
	Liczba wdrożonych nowych lub znacząco ulepszonych produktów/usług	Szt.	0	11	Jw.			
	Liczba zrealizowanych operacji innowacyjnych	Szt.	0	11	Jw.			
W2.3	Liczba osób, które podniosły kompetencje zawodowe	Szt.	0	5	Jw.			
Przedsięwzięcia	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)	Wskaźniki produktu					
			nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	
					Początkowa 2015rok	Końcowa 2023 rok		
2.1.1.	Promowanie postaw przedsiębiorczych do 2023 r.	Wszyscy mieszkańcy LGD, w szczególności grupy defaworyzowane	Aktywizacja Koszty bieżące	Liczba szkoleń dla mieszkańców	Szt.	0	6	Raport ewaluacyjny LGD na pdstw. danych własnych; pomiar kwartalnie
				Liczba godzin doradztwa zawodowego i gospodarczego	Szt.	0	240	
2.2.1	Tworzenie nowych mikroprzedsiębiorstw na obszarze LSR do 2023 r.	mieszkańcy, w tym grupy defaworyzowane w dostępie do rynku pracy (os. bezrobotne do 25 r.ż., bez lub z krótkim stażem pracy, os. bezrobotne z niskim	Konkurs (zakładanie działalności gospodarczej, 2 470 000,00 zł)	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Szt.	0	33	Raport ewaluacyjny LGD na pdstw. danych od beneficjentów operacji (wyciąg z CEIDG/KRS); pomiar: kwartalnie, weryfikacja składanych sprawozdań
				Liczba nowo utworzonych innowacyjnych przedsiębiorstw	Szt.	0	8	

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

		wykształceniem)		Liczba nowo utworzonych przedsiębiorstw przez osoby z grup defaworyzowanych	Szt.	0	8	Jw.
2.2.2	Podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności mikro- i małych przedsiębiorstw z obszaru LSR do 2023 r.	mikro i mali przedsiębiorcy	Konkurs (rozwijanie działalności gospodarczej, kwota 2 280 000,00 zł)	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	Szt.	0	12	Raport ewaluacyjny LGD na podstawie danych od beneficjentów operacji; pomiar: kwartalnie, weryfikacja składanych sprawozdań
				Liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów dla osób z grup defaworyzowanych	Szt.	0	6	Jw.
				Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje w przedsiębiorstwach rozwijanych	Szt.	0	3	Jw.
2.3.1	Szkolenia na rzecz wzrostu kompetencji przedsiębiorców oraz pracowników przedsiębiorstw	przedsiębiorcy i pracownicy przedsiębiorstw	Konkurs (zakładanie działalności, rozwijanie działalności, 14 000,00 zł)	Liczba uczestników szkoleń zawodowych	Szt.	0	5	Jw.
Suma				-	-	0	296	-
3.0	CEL OGÓLNY 3	Budowanie tożsamości lokalnej i trwałych więzi społecznych bazujących na zasobach dziedzictwa lokalnego do 2023 r.						
3.1	CELE SZCZEGÓLNE	Zachowanie i ochrona materialnych zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego do 2023 r.						
3.2		Zachowanie i ochrona niematerialnych zasobów dziedzictwa lokalnego (kultura, historia, obrzędy, wyobrażenia itp.) do 2023 r.						
3.3		Wzrost aktywności lokalnej i integracji społecznej mieszkańców obszaru do 2023 r.						

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

3.4	Wzrost kompetencji osób i organów LGD uczestniczących we wdrażaniu LSR do 2023 r.				
	<i>Wskaźnik oddziaływania dla celu ogólnego</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>Stan początkowy 2014 rok</i>	<i>Plan 2023 rok</i>	<i>Źródła danych/sposób pomiaru</i>
W3.0	Wzrost liczby lokalnych organizacji pozarządowych	szt.	185	190	dane statystyczne GUS
	Odsetek mieszkańców deklarujących poczucie więzi i solidarności z lokalną społecznością	%	84	90	Raport ewaluacyjny LGD na podstawie badania kwestionariuszowego; pomiar dwukrotnie: w 2018 i 2023 r.
	<i>Wskaźnik rezultatu dla celów szczegółowych</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>Stan początkowy 2015 rok</i>	<i>Plan 2023 rok</i>	<i>Źródła danych/sposób pomiaru</i>
W3.1	Wzrost liczby osób odwiedzających odnowione i zrewitalizowane zabytki świeckie i sakralne	szt.	0	2000	Raport ewaluacyjny LGD na podstawie danych od beneficjentów operacji; pomiar: kwartalna weryfikacja składanych sprawozdań
W3.2	Liczba osób, których wiedza na temat lokalnej kultury, tradycji i obyczajów wzrosła	Szt.	0	9 880	Jw.
	Liczba uczestników wydarzeń promujących lokalne dziedzictwo kulturowe i tradycje zrealizowanych dzięki otrzymanemu wsparciu	Szt.	0	2280	Jw.
W3.3	Liczba odbiorców przeprowadzonych spotkań konsultacyjno-informacyjnych	Szt.	0	240	Raport ewaluacyjny LGD na podstawie danych własnych; pomiar dwukrotnie: w 2018 i 2023 r.
	Liczba animatorów lokalnych i liderów organizacji posiadających wiedzę i umiejętności z zakresu aktywizacji lokalnych społeczności na obszarze LSR do roku 2023	Szt.	0	24	Raport ewaluacyjny LGD na pdstw. danych od beneficjentów operacji; pomiar: kwartalna weryfikacja składanych sprawozdań
	Liczba zorganizowanych w nowych lub zmodernizowanych obiektach wydarzeń i imprez sprzyjających aktywności, integracji i włączeniu społecznemu grup defaworyzowanych	Szt.	0	14	Jw.
	Liczba osób objętych działaniami informacyjnymi i promocyjnymi	Szt.	0	1419	Raport ewaluacyjny LGD na podstawie danych własnych; pomiar kwartalnie
	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	Szt.	0	3	Jw.

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

W3.4	Liczba osób, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD	Szt.	0	57	Jw.			
Przedsięwzięcia	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)	Wskaźniki produktu					
			nazwa	Jednostka miary	Wartość		Źródło danych/sposób pomiaru	
					Początkowa 2014 rok	Końcowa 2023 rok		
3.1.1	Odbudowa i renowacja zabytków świeckich i sakralnych	mieszkańcy, organizacje pozarządowe	Konkurs, inne (427 000,00 zł)	Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim	Szt.	0	3	Raport ewaluacyjny LGD na pdstw. danych od beneficjentów operacji; pomiar: kwartalnie: weryfikacja składanych sprawozdań
			projekt grantowy (114 000,00 zł)	Liczba zabytkowych obiektów małej architektury poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim	Szt.	0	6	
3.2.1	Upowszechnianie oraz promocja kultury, tradycji i obyczajów poprzez organizację imprez i przedsięwzięć edukacyjnych oraz wydawnictw	wszyscy mieszkańcy, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne	konkurs (inne 475 000,00 zł)	Liczba publikacji, przedsięwzięć edukacyjnych i imprez upowszechniających i promujących lokalną kulturę, tradycję i obyczaje	Szt.	0	11	Jw.
3.2.2	Wzmocnienie potencjału podmiotów promujących lokalne dziedzictwo kulturowe i tradycje z obszaru „EUROGALICJA”	wszyscy mieszkańcy, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne	Projekt grantowy (285 000,00 zł)	Liczba wspartych podmiotów działających w sferze kultury	Szt.	0	30	Jw.

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

3.3.1	Organizacja kompleksowych działań edukacyjno-aktywizujących na rzecz wzrostu zaangażowania i samoorganizacji lokalnej społeczności	wszyscy mieszkańcy LGD, stowarzyszenia	Aktywizacja	Liczba spotkań konsultacyjno-informacyjnych LGD z mieszkańcami	Szt.	0	12	Jw.
			Aktywizacja	Liczba projektów/szkoleń na rzecz wzrostu kompetencji liderów i animatorów rozwoju lokalnego	Szt.	0	1	Jw.
			Projekt grantowy (95 000,00 zł)	Liczba przedsięwzięć integrujących mieszkańców obszaru LGD	Szt.	0	6	Jw.
			Aktywizacja (328 900,00 zł)	Liczba zrealizowanych zadań informacyjnych i promocyjnych związanych z realizacją planu komunikacji	Szt.	0	58	Raport ewaluacyjny LGD na podstawie danych własnych; pomiar: kwartalna weryfikacja danych
3.3.2	Budowa, rozbudowa i modernizacja ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury sprzyjającej aktywności społecznej i integracji mieszkańców	wszyscy mieszkańcy LGD	Konkurs, inne (860 000,00 zł)	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalno-społecznej	Szt.	0	7	Jw.
3.4.1	Podnoszenie kompetencji, wiedzy i umiejętności osób zaangażowanych we wdrażanie LSR	pracownicy i organy LGD	Koszty bieżące	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD	Szt.	0	30	Raport ewaluacyjny LGD na podstawie danych własnych; pomiar: kwartalna weryfikacja danych

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

				Liczba osobodni szkoleń dla organów LGD	Szt.	0	24	Jw.
				Ilość miesięcy prowadzenia biura	Miesiąc	0	84	Jw.
Suma				-	-	0	272	-

Wartości docelowe zaplanowanych wskaźników produktu i rezultatu są obiektywną metodą odnotowania efektów działań beneficjentów poszczególnych operacji, a także służą mierzeniu postępów w realizacji LSR. Doboru poszczególnych wskaźników do przedsięwzięć dokonano, uwzględniając wytyczne MRiRW odnośnie do obowiązkowego wykorzystywania wskaźników PROW 2014–2020 w przypadku przedsięwzięć realizowanych w określonych zakresach tematycznych, a także mając na uwadze priorytetowe dla rozwoju „EUROGALICJI” obszary. W przedstawionej powyżej tabeli pogrubiono wskaźniki uznane przez autorów strategii za kluczowe do osiągnięcia w procesie wdrażania LSR.

Wartości początkowe ww. wskaźników założono na podstawie danych statystyki publicznej (GUS) – wskaźniki oddziaływania W1.0, W2.0, W3.0 lub na podstawie opracowań własnych LGD „EUROGALICJA” (m.in. *Raport z badania ewaluacyjnego wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na obszarze działania Lokalnej Grupy Działania*). – W3.0. Wartości docelowe oszacowano, mając na uwadze wartość budżetu LSR na lata 2016–2023, a także możliwości realizacyjne potencjalnych beneficjentów operacji oraz doświadczenia LGD we wdrażaniu strategii w poprzednim okresie programowania.

Źródłem weryfikacji wartości osiągniętych wskaźników będą dane systematycznie (średnio raz na kwartał) pozyskiwane od beneficjentów operacji, a także dane własne LGD, agregowane i podsumowywane w raportach ewaluacyjnych. Zakłada się, że wartości wskaźników produktu osiągnęte będą w 3 etapach: do końca 2018 r. osiągniętych zostanie min. 20% wartości zakładanych, do końca 2021 r. min. 85%, natomiast do końca 2022 r. – 100% wartości. Wskaźniki rezultatu również osiągnęte będą proporcjonalnie.

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

6. Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

6.1. Ogólna charakterystyka przyjętych rozwiązań formalno-instytucjonalnych

Cele określone w *LSR na lata 2016–2023* zostaną zrealizowane za pomocą następujących rodzajów operacji:

- operacje realizowane indywidualnie w ramach wniosków składanych przez beneficjentów innych niż LGD i wybieranych przez organ decyzyjny, a następnie przedkładanych do weryfikacji do SW;
- projektów grantowych (4);
- projektu współpracy (1).

Regulacje w zakresie sposobu wyboru i oceny operacji, a także stosowanych w ramach tego procesu kryteriów zaprojektowane zostały odrębnie dla każdego typu operacji przewidzianych w *LSR na lata 2016–2023*. W trakcie opracowywania rozwiązań formalnych dbano przede wszystkim o zgodność zapisów z przepisami obowiązującymi dla RLKS, a także dopasowanie ich do specyfiki obszaru objętego LSR (co w szczególności znalazło swoje odzwierciedlenie w kryteriach wyboru operacji, uwzględniających m.in. propozycje przedstawicieli lokalnej społeczności). Przyjęte rozwiązania formalno-instytucjonalne zostały skonstruowane w taki sposób, aby umożliwiały sprawny i transparentny wybór operacji w oparciu o ustalenia poczynione podczas definiowania problemów, przedsięwzięć, celów i wskaźników. Wszystkie przygotowane przez LGD „EUROGALICJA” procedury mają na celu zagwarantowanie jak największej poprawności, jawności oraz transparentności procesu wyboru operacji. Zarówno procedura wyboru i oceny operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD, jak i procedura oceny i wyboru oraz rozliczania, monitoringu i kontroli grantobiorców regulują w szczególności: sposób organizacji naborów wniosków; zasady oraz sposób składania i wycofywania wniosków; zasady oraz sposób rejestrowania wniosków; zasady podejmowania decyzji ws. wyboru operacji (w tym w szczególności kwestie: termin, zasady i sposób dokonywania wstępnej weryfikacji wniosków; zasady oraz sposób wyłączenia członków Rady z oceny i wyboru operacji; termin i zasady przydziału wniosków do oceny; termin, zasady i sposób dokonywania oceny merytorycznej i wyboru operacji; szczegółowy sposób informowania o wynikach oceny). Obie przewidują ponadto zasady i tryb postępowania w przypadku zastosowania procedury odwoławczej (termin, warunki i sposób wniesienia protestu); podawanie do publicznej informacji protokołów z każdego etapu procesu wyboru operacji (zawierają tym samym także informacje o wyłączeniach członków Rady z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem których wniosków wyłączenie dotyczy); przewidują przejrzysty sposób postępowania w sytuacji rozbieżnych ocen w ramach kryteriów. Procedury zawierają także wzory wszystkich dokumentów, o których mowa w treści ich zapisów.

6.2. Kryteria wyboru operacji

Kryteria wyboru operacji przygotowane zostały przez zespół ds. opracowywania LSR na lata 2016–2023 przy współpracy i w porozumieniu z przedstawicielami społeczności lokalnej, uczestniczącymi w procesie tworzenia dokumentu.

Kryteria formalne są zerojedynkowe (spełnia/nie spełnia). Ich zadaniem jest weryfikacja, czy wniosek został złożony ważnie i czy zakres tematyczny operacji zgodny jest z zakresem interwencji przewidzianym w LSR oraz przepisów obowiązujących dla RLKS. Kryteria formalne obejmują zagadnienia związane z: terminowością, kompletnością i adekwatnością zgłaszanych operacji.

Opracowane kryteria wyboru operacji są punktowe. Opis konkretnego kryterium zawiera dodatkowo szczegółowe informacje wskazujące wymagania konieczne do jego spełnienia i precyzujące jednoznacznie zasady oceny i przyznawania określonej wartości punktowej. Zdefiniowane kryteria bezpośrednio odnoszą się do analizy SWOT obszaru.

Poprawne pod względem formalnym wnioski oceniane będą przede wszystkim pod kątem spójności proponowanego projektu z zapisami zawartymi w Lokalnej Strategii Rozwoju, w tym przede wszystkim z diagnozą obszaru zawartą w Strategii, a także przewidzianymi w dokumencie wskaźnikami produktów i rezultatów. Premiowane będą operacje: o charakterze innowacyjnym (w rozumieniu opisanym w rozdziale 10.); zakładające tworzenie większej niż obligatoryjna liczby miejsc pracy; uwzględniające potrzeby osób z grup defaworyzowanych; zakładające wykorzystanie wyższego niż obligatoryjny wkładu własnego beneficjenta. Szczegółowe kryteria wyboru operacji stanowią załączniki do „Procedur wyboru i oceny operacji”.

Ewentualne zmiany kryteriów, motywowane: zmianą warunków społeczno-gospodarczych obszaru objętego LSR, a tym samym analizy SWOT, do której kryteria są adekwatne, trudnościami w procesie wyboru zgłoszonymi przez członków Rady, bądź też niemożnością osiągnięcia zakładanych wskaźników, dokonywane będą w porozumieniu z przedstawicielami społeczności lokalnej, reprezentującymi wszystkie sektory partnerstwa LGD. Propozycje zmiany kryteriów opracowane na podstawie zebranych uwag potencjalnych beneficjentów operacji, członków Zarządu, członków LGD itp. zaprezentowane i omówione zostaną w trakcie spotkań ze społecznością lokalną. Ostateczne brzmienie kryteriów, przedstawione do zatwierdzenia Walnego Zebrania Członków będzie wersją uzgodnioną w trakcie ww. konsultacji ze społecznością lokalną.

6.3. Wysokość wsparcia na realizację operacji

Maksymalną intensywność pomocy ustalono zgodnie z rozporządzeniem MRiRW z 24.09.2015 r. W zależności od rodzaju beneficjenta wyniesie ona: 70% w przypadku przedsiębiorstw; 63,63% w przypadkach jednostek sektora finansów publicznych oraz 100% w przypadku pozostałych podmiotów. Zgodnie z ww. rozporządzeniem – wsparcie na rozpoczęcie działalności gospodarczej nie powinno być wyższe niż 100 000,00 PLN. Na etapie opracowywania *LSR na lata 2016–2023* wyznaczono dwie

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

wartości wsparcia w ramach zakresu dedykowanego podejmowaniu działalności gospodarczej, obie poniżej wymienionej poziomu maksymalnego, tj. dla przedsięwzięć polegających na rozpoczęciu działalności: a. produkcyjnej – 80 000,00 PLN; b. usługowej – 70 000,00 PLN. Progi te ustalono na podstawie doświadczenia LGD w realizacji tego rodzaju działań w poprzedniej perspektywie finansowania, w oparciu o uśrednione dane dotyczące rzeczywistych kosztów poniesionych przez osoby zakładające przedsiębiorstwa. Maksymalna dopuszczalna pomoc na podejmowanie działalności gospodarczej wyniesie 100% kosztów kwalifikowalnych, choć przewiduje się przyznawanie punktów dodatkowych beneficjentom deklarującym wkład własny.

7. Plan działania

Realizację działań w ramach LSR na lata 2016–2023 zaplanowano w 3 etapach, tj.:

- 1 etap: lata 2016–2018;
- 2 etap: lata 2019–2021;
- 3 etap: lata 2022–2023.

W tym okresie zaplanowano do przeprowadzenia 21 naborów, w ramach których rozdysponowane zostaną środki niezbędne do osiągnięcia zaplanowanych wskaźników produktu, potwierdzających pomyślną realizację poszczególnych operacji. Szczegółowy harmonogram naborów powstał w oparciu o dotychczasowe doświadczenie LGD we wdrażaniu strategii rozwoju, a także z uwzględnieniem potencjału biura w obecnej perspektywie finansowania. LGD przewiduje ogłosić 4 nabory z zakresu rozpoczynania działalności gospodarczej, 3 w zakresie rozwoju, 10 konkursów na pozostałe zakresy tematyczne; ponadto przewiduje się realizację 4 projektów grantowych, a także 1 projektu współpracy o zasięgu krajowym międzyregionalnym, wpisującego się w 2 cele szczegółowe w ramach celu ogólnego 1.

Szczegółowe informacje nt. kluczowych efektów realizacji strategii, a także przebiegu postępu realizacji strategii mierzonego poziomem osiągania zaplanowanych i adekwatnych do podejmowanych działań wskaźników produktu, zawarto w Załączniku nr 3 do niniejszego dokumentu, tj. *Planie działania*.

8. Budżet LSR

Działania zaplanowane do realizacji w ramach LSR na lata 2016–2023 LGD „EUROGALICJA” finansowane będą z EFPROW w ramach PROW na lata 2014–2020. Kwalifikują się one do realizacji z poddziałania 19.2, 19.3 oraz 19.4 rozporządzenia nr 1303/2013. Wartość wsparcia w poszczególnych zakresach przedstawiono w poniższej tabeli.

ZAKRES WSPARCIA	WSPARCIE FINANSOWE PROW (PLN)
Realizacja LSR – poddziałanie 19.2	9 500 000,00
Współpraca – poddziałanie 19.3	190 000,00
Koszty bieżące i aktywizacja – poddziałanie 19.4	2 137 500,00
Razem	11 827 500,00

W poddziałaniu 19.2 kwota 4 764 000,00 PLN przeznaczona zostanie na rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy, z czego 1 780 000,00 PLN środków przeznaczonych będzie na bezpośrednie wsparcie przedstawicieli grup defaworyzowanych w dostępie do rynku pracy. Maksymalna dopuszczalna pomoc na podejmowanie działalności gospodarczej wyniesie 100% kosztów kwalifikowalnych. W odniesieniu do pozostałych zakresów operacji wartość pomocy będzie zgodna z rozporządzeniem MRiRW z 24.09.2015 r., tj. 70% w przypadku przedsiębiorstw; 63,63% w przypadkach jednostek sektora finansów publicznych oraz 100% dla pozostałych podmiotów.

Środki wydatkowane na realizację operacji w ramach poddziałania 19.2 będą pochodziły z trzech źródeł, w szczególności: budżetu EFRROW; budżetu państwa; wkładu własnego beneficjentów. Montaż finansowy wymienionych operacji jest zależny od tego, czy beneficjent wsparcia jest podmiotem należącym, czy też nienależącym do sektora finansów publicznych.

Szczegółowy podział budżetu na poszczególne cele ogólne, cele szczegółowe i przedsięwzięcia uwzględni zdiagnozowane w badaniach społecznych oraz na etapie konsultacji potrzeby mieszkańców „EUROGALICJI”, a także odzwierciedla priorytetowe obszary rozwoju „EUROGALICJI”.

50,15 % środków z poddziałania 19.2 przeznaczono na cel ogólny 2, w ramach którego realizowane będą przedsięwzięcia związane z tworzeniem lub utrzymaniem miejsc pracy, co wynika z faktu, że aktywność gospodarcza i przedsiębiorczość mieszkańców „EUROGALICJI” ma decydujące znaczenie dla zrównoważonego rozwoju tego obszaru. Dostęp do trwałych miejsc pracy gwarantuje mieszkańcom wyższy poziom stabilizacji życiowej, przekłada się na wzrost dobrostanu, pobudza popyt na dobra konsumpcyjne. Większa liczba aktywnych przedsiębiorców stanowi również o wyższych dochodach gmin. Ponadto przedsiębiorcy mieszkańcy są też bardziej kreatywni, otwarci na zmiany i chętniej angażują się w życie społeczne, a zatem pobudzenie przedsiębiorczości ma szansę długotrwale i skutecznie wzmocnić kapitał społeczny obszaru. Na realizację celu ogólnego 1 i 3

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

przeznaczono zbliżone kwoty, stanowiące odpowiednio wartość 26,10 i 23,75 % budżetu poddziałania 19.2. W ramach celu ogólnego 1 zaplanowano także projekt współpracy, na którego realizację przewiduje się przeznaczyć 190 000,00 zł (w ramach celu szczegółowego 1 i 3).

9. Plan komunikacji

Podstawowym celem opracowanego *Planu komunikacji*, stanowiącego załącznik nr 5 do *LSR na lata 2016–2023*, jest **zaplanowanie spójnej strategii włączenia przedstawicieli wszystkich trzech sektorów i grup interesu z obszaru „EUROGALICJI” w aktywne wdrażanie LSR na lata 2016–2023**. Planując poszczególne działania komunikacyjne oraz dobierając środki przekazu uwzględniono preferencje uczestników badań ankietowych, a także rekomendacje zawarte w *Raporcie z ewaluacji wdrażania LSR na lata 2009–2015*, obejmujące wzrost liczby akcji informacyjnych dotyczących działań prowadzonych w ramach funkcjonowania LGD „EUROGALICJA” i ich usystematyzowania. Działania zaplanowane w ramach Planu komunikacji mają przede wszystkim na celu:

1. Systematyczne informowanie całej społeczności lokalnej nt. stanu realizacji LSR oraz o jej współfinansowaniu ze środków PROW na lata 2014–2020.
2. Przekazywanie potencjalnym wnioskodawcom, w tym reprezentantom grup defaworyzowanych, informacji nt. uruchamianych naborów wniosków i kryteriów oceny.
3. Przygotowanie potencjalnych wnioskodawców do aplikowania o środki z PROW na lata 2014–2020 dostępne w ramach LSR wdrażanej przez LGD „EUROGALICJA”.
4. Wsparcie wnioskodawców w procesie realizowania operacji w celu podnoszenia ich jakości i wzmocnienia oddziaływania.
5. Upowszechnianie dobrych praktyk wypracowanych w ramach zakończonych już operacji zrealizowanych w ramach LSR, których prezentacja posłuży promowaniu wiedzy i doświadczeń wynikających ze zrealizowanych już projektów wśród potencjalnych przyszłych beneficjentów i będzie inspiracją do realizacji kolejnych projektów.
6. Upowszechnianie informacji nt. efektów zrealizowanych w ramach LSR operacji w celu zwrócenia uwagi lokalnej społeczności na pozytywne zmiany zachodzące na obszarze „EUROGALICJI” dzięki pozyskanym z PROW na lata 2014–2020 środkom.
7. Uzyskanie informacji zwrotnej nt. oceny jakości pomocy świadczonej przez „EUROGALICJĘ” pod kątem konieczności przeprowadzania ewentualnych korekt w tym zakresie.
8. Wzmocnienie zaangażowania wszystkich członków LGD „EUROGALICJA” w działania na rzecz sprawnego funkcjonowania Stowarzyszenia (jako odpowiedź na rekomendacje zawarte w *Raporcie z badania ewaluacyjnego wdrażania LSR na obszarze działania LGD EUROGALICJA*).

Grupami docelowymi zaplanowanych działań komunikacyjnych są:

1. Beneficjenci i potencjalni przyszli wnioskodawcy z obszaru „EUROGALICJI”.
2. Mieszkańcy, w tym przedstawiciele grup defaworyzowanych, tj.: w dostępie do rynku pracy: bezrobotni do 25 r.ż., z brakiem lub niskim doświadczeniem zawodowym oraz osoby z niskim wykształceniem; inni: seniorzy, osoby niepełnosprawne.
3. Inne organizacje działające na obszarze „EUROGALICJI”, których działalność bezpośrednio lub pośrednio przyczynia się do rozwoju obszarów wiejskich (np. Izby Rolnicze, Ośrodek Doradztwa Rolniczego itp.).

Działania komunikacyjne prowadzone będą przez cały okres realizacji *LSR na lata 2016–2023*. Szczegółowe informacje odnośnie zaplanowanych działań, ich wskaźników, efektów oraz zaplanowanego budżetu znajduje się w Załączniku nr 5 do *LSR na lata 2016–2023*.

10. Innowacyjność

Innowacyjność przedsięwzięć zaplanowanych w ramach *LSR na lata 2016–2023* ma przede wszystkim wymiar lokalny i polega na poszukiwaniu nowych, lepszych i efektywniejszych sposobów rozwiązywania problemów na obszarze „EUROGALICJI”. LSR jest spójnym zestawem operacji pozwalających jednocześnie na zaspokajanie lokalnych potrzeb i osiągnięcie celów UE w zakresie wzrostu inteligentnego i zrównoważonego, sprzyjającego włączeniu społecznemu. Innowacyjne w charakterze podejście zakłada wykorzystanie endogenicznych zasobów terytorium, takich jak kapitał społeczny czy gospodarczy, do skutecznego rozwiązania problemów obszaru LGD w porozumieniu z reprezentantami wszystkich sektorów lokalnej społeczności. Zasadniczym nowatorskim rozwiązaniem w przyjętej koncepcji jest włączenie w proces planowania strategicznego obszaru aż sześciu gmin, dzięki czemu wykorzystany zostanie efekt synergii. LGD „EUROGALICJA”, planując kierunki rozwoju obszaru na najbliższe lata oraz definiując przedsięwzięcia, których efektem będzie osiągnięcie zaplanowanych celów, za priorytet uznało zrealizowanie pewnej liczby operacji o charakterze innowacyjnym.

Autorzy LSR na lata 2016–2023 LGD „EUROGALICJI” przyjęli, że innowacyjność to „wdrożenie nowego na tym obszarze lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystywania lub zmobilizowania istniejących zasobów lokalnych – przyrodniczych, historycznych, kulturalnych i społecznych”. W odniesieniu do rozwoju lokalnego prowadzonego przez społeczność LGD „EUROGALICJI” innowacyjność rozumie się jako:

- w aspekcie gospodarczym:

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

realizację operacji, w następstwie których na terenie LGD „EUROGALICJA” wzrosnie liczba innowacyjnych przedsiębiorstw, tj. takich, które wdrożą nowy lub znacząco ulepszony produkt lub usługę albo nowy lub zmodernizowany proces technologiczny. Opracowując strategię i przeprowadzając analizę SWOT obszaru – przedstawiciele społeczności lokalnej dostrzegli znaczący potencjał dla rozwoju obszaru w powiązaniu istniejących (rdzennych) zasobów gospodarczych regionu (drobni przedsiębiorcy, łatwo dostępne kadry) z rozwijającą się w bezpośrednim sąsiedztwie SSE i zlokalizowanymi w niej przedsiębiorstwami. Do tej pory społeczność lokalna starała się za wszelką cenę utrzymać autonomię i tożsamość, pozostając raczej obojętną w odniesieniu do nowego elementu rzeczywistości – SSE. Jednak dzięki pogłębionej refleksji nad aktualną sytuacją regionu okazało się, że nawiązanie współpracy z działającymi w strefie podmiotami może zmienić ją w znacząco pozytywny sposób. Jednocześnie oceniono, że kooperacja z nowoczesnymi, dużymi przedsiębiorstwami wymaga po pierwsze wzmocnienia zdecydowanie tradycyjnej przedsiębiorczości lokalnej, a po drugie promocji nowatorskich rozwiązań, tak aby zachęcić/nakłonić lokalny sektor gospodarczy do podjęcia ryzyka. W tym celu zaplanowano dedykowane innowacyjności kryteria wyboru na etapie oceny operacji składanych w ramach celu szczegółowego 2.1 LSR, premiujące powstawanie i rozwój innowacyjnych przedsiębiorstw. Na etapie oceny operacji zakłada się badanie, czy planowane przedsięwzięcie polega na zaplanowanym wykorzystywaniu i rozwoju nowych, niestosowanych wcześniej na terenie LGD lub w niewielkim zakresie, rodzajów produkcji i usług. Warto zauważyć, że nawiązana współpraca z podmiotami gospodarczymi działającymi w przeważającej liczbie w branżach będących tzw. inteligentnymi specjalizacjami regionu, to szansa na długoterminowy/trwały transfer wiedzy i innowacji, decydujący dla harmonijnego rozwoju obszaru LGD „EUROGALICJA”.

- w aspekcie społecznym:

realizację przedsięwzięć, w których dzięki oryginalnemu wykorzystaniu dostępnych zasobów zostaną rozwiązane dotychczasowe problemy mieszkańców. Innowacyjność w tym aspekcie ma dwa wymiary. Po pierwsze to innowacja organizacyjna, samo podejście LEADER bowiem, w ramach którego wszystkie trzy sektory, tj. publiczny, gospodarczy i społeczny, mają jednakowy wpływ na opracowanie kierunków rozwoju obszaru, a planowanie ma charakter oddolny i rozpoczyna się od bliskich ludziom spraw i problemów jest innowacyjne. Nowatorskie w kontekście rozwiązań funkcjonujących w Polsce, finansowanych ze źródeł krajowych czy zewnętrznych, jest przede wszystkim delegowanie odpowiedzialności za rozwój lokalny na obywateli i obdarzenie ich zaufaniem poprzez znaczące ograniczenie różnego rodzaju mechanizmów kontroli (w tym realizacja projektów grantowych). Tego rodzaju podejście, poprzez zwiększenie poczucia sprawczości w mieszkańcach, ożywia ich zainteresowanie działaniem na rzecz regionu. Co więcej – stają się oni wrażliwsi na te aspekty życia, które wcześniej nie interesowały ich – np. ekologię, ochronę bioróżnorodności, itp. W tym wymiarze innowacją społeczną jest zaangażowanie dużo wyższej niż przeciętnie liczby osób w świadomą działalność na rzecz dobra ogółu.

Drugim wymiarem innowacji w aspekcie społecznym jest zaplanowanie w ramach kierunków rozwoju przedsięwzięć innowacyjnych w skali regionu, a nawet kraju (innowacja produktowa lub technologiczna). Jednym z często wskazywanych przez mieszkańców regionu problemów na etapie badań społecznych była duża powierzchnia nieużytków (pozostałości po pastwiskach, obszary przydrogowe, ugory itp.). W ramach LSR zaplanowano likwidację tego rodzaju obszarów m.in. poprzez tworzenie naturalnych placów zabaw czy zielonych sal gimnastycznych jako innowacyjnych produktów rekreacyjnych. Innym przykładem możliwej innowacji w tym zakresie jest też zastosowanie nowoczesnych, przyjaznych środowisku technologii w ramach prac budowlanych i modernizacyjnych niekomercyjnej infrastruktury. W związku z tym zaplanowano dedykowane innowacyjności kryteria wyboru na etapie oceny operacji składanych w ramach celu 1. strategii, premiujące operacje, w ramach których komfort życia mieszkańców podwyższy się poprzez wdrożenie innowacji produktowej lub zastosowanie innowacji technologicznej.

W aspekcie zasobów lokalnego dziedzictwa: **realizacja operacji mających na celu ochronę lokalnego dziedzictwa jako kluczowego elementu tożsamości lokalnej.** Ochrona lokalnego dziedzictwa jest przedmiotem zainteresowania i troski większości społeczności lokalnych, dostrzegających w nim największy kapitał regionów. Podobnie mieszkańcy LGD „EUROGALICJI” za priorytet stawiają sobie dbałość o materialne i niematerialne zasoby dziedzictwa. Innowacyjność w tym aspekcie ma wymiar lokalny i dotyczy przede wszystkim koncepcji wykorzystania dziedzictwa jako narzędzia integracji ludności rdzennej i napływowej. Do chwili obecnej obie grupy funkcjonowały raczej obok siebie, co niekorzystnie odbijało się na wielu aspektach życia codziennego, a także potęgowało wrogość pomiędzy obiema grupami. Ludność napływowa nie czuje więzi z regionem, co przekłada się na mocno konsumpcjonistyczne nastawienie do niego. Koncepcja zbudowania ich poczucia przynależności do nowej przestrzeni życiowej w oparciu o promowane i upowszechniane zasoby dziedzictwa jest rozwiązaniem nowatorskim i niepraktykowanym do tej pory w „EUROGALICJI”. W związku z tym zaplanowano dedykowane innowacyjności kryteria wyboru na etapie oceny operacji składanych w ramach celu 3. strategii, premiujące operacje, których celem będzie wykorzystanie lokalnych zasobów dziedzictwa (kulturowego, historycznego itp.) do budowania trwałych więzi społecznych mieszkańców regionu (innowacja organizacyjna).

11. Zintegrowanie

Zaplanowane w ramach LSR na lata 2016–2023 cele ogólne i szczegółowe stanowią kompleksową i zintegrowaną odpowiedź na najważniejsze zdiagnozowane problemy obszaru „EUROGALICJI”. Sformułowano je w taki sposób, aby były spójne, a zarazem komplementarne; myślą przewodnią logiki interwencji było osiągnięcie efektu kumulowania się efektów wsparcia poprzez angażowanie w poszczególne obszary problemowe podmiotów z różnych sektorów (zintegrowanie podmiotowe), a także możliwe

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

dużej liczby różnorodnych operacji. Ponadto rezultaty działań osiągnięte w ramach poszczególnych celów szczegółowych będą oddziaływały także na inne obszary wsparcia zarówno w obrębie danego celu ogólnego, jak i pomiędzy, co wielokrotnie zaplanowane w perspektywie długoterminowej oddziaływanie.

Zintegrowanie *LSR na lata 2016–2023* można przedstawić na przykładzie celu szczegółowego 1.3 Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej obszaru LGD, mierzonego m.in. następującymi wskaźnikami rezultatu: *Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej oraz Liczba osób, które pozyskały wiedzę na temat walorów turystyczno-rekreacyjnych obszaru LGD*. Warunkiem osiągnięcia wartości zaplanowanych ww. wskaźnikami jest zintegrowana a zarazem sekwencyjna realizacja operacji przewidzianych do wykonania dla podmiotów reprezentujących różne sektory (publiczny, gospodarczy, społeczny). Sekwencję działań rozpoczną operacje podmiotów reprezentujących sektor publiczny (sporadycznie także społeczny lub gospodarczy), polegające na budowie lub modernizacji niekomercyjnych obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych i turystycznych, których niedobór jest jednym z podstawowych przyczyn niskiego wykorzystania potencjału turystycznego obszaru. Z uwagi na spójność obszaru zakłada się, że tworzenie zintegrowanej oferty turystyczno-rekreacyjnej będzie polegało na takim budowaniu i modernizowaniu zasobów, by poszczególne gminy dysponowały uzupełniającymi się atrakcjami.

Komplementarnym do tego działaniem, a zarazem kolejnym krokiem w sekwencji będą operacje polegające na kreowaniu atrakcji turystycznych obszaru w oparciu o istniejące (a także nowo powstające) zasoby – przyrodnicze, infrastrukturalne, kulturowe; nowo powstałe obiekty infrastruktury w połączeniu z istniejącymi tradycjami będą stanowiły doskonałą podstawę dla kompleksowych produktów turystycznych o potencjale przyciągnięcia większej liczby turystów na teren LGD. Przykładem takiego produktu będzie zrealizowany w ramach projektu współpracy z sąsiadującą z obszarem „EUROGALICJI” LGD „Ziemia Łańcucka” kompleksowy Nordic Walking Park, w ramach którego planuje się wstępnie 13 oznakowanych tras promowanych zestawem folderów i uzupełnionych warsztatami na rzecz promowania tej dyscypliny sportu wśród mieszkańców obu regionów. Powstała atrakcja ma być także punktem wyjścia dla działalności gospodarczej okołoturystycznej, związanej z gastronomią, produkcją gadżetów i pamiątek.

Warunkiem zwiększenia ruchu turystycznego w regionie „EUROGALICJI” jest jednak – obok podniesienia atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej obszaru także odpowiednie wypromowanie jej zarówno wśród mieszkańców, jak i turystów „z zewnątrz”. W tym celu zaplanowano kolejne komplementarne z poprzednimi przedsięwzięcie, w ramach którego przewidziano realizację różnorodnych operacji związanych z podnoszeniem poziomu rozpoznawalności obszaru LGD jako miejsca atrakcyjnego turystycznie; reprezentujący różne sektory beneficjenci będą mogli w ramach tego przedsięwzięcia realizować operacje polegające na publikacji wydawnictw, takich jak mapy, foldery, monografie i in., a także organizacji imprez i wydarzeń promujących lokalne walory, produkty, usługi.

Z kolei zintegrowanie w ramach celu szczegółowego 2.2 Rozwój nowoczesnej i konkurencyjnej przedsiębiorczości mierzonego m.in. wskaźnikiem produktu *Liczba nowo utworzonych innowacyjnych przedsiębiorstw* polega m.in. na zaangażowaniu kilku branż działalności gospodarczej, w tym w szczególności: sekcja J dział 62 Działalność związana z oprogramowaniem; sekcja R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; sekcja P Edukacja; sekcja F Budownictwo.

Skuteczne i efektywne planowanie rozwoju wymaga zachowania spójności i komplementarności przedsięwzięć realizowanych na różnych szczeblach planowania (krajowym, regionalnym, lokalnym). W związku z tym *LSR na lata 2016–2023* jako lokalny dokument planistyczny jest ściśle powiązany z innymi dokumentami wyznaczającymi kierunki rozwoju mikroregionów (gmin) składających się na obszar „EUROGALICJI”, jak i makroregionów, które „EUROGALICJA” współtworzy z innymi obszarami (tj. województwa czy kraju). *LSR na lata 2016–2023* jest komplementarna z następującymi ww. dokumentami:

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

TYTUŁ DOKUMENTU PLANISTYCZNEGO/STRATEGII	CEL LSR			PRIORYTET STRATEGICZNY/CEL/KIERUNEK DZIAŁANIA KOMPLEMENTARNY Z ZAPISAMI LSR NA LATA 2016–2023	UZASADNIENIE SPÓJNOŚCI LSR NA LATA 2016–2023 ZE WSKAZANYM DOKUMENTEM PLANISTYCZNYM/STRATEGICZNYM
	I	II	III		
<i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie</i>				<p>Cel strategiczny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym;</p> <p>Cele polityki regionalnej: 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”); 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”)</p>	<p>KSRR wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innej polityki publicznej o terytorialnym ukierunkowaniu. LSR jest spójna w szczególności z podanym celem strategicznym KSRR, a także wpisuje się w logikę celów polityki regionalnej wytyczonych w horyzoncie czasowym do 2020 r. poprzez realizację przedsięwzięć zaplanowanych we wszystkich trzech głównych kierunkach rozwoju obszaru LGD.</p>
<i>Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020, 2014 r.</i>				<p>Priorytet III. Aktywna integracja w społeczności lokalnej Priorytet IV. Bezpieczeństwo i aktywność osób starszych</p>	<p>Działania w ramach priorytetu III KPPUIWS koncentrują się na wsparciu poszczególnych grup społeczności lokalnej, tak aby kompleksowo włączać je do środowiska lokalnego. LSR jest komplementarny w szczególności z działaniem III.2 Budowa aktywnych, zdolnych do społecznego i ekonomicznego rozwoju społeczności lokalnych, promującym rozwiązania na rzecz aktywnej integracji oraz wdrożenia działań na rzecz organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej. Priorytet IV z kolei koncentruje się na pełnym włączeniu seniorów, czemu mają służyć między innymi – podobnie jak w LSR-ze – działania promujące aktywność społeczną i zawodową osób starszych.</p>
<i>Strategia rozwoju województwa – Podkarpackie 2020, 2013 r.</i>				<p>Cel 2. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników: innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców Priorytety: 2.2. Kultura i dziedzictwo kulturowe; Priorytet 2.3. Społeczeństwo obywatelskie; 2.4. Włączenie społeczne; 2.5. Zdrowie publiczne; 2.6. Sport powszechny</p>	<p>Zaplanowane w ramach celu 2 strategii województwa priorytety dotyczą różnych aspektów kapitału ludzkiego i społecznego, przewidując działania mające na celu ich wzrost. Wzmocnienie lokalnego kapitału społecznego jest też myślą przewodnią LSR na lata 2016–2023, a zaplanowane w ramach poszczególnych celów szczegółowych przedsięwzięcia (związane z rozwojem gospodarczym, ochroną zasobów lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego) mają w bezpośredni lub pośredni sposób oddziaływać na rozwój zasobów ludzkich obszaru LGD, wspierać włączenie społeczne wszystkich mieszkańców regionu i przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom sprzyjającym formowaniu się grup defaworyzowanych.</p>
<i>Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020, 2015 r.</i>				<p>Oś priorytetowa IV – Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego; Oś priorytetowa VI – Spójność przestrzenna i społeczna; Oś priorytetowa VII – Regionalny rynek pracy</p>	<p>RPO WP 2014–2020 formułuje ramy interwencji dla prowadzenia działań wpisujących się w trzy priorytety określone w dokumencie Europa 2020, tj. rozwój inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu. Zaplanowane w ramach poszczególnych priorytetów działania mają bezpośrednio wspierać te elementy życia społeczno-gospodarczego województwa, które zaowocują jego trwałym wzrostem społeczno-gospodarczym. Działania zaplanowane w ramach LSR są komplementarne</p>

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

				<p>w szczególności z wymienionymi osiami priorytetowymi i zdefiniowanymi w nich priorytetami inwestycyjnymi, i uzupełniają wsparcie zaplanowane w ramach RPO WP; zakres merytoryczny wyznaczonych w LSR kierunków działania jest spójny z zakresem działań w ramach RPO, oba dokumenty odnoszą się jednak do nieco odmiennego typu odbiorcy: RPO WP jest programem bardziej uniwersalnym i skierowanym do ogółu mieszkańców Podkarpacia, podczas gdy LSR koncentruje się wyłącznie na społeczności wiejskiej.</p>
<p>Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, 2015 r.</p>			<p>Oś I Osoby młode na rynku pracy; Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji</p>	<p>Wśród priorytetowych obszarów wsparcia programu POWER wymienione są m.in.: integracja i przeciwdziałanie dyskryminacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; wsparcie długofalowych działań rozwojowych w sektorze MMSP oraz podnoszenie kompetencji przedsiębiorców do zdobywania przewagi konkurencyjnej – stanowiące także ważne kierunki działania LSR. Zaplanowane w ramach strategii przedsięwzięcia będą znaczącym uzupełnieniem działań realizowanych w ramach krajowego programu POWER na rzecz budowania jakości kapitału ludzkiego.</p>
<p>Strategia Rozwoju Gminy Czarna do roku 2020 z perspektywą do 2030, 2010 r.</p>			<p>Cele strategiczne związane z dbałością o środowisko naturalne i bogate dziedzictwo kulturowe, a także rozwijaniem przedsiębiorczości, rozwojem mieszkańców, wypoczynkiem i turystyką</p>	<p>Zadania strategiczne Gminy Czarna określone w jej dokumencie planistycznym są spójne z priorytetami rozwojowymi określonymi w LSR na lata 2016–2023 przede wszystkim w aspekcie budowy społeczeństwa nastawionego na rozwój aktywności i przedsiębiorczości. Zadania przewidziane do realizacji uzupełniają katalog przedsięwzięć i operacji zaplanowanych do przeprowadzenia w ramach LSR; jest to m.in. tworzenie i wspieranie różnych form działalności organizacji gospodarczych i społecznych, łagodzenie skutków transformacji systemowej, a zwłaszcza zapewnienie ludziom miejsc pracy i dochodów pozwalających na zadowalający w odczuciu społecznym poziom życia.</p>
<p>Strategia rozwoju Gminy Głogów Młp. na lata 2014– 2020, 2014 r.</p>			<p>Cel strategiczny III: Poprawa jakości środowiska przyrodniczego oraz zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych, krajobrazowych oraz dziedzictwa kulturalnego, w szczególności: cel operacyjny 1. Ochrona i rewitalizacja przyrody; 4. Poprawa warunków funkcjonowania oraz rozwój obiektów kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych; 6. Rozwój i modernizacja infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej przy wykorzystaniu walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego oraz promocja turystyczna gminy</p>	<p>Wszystkie 3 cele strategiczne Gminy Głogów Młp. są komplementarne z celami zaplanowanymi w ramach LSR. Oba dokumenty przewidują m.in. realizację przedsięwzięć edukacyjnych związanych z podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców, promocją działań podejmowanych przez różne podmioty z danego terenu na rzecz ochrony środowiska i bioróżnorodności. Za strategiczne dla stanowiącego część „EUROGALICJI” gminy Głogów Młp. uznano także budowę, modernizację, rozbudowę i doposażenie obiektów sportowych, ośrodków kultury czy urządzenie terenów zielonych, co także jest spójne z działaniami przewidywanymi do realizacji w ramach LSR.</p>
<p>Strategia Rozwoju Gminy</p>			<p>Priorytet strategiczny nr 4: Zapewnienie warunków</p>	<p>Oba dokumenty akcentują znaczenie zdrowia i aktywności fizycznej dla wysokiej</p>

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

<p><i>Kamień na lata 2014–2020, 2014 r.</i></p>			<p>rozwoju kulturalnego i poprawa stanu zdrowia mieszkańców gminy</p>	<p>jakości życia mieszkańców, a także zakładają realizację przedsięwzięć, umożliwiających systematyczne podnoszenie stanu zdrowia i życia społeczności lokalnej. Uzupełnieniem działań zaplanowanych w ramach strategii rozwoju gminy, dotyczących m.in. poprawy stanu infrastruktury medycznej oraz rozbudowy bazy sportowo-rekreacyjnej, będą działania w ramach LSR związane z edukacją i promowaniem zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej.</p>
<p><i>Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Sokółów Młp. na lata 2008–2015, 2008 r.</i></p>			<p>Obszar strategiczny: Gospodarka i przedsiębiorczość, Cel 1: Rozwój sfery gospodarczej z uwzględnieniem lokalnych predyspozycji gminy; Priorytety: 1: Rozwój przedsiębiorczości; 2. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich; Obszar strategiczny: Kapitał społeczny, Cel 3: Racjonalne kształtowanie i zagospodarowanie kapitału ludzkiego; Priorytet 2: Podnoszenie kwalifikacji zawodowych, aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców gminy</p>	<p>Zakres przedsięwzięć zaplanowanych do realizacji w ramach LSR jako służących osiągnięciu zaplanowanych celów szczegółowych i ogólnych jest zbieżny z zakresem działań przewidzianych do realizacji w ramach wymienionych priorytetów gminy, dotyczących w szczególności działań zmierzających do podnoszenie kwalifikacji obecnych i przyszłych przedsiębiorców, organizacji doradztwa na ich rzecz, a także twardych, związanych z tworzeniem niezbędnej infrastruktury, np. sportowo-rekreacyjnej. Działania zaplanowane w ramach LSR będą także częściowo uzupełniać działania zaplanowane w ramach strategii, co ma szansę zdynamizować rozwój obszaru.</p>
<p><i>Strategia Rozwoju Gminy Trzebownik na lata 2016–2022, 2015 r.</i></p>			<p>Cel strategiczny 1:Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka oparta na wiedzy; Cel operacyjny 1.2: 1.2 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości Cel strategiczny 3: Rozwój kapitału społecznego i podniesienie jakości usług publicznych; Cel operacyjny: 3.3 Ochrona środowiska naturalnego i 3.4 Integracja społeczna; Wszystkie cele operacyjne w celu strategicznym 4: Rozwój sportu, turystyki i rekreacji</p>	<p>Cele LSR są komplementarne z trzema z czterech celów strategicznych dokumentu planistycznego gminy Trzebownik. Przedsięwzięcia zaplanowane w ramach LSR będą miały charakter wspierający w szczególności działania gminne z zakresu wspierania powstawania i rozwoju nowych podmiotów gospodarczych, a także wzmacniania kapitału społecznego poprzez wspieranie szeroko zakrojonych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju (polityka prozdrowotna, proekologiczna).</p>
<p><i>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krasne na lata 2015–2020, 2015 r.</i></p>			<p>III CEL STRATEGICZNY: Integracja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych oraz promocja ochrony zdrowia, cele szczegółowe: 1 i 2 IV CEL STRATEGICZNY: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, cel szczegółowy 1</p>	<p>Zdefiniowane w Strategii Gminy Krasne problemy w dużej części odpowiadają problemom uznanym za kluczowe do rozwiązania na obszarze „EUROGALICJI”. Komplementarność zaplanowanych działań dotyczy w szczególności obszarów związanych z integracją społeczną osób starszych i niepełnosprawnych, promocji ochrony zdrowia oraz zwalczaniu zjawiska bezrobocia.</p>

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

12. Monitoring i ewaluacja

Monitorowanie to proces systematycznego zbierania, sprawozdawania i interpretowania danych opisujących postęp i efekty wdrażania LSR oraz poprawność funkcjonowania LGD. Dla zapewnienia racjonalnego, efektywnego i sprawnego wykorzystania środków otrzymanych na realizację LSR na lata 2016–2023 LGD „EUROGALICJA” będzie prowadziło monitoring wydatków i efektów rzeczowych wdrażania dokumentu. Działania monitorujące będą też miały na celu wczesne wykrywanie ewentualnych nieprawidłowości i zagrożeń oraz podejmowanie stosownych działań naprawczych i korygujących. Podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie monitoringu będą pracownicy biura, natomiast w proces włączone zostaną wszystkie podmioty zaangażowane we wdrażanie operacji realizowanych w ramach LSR, a także społeczność lokalna.

Monitoring dotyczył będzie następujących elementów:

ELEMENTY PODDANE BADANIU	WYKONAWCA BADANIA	ŹRÓDŁO DANYCH I METODY ICH ZBIERANIA	CZAS I OKRES DOKONYWANIA POMIARU	ANALIZA I OCENA DANYCH
Wskaźniki realizacji LSR, w tym wskaźniki kluczowe	biuro LGD (ocena własna)	Sprawozdania beneficjentów, ankiety beneficjentów, rejestr danych LGD	Cyklicznie co kwartał z uwzględnieniem kamieni milowych 31.12.2018 r; 31.12.2021 r.	Stopień realizacji wskaźnika
Harmonogram ogłaszanych naborów	biuro LGD (ocena własna)	Rejestr ogłoszonych konkursów	Cyklicznie co kwartał	Zgodność ogłaszania konkursów z harmonogramem konkursów LSR, ocena stopnia realizacji zadań wdrażanych w ramach LSR
Budżet LGD	biuro LGD (ocena własna)	Rejestr danych	Cyklicznie co kwartał z uwzględnieniem kamieni milowych 31.12.2018 r; 31.12.2021 r.	Stopień wykorzystania środków finansowych w odniesieniu do środków zakontraktowanych
Zainteresowanie stroną internetową	Pracownicy LGD (ocena własna)	Licznik odwiedzin strony internetowej, dane od administratora strony internetowej	Na bieżąco	Skuteczność przekazywania/uzyskiwania informacji nt. działalności LGD
Pracownicy biura LGD, funkcjonowanie biura Zarządu	Zarząd LGD	Anonimowe ankiety	Na bieżąco	Ocena pracy pracowników, sposób przekazywania informacji potencjalnym beneficjentom, pomoc w rozwiązywaniu problemów, efektywność świadczonego doradztwa

Do bieżącej oceny postępu prac wykorzystane zostaną dwa rodzaje monitoringu, tj.:

- wskaźnikowy – prowadzony w oparciu o trzy kategorie skwantyfikowanych wskaźników, tj.:
 - produktu, czyli rzeczowym efektem działalności, osiąganym bezpośrednio na skutek wydatkowania środków;
 - rezultatu, czyli bezpośrednim i natychmiastowym efektem wynikającym z wdrożenia określonej operacji i logicznie powiązany ze wskaźnikami produktu;
 - oddziaływania, obrazującym konsekwencje danego celu lub projektu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich odbiorców pomocy, odnoszącym się zarówno do efektów związanych bezpośrednio z podjętą operacją, chociaż pojawiających się po pewnym czasie (oddziaływanie bezpośrednie), jak i do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio wynikających ze zrealizowanej operacji (oddziaływanie pośrednie).
- społeczny – na podstawie wyników badań opinii, w szczególności poprzez konsultacje społeczne (m.in. poprzez gromadzenie danych pozyskiwanych przez realizatorów poszczególnych operacji; zbieranie opinii wśród partnerów społeczno-gospodarczych w ramach spotkań bezpośrednich itp.).

Monitorowany będzie zakres rzeczowy i finansowy realizacji LSR. Celem monitoringu rzeczowego będzie dostarczanie danych obrazujących postęp we wdrażaniu LSR oraz umożliwiających ocenę jej wykonania w odniesieniu do przyjętych celów. Celem monitoringu finansowego będzie z kolei dostarczanie danych dotyczących finansowych aspektów realizacji LSR, stanowiących podstawę do oceny sprawności wydatkowania przyznanych środków. Śledzenie postępu finansowego odbywać się będzie w oparciu o sprawozdania (okresowe/roczne/końcowe) sporządzane przez zespół „EUROGALICJA” do Samorządu Województwa jako Instytucji Pośredniczącej. Sprawozdania będą zawierały m.in. informacje nt. postępu realizacji planu

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”. finansowego. Monitoring wskaźników finansowych pełni też podstawową funkcję zarządzania finansowego LSR i realizowanymi w jej ramach operacjami.

Procedura monitorowania

Monitorowanie będzie się odbywało zgodnie z Procedurą stanowiącą załącznik nr 2 do LSR. Za prowadzenie procesu odpowiedzialny będzie przewodniczący zespołu ds. realizacji LSR. W pierwszej kolejności opracuje on stosowane narzędzia, w tym kwestionariusze ankiet, za pomocą których mierzone będą głównie zdefiniowane wskaźniki jakościowe. Częstotliwość pomiaru podlegających monitoringowi obszarów określono w powyższej tabeli. Systematycznie raz na rok sporządzany będzie raport z monitoringu na standardowym formularzu, umożliwiającym porównanie i analizę trendów. Wnioski i rekomendacje płynące z procesu monitorowania będą wykorzystywane na bieżąco w procesie zarządzania LGD oraz aktualizacji strategii (przeprowadzanej zgodnie z procedurą stanowiącą załącznik nr 1), niezbędnej w przypadku ujawnienia różnic pomiędzy założeniami dokumentu a rzeczywistym postępem działań.

Ewaluacja

W celu oszacowania stopnia realizacji rzeczywistych rezultatów w odniesieniu do pierwotnych założeń oraz oceny rzeczywistego oddziaływania zrealizowanych działań na zdiagnozowane na obszarze LSR problemy LGD „EUROGALICJA” przeprowadzi ewaluację – zarówno samej LSR jako narzędzia, jak i funkcjonowania LGD jako podmiotu wdrażającego. Ewaluacja przeprowadzana będzie w następujących etapach:

- ex ante, przeprowadzona przed rozpoczęciem realizacji LSR (2016 r.) w celu oceny, na ile interwencja w postaci rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) jest trafna z punktu widzenia potrzeb społeczności wiejskiej „EUROGALICJI”, a także spójna w zakresie planowanych celów i sposobów realizacji;
- on going, przeprowadzana w trakcie realizacji LSR w regularnych odstępach czasu (w zależności od ewaluowanego aspektu: co rok lub co dwa lata) w celu oceny jakości realizowanej strategii, obiektywnego oszacowania zgodności zaplanowanych rozwiązań w odniesieniu do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej i ewentualnej modyfikacji założeń;
- ex post, przeprowadzona po zakończeniu realizacji LSR (2023 r.) w celu oceny skuteczności i efektywności RLKS, a także jej trafności i użyteczności w odniesieniu do potrzeb obszaru „EUROGALICJI”.

Badanie ewaluacyjne zostanie przeprowadzone z uwzględnieniem następujących kryteriów:

- trafność: ocena, w jakim stopniu cele i przedsięwzięcia LSR odpowiadają potrzebom i priorytetom danego sektora i obszaru na którym funkcjonuje LGD. LSR zakłada rozwiązanie pewnych problemów, stąd też określenie trafności projektu może spowodować podjęcie decyzji o zmianie problemów, celów i przedsięwzięć LSR;
- efektywność: ocena poziom tzw. „ekonomiczności” LSR i funkcjonowania LGD, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych rezultatów oraz stopnia oddziaływania. Nakłady rozumiane są jako zasoby finansowe, ludzkie oraz czas;
- skuteczność: ocena, do jakiego stopnia cele i przedsięwzięcia zdefiniowane na etapie planowania zostały osiągnięte;
- użyteczność: ocena, do jakiego stopnia oddziaływanie LSR odpowiada potrzebom społeczności lokalnej. Dzięki zastosowaniu tego kryterium można ocenić jaki skutek wywiera LSR w szerszym środowisku, czy zmiany wywołane realizacją LSR są korzystne z punktu widzenia jej beneficjentów;
- trwałość: ocena, na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem LSR będą trwałe po jego zakończeniu. Ma ono zastosowanie przy ocenie wartości LSR w kategoriach jej użyteczności w dłuższej perspektywie czasowej. Kryterium to nabiera dużej wagi w sytuacji, gdy badamy efekty realizacji strategii biorąc pod uwagę np. fakt, iż mimo udzielanego przez biuro LGD wsparcia doradczego, jego efekty są niewidoczne (mała liczba operacji składanych w odpowiedzi na ogłoszony konkurs).

Ewaluacji poddawane będą zarówno wybrane elementy z zakresu funkcjonowania LGD, jak i wdrażania LSR, wybrane na podstawie dobrych praktyk „EUROGALICJI” z realizacji poprzedniej LSR oraz w porozumieniu ze społecznością lokalną. Ewaluacja obejmie zatem następujące elementy:

	ELEMENTY PODDANE BADANIU	WYKONAWCA BADANIA	ŹRÓDŁO DANYCH I METODY ICH ZBIERANIA	CZAS I OKRES DOKONYWANIA POMIARU	ANALIZA I OCENA DANYCH
FUNKCJONOWANIE LGD	Działalność LGD, pracownicy i funkcjonowanie biura	biuro LGD (ocena własna)	Badania ankietowe, opinie beneficjentów, rozmowy z mieszkańcami na spotkaniach otwartych, wywiady z wnioskodawcami, opinie Dyrektora biura i członków LGD	w latach 2016–2022 – ocena coroczna (w I kwartale roku kolejnego); w 2023 – do 30.06.2023 r.	Ocena poprawności i skuteczności działań realizowanych przez LGD w odniesieniu do założeń LSR

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

	Efektywność promocji i aktywizacji społeczności lokalnej	biuro LGD (ocena własna)	Badania ankietowe wśród mieszkańców – bezpośrednie i pośrednie (strona www LGD)	Jw.	Ocena skuteczności promocji LGD i działań wdrażanych w ramach LSR (wskaźniki: liczba osób, które pozyskały informację nt. LGD; liczba uczestników działań na rzecz animacji społeczności lokalnej)
	Jakość partnerstwa	biuro LGD (ocena własna)	Badania ankietowe wśród członków LGD	Jw.	Ocena skuteczności funkcjonowania partnerstwa mierzona liczbą nowych członków oraz zwiększeniem zainteresowania szerszej grupy społeczności lokalnej działalnością LGD
WDRAŻANIE LSR	Stopień realizacji celów i wskaźników LSR	podmiot zewnętrzny	Ankiety beneficjentów, sprawozdania beneficjentów, rejestr danych LGD	W latach 2016 – 2023 – ocena dwuletnia (w I kwartale roku kolejnego); w 2023 – do 30.06.2023 r.)	Ocena celowości i trafności założeń realizowanych w ramach LSR w odniesieniu do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej; określenie stopnia realizacji poszczególnych celów
	Poziom realizacji harmonogramu rzeczowo-finansowego LSR	biuro LGD (ocena własna)	Rejestr danych LGD	Na bieżąco	Ocena zgodności ogłaszanych i realizowanych projektów z HRF opracowanym w ramach LSR
	Poziom wydatkowania budżetu LSR	biuro LGD (ocena własna)	Rejestr danych LGD	Na bieżąco	Ocena zgodności i wysokości wydatkowanych środków finansowych z przyznanego budżetu na poszczególne przedsięwzięcia.

Za ewaluację odpowiedzialna będzie Komisja Rewizyjna. Zasady i sposób dokonywania ewaluacji działalności LGD i stopnia realizacji LSR zostaną uregulowane uchwałą Walnego Zebrania Członków. Komisja Rewizyjna rozpocznie pracę nad ewaluacją z dniem podjęcia uchwały Walnego Zebrania Członków. Prace rozpocznie od opracowania planu ewaluacji, uwzględniającego zawarte w powyższej tabeli i wypracowane w toku konsultacji ze społecznością lokalną założenia. W celu zapewnienia obiektywności dokonywanej oceny część badań ewaluacyjnych zleconych zostanie zewnętrznym ekspertom.

Finalnym produktem każdego z etapów ewaluacji będzie raport sporządzony przez Komisję Rewizyjną. Raporty z etapów on going będą podsumowaniem postępów z wdrażania LSR. W przypadku rozbieżności pomiędzy celami i przedsięwzięciami zawartymi w LSR a wynikami ewaluacji zostaną powzięte stosowne kroki zmierzające do zbadania przyczyny zastanej sytuacji oraz do usprawnienia działalności LGD. Raport końcowy pozwoli ocenić rzeczywisty wpływ LSR na lata 2016–2023 na rozwój obszaru „EUROGALICJA”, a także opracować rekomendacje dotyczące działań i źródeł finansowania wsparcia społeczności wiejskich w kolejnych latach.

13. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Projekty Strategii jako dokumentów, których realizacja może potencjalnie znacząco wpływać na środowisko, mogą wymagać, na etapie projektowania, poddania ich treści strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Przedmiotowe przepisy uzależniają jednakże konieczność przeprowadzenia takiej oceny od indywidualnej zawartości dokumentu oraz zewnętrznych uwarunkowań jego realizacji. Przesłanką obowiązkowo kwalifikującą projekt Strategii do tego typu oceny jest stwierdzone ryzyko wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 w związku z realizacją zaplanowanych w nim przedsięwzięć.

Mając powyższe na uwadze – w świetle art. 47 i 49 oraz art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (DzU z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), Stowarzyszenie LGD „EUROGALICJA” wystąpiło pismem z dnia 8.12.2015 r. do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie z prośbą o stwierdzenie, czy istnieje konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu opracowywanej *Lokalne Strategii Rozwoju na lata 2016–2023*. W załączniku do przedmiotowego pisma LGD „EUROGALICJA” **przedstawiła wyniki przeprowadzonej samodzielnie analizy pod kątem spełnienia kryteriów kwalifikujących LSR na lata 2016–2023 do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko**, a także argumenty uzasadniające możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (zgodnie z art. 48 ww. ustawy OOS). Argumenty te odnosiły się w szczególności do faktu, iż dokument LSR jest w gruncie rzeczy jedynie uszczegółowieniem dokumentów planistycznych wyższego rzędu (*Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego do roku 2020; PROW na lata 2014–2020*), a także faktu, iż w ramach przedsięwzięć planowanych do realizacji nie przewiduje się oddziaływań skumulowanych i transgranicznych. „EUROGALICJA” odnosiła się także do faktu, że w przypadku niektórych operacji możliwych do realizacji w ramach LSR niezbędne będzie uzyskanie stosowanych pozwoleń (na budowę, na wykonanie prac konserwatorskich), w związku z czym inwestycje te będą podlegały procesom uzgadniania z organami uprawnionymi do wydawania takich decyzji/opinii, co zapobiegnie wystąpieniu ewentualnego negatywnego wpływu np. na zachowanie dziedzictwa kulturowego czy na środowisko przyrodnicze.

W toku konsultacji Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie zajęła stanowisko, że projekt *LSR na lata 2016–2023* Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „EUROGALICJA” nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w myśl przepisów ustawy OOS. Uwzględniono ww. argumenty Stowarzyszenia, przychylając się do stanowiska LGD, że realizacja postanowień dokumentów będzie miała pozytywny wpływ na stan środowiska, w związku z czym nie ma podstaw po stwierdzenia konieczności poddania Strategii procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

W związku z powyższym Zarząd Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „EUROGALICJA” odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu pod nazwą *Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016–2023*.

Wykaz wykorzystanej literatury

1. *Aktywne społeczności. Zmiana społeczna. Katalog praktyk*, Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL.
2. *Elementarz III sektora*, Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa 2005 r.
3. *Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa (2014) Raport o stanie wsi. Polska wieś 2014*, Dostępne: http://fdpa.org.pl/wp-content/uploads/2014/06/140624_Synteza_FDPA-final-2.docx.
4. Gašior M., *Ściana wschodnia czyli ściana placzu. „Jak żyć” na Podkarpaciu?*. Dostępne: <http://natemat.pl/11577,sciana-wschodnia-czyli-sciana-placzu-jak-zyc-na-podkarpaciu>.
5. Mantey D., *Gmina jako miejsce identyfikacji – raport z badań w podwarszawskiej gminie Piaseczno*, „MAZOWSZE Studia Regionalne” nr 13/2013, s. 47–64.
6. Pieniążek A., *Ekonomia społeczna – odpowiedź na problemy współczesnego rynku pracy*, s. 114.
7. *Polacy o życiu na wsi*. Komunikat z badań CBOS, Warszawa 2015 r.
8. *Poradnik dla Lokalnych Grup Działania w zakresie opracowania Lokalnych Strategii Rozwoju na lata 2014–2020*, MRiRW, Warszawa 2015 r.
9. Probosz M., Sadura P., *Konsultacje w społeczności lokalnej: planowanie, przygotowanie, prowadzenie konsultacji społecznych metodą warsztatową*, Warszawa 2011 r.
10. *Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020*, MRiRW, Warszawa 2014 r.
11. *Raport z badania ewaluacyjnego wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na obszarze działania Lokalnej Grupy Działania „EUROGALICJA”*, 2015 r.
12. *Rozporządzenie MRiRW z dn. 24.09.2015 r. ws szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW na lata 2014–2020*, DzU z dn. 9.10.2015, poz. 1570.

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

13. Rozporządzenie MRiRW z dn. 19.10.2015 r. ws. szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” objętego PROW na lata 2014–2020, DZU z dn. 9.10.2015, poz. 1839.
14. Rozporządzenie MRiRW z dn. 23.10.2015 r. ws. szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” objętego PROW na lata 2014–2020, DZU z dn. 6.11.2015, poz. 1822.
15. Strukturalne i przestrzenne uwarunkowania rozwoju podkarpackiego rolnictwa, Rzeszów 2013 r.
16. Zasady finansowania „Wsparcia przygotowawczego” i „Wsparcia na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” oraz ustalania alokacji środków na lokalną strategię rozwoju w ramach działania LEADER objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, MRiRW, Warszawa 2015 r.

Załączniki do LSR:

1. Procedura aktualizacji

§ 1. Postanowienia ogólne:

1. Proces wdrażania i aktualizacji odbywa się z jak największym udziałem partnerów LGD i wszystkich mieszkańców obszaru.
2. Wszystkie działania LGD dotyczące wdrażania LSR są jawne.
3. LGD monitoruje na bieżąco wdrażanie LSR.
4. Aktualizacji LSR nie powinno się przeprowadzać częściej niż raz w roku na Walnym Zebraniu Członków, ale dopuszcza się nadzwyczajne okoliczności wprowadzania dodatkowych korekt.
5. Działania logistyczne zapewnia biuro LGD.

§ 2. Zmiany

1. Wnioski w sprawie zmian zapisów w LSR na lata 2016–2023 mogą zgłaszać: członkowie LGD; organy stowarzyszenia; wszyscy mieszkańcy obszaru.
2. Wnioski w sprawie wprowadzenia zmian w zapisach LSR na lata 2016–2023 są przyjmowane na formularzu zmian udostępnionym na stronie internetowej LGD.
3. Zarząd Stowarzyszenia dokonuje potrzebnych analiz do wprowadzania zmian w LSR na lata 2016–2023. Analizy te wykonywane są na bieżąco w ramach ciągłego monitoringu.

§ 3. Uchwalenie aktualizacji

1. Co najmniej raz w roku zespół ds. monitoringu powoływany przez Zarząd dokonuje monitoringu działań własnych LGD i przygotowuje „Raport monitoringu strategii” wraz z ewentualnymi rekomendacjami zmian zapisów w LSR.
2. Zarząd przygotowuje projekty uchwał dotyczące zmian w zapisach LSR Walnemu Zebraniu Członków Stowarzyszenia.
3. Aktualizacja Lokalnej Strategii Rozwoju dokonywana jest uchwałą Walnego Zebrania.

2. Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu.

§ 1. Postanowienia ogólne

1. Celem procedury jest monitorowanie i ewaluacja LSR na lata 2016–2023 przy współudziale społeczności lokalnej obszaru. Wyniki monitoringu oraz ewaluacji stanowią podstawę do jej aktualizacji.
2. Procedura obejmuje działania związane z corocznym monitorowaniem realizacji LSR na lata 2016–2023 oraz jej okresowej ewaluacji.
3. Zakres monitoringu i ewaluacji LSR na lata 2016–2023 obejmuje czynności od powołania zespołu do publikacji dokumentu.
4. Zakres odpowiedzialności osób i organów przedstawia tabela:

OPERACJA	ORGAN ODPOWIEDZIALNY
1. Monitoring Lokalnej Strategii Rozwoju	Zarząd Stowarzyszenia
1.1. Powołanie zespołu ds. monitoringu Strategii.	
1.2. Pismo inicjujące monitoring Strategii do biura.	
1.3. Opracowanie i przekazanie Zarządowi wartości mierników oraz wskaźników monitoringu.	
1.4. Opracowanie i przekazanie do Zarządu raportów dotyczących obszarów monitorowanych.	
1.5. Opracowanie projektu Raportu Monitoringu Strategii.	
1.6. Akceptacja Raportu Monitoringu Strategii.	
1.7. Publikacja Raportu Monitoringu Strategii.	Komisja Rewizyjna
2. Ewaluacja Lokalnej Strategii Rozwoju.	

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

- 2.1. Wniosek Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej.
- 2.2. Powołanie zespołu ds. ewaluacji Strategii.
- 2.3. Zaproszenie członków Stowarzyszenia.
- 2.4. Przyjmowanie zgłoszeń członków Stowarzyszenia.
- 2.5. Opracowanie ankiety ewaluacyjnej dla mieszkańców.
- 2.6. Przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców.
- 2.7. Opracowanie Raportu Ewaluacji Strategii.
- 2.8. Uchwalenie Raportu Ewaluacji Strategii.
- 2.9. Publikacja Raportu Ewaluacji Strategii.

4.1. Odpowiedzialny za aktualizację procedury: Zarząd Stowarzyszenia.

§ 2. Opis procesu monitoringu

1. Zarząd powołuje pisemnie zespół ds. monitoringu Strategii.
2. Zarząd pisemnie poinformuje Dyrektora Biura o rozpoczęciu procedury monitoringu Strategii.
3. Dyrektor ustali wskaźniki do wyznaczonych mierników monitoringu Strategii i przekaze Zarządowi.
4. Biuro opracuje i przekaze Zarządowi raporty dotyczące obszarów monitorowania (komentarze do występujących tendencji rozwojowych w nadzorowanych dziedzinach).
5. Zarząd na podstawie otrzymanych wskaźników i raportów opracuje projekt „Raportu Monitoringu Strategii”. Raport powinien uwzględniać badania porównawcze wybranych wskaźników odnoszące się do Lokalnych Grup Działania oraz gmin porównywalnej wielkości pod względem liczby mieszkańców, średnich wskaźników dla powiatu i województwa.
6. Zespół ds. monitoringu Strategii dokona analizy dokumentu i jego akceptacji lub skieruje do poprawy wraz z uwagami.
7. Biuro po otrzymaniu akceptacji „Raportu Monitoringu Strategii” umieści go na stronie internetowej Stowarzyszenia oraz prześle do Komisji Rewizyjnej.

§ 3. Opis procesu ewaluacji

1. Proces ewaluacji *LSR na lata 2016–2023* rozpoczyna się z inicjatywy Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej, który podejmuje decyzję na podstawie rocznych „Raportów monitoringu strategii”. W tym celu powołuje zespół ds. ewaluacji strategii. Część zadań związanych z ewaluacją Komisja może zlecić do wykonania ekspertom zewnętrznym. Wyniki ewaluacji Komisja powinna przedłożyć w postaci raportu podczas Walnego Zebrania Członków, który udziela absolutorium Zarządowi za miniony rok.
2. Przewodniczący zobowiązany jest rozpocząć także procedurę ewaluacji na wniosek Prezesa.
3. Biuro przygotowuje pisma w sprawie zaproszenia do prac w zespole ds. ewaluacji strategii do członków Walnego Zebrania.
4. Biuro przyjmuje zgłoszenia uczestnictwa w formie pisemnej od członków.
5. Dyrektor Biura opracuje ankietę ewaluacyjną dla mieszkańców obszaru LGD.
6. Biuro, w oparciu o opracowaną przez Dyrektora ankietę, przeprowadzi badania ankietowe mieszkańców obszaru LGD i przekazuje wypełnione ankiety zespołowi ds. ewaluacji.
7. Mieszkańcy obszaru LGD tworzą grupę konsultacyjną. W trakcie procesu ewaluacji ma ona możliwość wnoszenia uwag i wniosków do projektu raportu. W tym celu zespół ds. ewaluacji organizuje spotkania z grupą konsultacyjną, na których prezentowane są wyniki pracy. Obowiązuje forma pisemna zgłaszania uwag i wniosków. Sposób rozpatrzenia uwag i wniosków zostanie opisany w protokole ze spotkania zespołu ds. ewaluacji.
8. Prace zespołu nad ewaluacją Strategii obejmują:
 - a) przeprowadzenie analizy sytuacji społeczno-ekonomicznej obszaru na podstawie rocznych „Raportów Monitoringu Strategii”,
 - b) badanie stopnia realizacji celów ogólnych, celów szczegółowych i przedsięwzięć *LSR na lata 2016–2023* w odniesieniu do zidentyfikowanych obszarów problemowych,
 - c) analizę funkcjonowania organizacji (autoewaluacja),
 - d) analizę badań ankietowych mieszkańców,
 - e) opracowanie wniosków oraz dokumentu końcowego w postaci „Raportu Ewaluacji Strategii”.
9. Uchwalenie Raportu Ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju.
10. Zarząd opracowuje projekt Uchwały WZC w sprawie uchwalenia „Raportu Ewaluacji Strategii”.
11. Po uchwaleniu „Raportu Ewaluacji Strategii” dokument zostanie opublikowany na stronie internetowej LGD.

§ 4. Postanowienia końcowe

1. Procedura monitoringu przeprowadzana jest corocznie.
2. Zakłada się, że procedura ewaluacji przeprowadzana jest nie częściej niż co 3 lata.
3. Ilekroć podane terminy wypadają w dzień wolny od pracy, termin ten ulega przedłużeniu do pierwszego dnia roboczego po dacie zawartej w procedurze.
4. Po dokonaniu ewaluacji zespół ds. ewaluacji ocenia stosowaną metodologię i dokonuje porównania w wybranej grupie porównawczej.
5. Dokumenty związane:

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

- a) Procedura naboru i oceny wniosków,
- b) Regulamin Biura Stowarzyszenia.

6. Zapisy jakości i kategoria archiwalna.

Zapis dotyczący jakości	Osoba odpowiedzialna	Kategoria archiwalna
MONITORING		
Pismo powołujące zespół ds. Monitoringu	Prezes Zarządu	B13
Pismo inicjujące procedurę skierowane do Dyrektora Biura	Prezes Zarządu	B13
Protokół akceptacji projektu Raportu Monitoringu Lokalnej Strategii Rozwoju przez Zespół ds. Monitoringu	Prezes Zarządu	B13
Wydruk ze strony www poświęconej Raportowi Monitoringu	Biuro	B13
Raport Monitoringu Lokalnej Strategii Rozwoju	Biuro	B13
EWALUACJA		
Pismo powołujące zespół ds. Ewaluacji Strategii	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej	B13
Zaproszenia do pracy w zespole ds. Ewaluacji	Biuro	B13
Ankieta ewaluacyjna dla mieszkańców	Dyrektor Biura	B13
Projekt uchwały WZC w sprawie przyjęcia Raportu Ewaluacji Strategii	Prezes Zarządu	B13
Wydruk ze strony www poświęconej Raportowi Ewaluacji	Biuro	B13
Raport z Ewaluacji LSR	Zarząd	B13

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

3. Plan działania wskazujący harmonogram osiągnięcia poszczególnych wskaźników produktu.

Cel ogólny 1	Lata	2016–2018			2019–2021			2022–2023			Razem 2016–2023		Program	Poddziałanie/zakres Programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z j.m.	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z j.m.	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z j.m.	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN		
Cel szczegółowy 1 Rozwijanie postawy dbałości o zdrowie i zdrowy styl życia oraz szeroko pojęte bezpieczeństwo do 2023 r.												PROW/RPO		
Przedsięwzięcie 1.1.1	Liczba zorganizowanych wydarzeń edukacyjnych na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa	10	100%	98 000,00	0	100%	0,00	0	100%	0,00	10	98 000,00	PROW	Realizacja LSR (projekt grantowy, 95 tys.); projekt współpracy, 3 tys.
Przedsięwzięcie 1.1.2	Liczba doposażonych podmiotów działających na rzecz aktywności sportowej, zdrowia i bezpieczeństwa	5	100%	447 000,00	0	100%	0,00	0	100%	0,00	5	447 000,00	PROW	Realizacja LSR (konkurs inne, 447 tys.)
Razem cel szczegółowy 1				545 000,00			0,00			0,00		545 000,00		
Cel szczegółowy 2 Ochrona środowiska, różnorodności biologicznej i propagowanie zasad zrównoważonego rozwoju do 2023 r.												PROW/RPO		
Przedsięwzięcie 1.2.1	Liczba przedsięwzięć edukacyjnych i promocyjnych na rzecz podnoszenia wiedzy z zakresu ochrony środowiska naturalnego	1	100%	10 000,00	0	100%	0,00	0	100%	0,00	1	10 000,00	PROW	Aktywizacja, 10 tys.
Razem cel szczegółowy 2				10 000,00			0,00			0,00		10 000,00		

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Cel szczegółowy 3 Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej obszarów LGD do 2023 r.													PROW/RPO		
Przedsięwzięcie 1.3.1	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej i turystycznej	6	50%	869 000,00	6	100%	869 000,00	0	100%	0,00	12	1 738 000,00	PROW	Realizacja LSR (konkurs inne, 1 738 tys.)	
Przedsięwzięcie 1.3.2	Liczba stworzonych produktów turystycznych	1	100%	170 000,00	0	100%	0,00	0	100%	0,00	1	170 000,00	PROW	Projekt współpracy, 170 tys.	
Przedsięwzięcie 1.3.3	Liczba przedsięwzięć (wydarzenia i publikacje) promujących lokalne produkty i usługi	1	20 %	17 000,00	4	100%	200 000,00	0	100%	0,00	5	217 000,00	PROW	Realizacja LSR (konkurs inne, 200 tys.); projekt współpracy, 17 tys)	
Razem cel szczegółowy 3							1 056 000,00						0,00	2 125 000,00	
Razem cel ogólny 1							1 611 000,00						0,00	2 680 000,00	
Cel ogólny 2	Lata	2016–2018			2019–2021			2022–2023			Razem 2016–2023		Program	Poddziałanie/zakres Programu	
	Nazwa wskaźnika	Wartość z j.m.	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z j.m.	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z j.m.	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN			
Cel szczegółowy 1 Aktywizacja przedsiębiorczości mieszkańców do 2023 r.													PROW/RPO		
Przedsięwzięcie 2.1.1	Liczba szkoleń dla mieszkańców	2	33%	1 000,00	2	67%	1 000,00	2	100%	1 000,00	6	3 000,00	PROW	Aktywizacja, 3 tys.	

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

	Liczba godzin doradztwa zawodowego i gospodarczego	60	25%	2 000,00	150	88%	2 000,00	30	100%	2 000,00	240	6 000,00	PROW	Koszty bieżące, 6 tys.
Razem cel szczegółowy 1				3 000,00			3 000,00			3 000,00		9 000,00		
Cel szczegółowy 2 Rozwój nowoczesnej i konkurencyjnej przedsiębiorczości do 2023 r.													PROW/RPO	
Przedsięwzięcie 2.2.1	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	9	27%	670 000,00	20	88%	1 500 000,00	4	100%	300 000,00	33	2 470 000,00	PROW	Realizacja LSR (zakład. działalności gospod., 2 470 tys.)
	Liczba nowo utworzonych innowacyjnych przedsiębiorstw	2	25%	160 000,00	5	88%	400 000,00	1	100%	80 000,00	8	640 000,00	PROW	w kwocie 2 470 tys. jest zawarta kwota na przedsiębiorstwa innowacyjne 640 tys. oraz na grupy defaworyzowane w kwocie 640 tys.
	Liczba nowo utworzonych przedsiębiorstw przez osoby z grup defaworyzowanych	2	25%	160 000,00	5	88%	400 000,00	1	100%	80 000,00	8	640 000,00	PROW	
Przedsięwzięcie 2.2.2	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	4	33%	760 000,00	6	83%	1 140 000,00	2	100%	380 000,00	12	2 280 000,00	PROW	Realizacja LSR (rozwijanie działalności gospod., 2 280 tys.)
	Liczba bezpośrednio utworzonych nowych etatów dla osób z grup defaworyzowanych	2	33%	380 000,00	3	83%	570 000,00	1	100%	190 000,00	6	1 140 000,00	PROW	w kwocie 2 280 tys. jest zawarta kwota 1 140 tys. dla grup defaworyzowanych oraz kwota 570 tys. dla przedsiębiorstw rozwijanych
	Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje w przedsiębiorstwach rozwijanych	1	33%	190 000,00	2	100%	380 000,00	0	100%	0,00	3	570 000,00	PROW	
Razem cel szczegółowy 2				1 430 000,00			2 640 000,00			680 000,00		4 750 000,00		
Cel szczegółowy 3 Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników przedsiębiorstw i przedsiębiorców do 2023 r.													PROW/RPO	

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Przedsięwzięcie 2.3.1	Liczba uczestników szkoleń zawodowych	1	20%	3 000,00	3	80%	8 000,00	1	100%	3 000,00	5	14 000,00	PROW	Realizacja LSR (związane wyłącznie z przedsięwzięciami 2.2.1 oraz 2.2.2 14 tys.)
		Razem cel szczegółowy 3		3 000,00	8 000,00		3 000,00		14 000,00					
Razem cel ogólny 2		1 436 000,00		2 651 000,00		686 000,00		4 773 000,00						
Cel ogólny 3	Lata	2016–2018			2019–2021			2022–2023			Razem 2016–2023		Program	Poddziałanie/zakres Programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z j.m.	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z j.m.	Nazwa wskaźnika	Wartość z j.m.	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w PLN	Wartość z j.m.	Nazwa wskaźnika	Wartość z j.m.		
Cel szczegółowy 1 Zachowanie i ochrona materialnych zasobów dziedzictwa lokalnego kulturowego i przyrodniczego do 2023 r.												PROW/RPO		
Przedsięwzięcie 3.1.1	Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim	0	0%	0,00	3	100%	427 000,00	0	100%	0,00	3	427 000,00	PROW	Realizacja LSR (konkurs inne, 427 tys.)
	Liczba zabytkowych obiektów małej architektury poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim	0	0%	0,00	6	100%	114 000,00	0	100%	0,00	6	114 000,00	PROW	Realizacja LSR (projekt grantowy, 114 tys.)
Razem cel szczegółowy 1		0,00		541 000,00		0,00		541 000,00						
Cel szczegółowy 2 Zachowanie i ochrona niematerialnych zasobów dziedzictwa lokalnego (historia, obrzędy, wyobrażenia itp.) do 2023 r.												PROW/RPO		

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Przedsięwzięcie 3.2.1	Liczba publikacji, przedsięwzięć edukacyjnych i imprez upowszechniających i promujących lokalną kulturę, tradycję i obyczaje	4	37%	150 000,00	7	100%	325 000,00	0	100%	0,00	11	475 000,00	PROW	Realizacja LSR (konkurs inne, 475 tys.)
Przedsięwzięcie 3.2.2	Liczba wspartych podmiotów działających w sferze kultury	12	40%	114 000,00	18	100%	171 000,00	0	100%	0,00	30	285 000,00	PROW	Realizacja LSR (projekt grantowy, 285 tys.)
Razem cel szczegółowy 2				264 000,00			496 000,00			0,00		760 000,00		
Cel szczegółowy 3 Wzrost aktywności lokalnej i integracji społecznej mieszkańców obszaru do 2023 r.													PROW/RPO	
Przedsięwzięcie 3.3.1	Liczba spotkań konsultacyjno-informacyjnych LGD z mieszkańcami	6	50%	3 000,00	6	100%	3 000,00	0	100%	0,00	12	6 000,00	PROW	Aktywizacja, 6 tys.
	Liczba projektów/szkoleń na rzecz wzrostu kompetencji liderów i animatorów rozwoju lokalnego	0	0%	0,00	1	100%	40 000,00	0	100%	0,00	1	40 000,00	PROW	Aktywizacja, 40 tys.
	Liczba przedsięwzięć integrujących mieszkańców obszaru LGD	0	0%	0,00	6	100%	95 000,00	0	100%	0,00	6	95 000,00	PROW	Realizacja LSR (projekt grantowy, 95 tys.)
	Liczba zrealizowanych zadań informacyjnych i promocyjnych związanych z realizacją planu komunikacji	20	34%	113 400,00	24	76%	136 100,00	14	100%	79 400,00	58	328 900,00	PROW	Aktywizacja, 328,9 tys.
Przedsięwzięcie 3.3.2	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury kulturalno-społecznej	3	43%	368 000,00	4	100%	492 000,00	0	100%	0,00	7	860 000,00	PROW	Realizacja LSR (konkurs inne, 860 tys.)
Razem cel szczegółowy 3				484 400,00			766 100,00			79 400,00		1 329 900,00		
Cel szczegółowy 4 Wzrost kompetencji osób i organów LGD uczestniczących we wdrażaniu LSR do 2023 r.													PROW/RPO	

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Przedsięwzięcie 3.4.1	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD	12	40%	4800,00	12	80%	4800,00	6	100%	2400,00	30	12000,00	PROW	Koszty bieżące, 12 tys.
	Liczba osobodni szkoleń dla organów LGD	12	50%	4800,00	12	100%	4800,00	0	100%	0,00	24	9600,00	PROW	Koszty bieżące, 9,6 tys.
	Ilość miesięcy prowadzenia biura	30	36%	615 000,00	36	79%	738 000,00	18	100%	369 000,00	84	1 722 000,00	PROW	Koszty bieżące, 1 722 tys.
Razem cel szczegółowy 4				624 600,00			747 600,00			371 400,00		1 743 600,00		
Razem cel ogólny 3				1 373 000,00			2 550 700,00			450 800,00		4 374 500,00		
Razem LSR				4 420 000,00			6 270 700,00			1 136 800,00		11 827 500,00		
Razem planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach poddziałania Realizacja LSR PROW												% budżetu poddziałania Realizacja LSR		
												4 764 000,00	50,15%	

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

4. Budżet LSR w podziale na poszczególne fundusze EFSI i zakresy wsparcia tj. realizację operacji w ramach LSR, wdrażanie projektów współpracy, koszty bieżące i aktywizację, oraz „Plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2 PROW 2014-2020”.

ZAKRES WSPARCIA	WSPARCIE FINANSOWE (PLN)	
	PROW	RAZEM EFSI
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	9 500 000,00	9 500 000,00
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	190 000,00	190 000,00
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	1 749 600,00	1 749 600,00
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	387 900,00	387 900,00
Razem	11 827 500,00	11 827 500,00

	WKŁAD EFRROW	BUDŻET PAŃSTWA	WKŁAD WŁASNY BĘDĄCY WKŁADEM KRAJOWYCH ŚRODKÓW PUBLICZNYCH	RAZEM
Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych	3 403 250,00	1 945 250,00		5 348 500,00
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	264 1600,00		1 509 900,00	4 151 500,00
Razem	6 044 850,00	1 945 249,45	1 509 900,55	9 500 000,00

5. Plan komunikacji.

PLAN KOMINIKACJI

w ramach *Lokalne Strategii Rozwoju na lata 2016–2023*

Niniejszy dokument powstał w bezpośredniej współpracy z przedstawicielami społeczności lokalnej „EUROGLICJI” i w oparciu o wyniki konsultacji społecznych. Podstawowym celem jego opracowania było **zaplanowanie spójnej strategii włączenia przedstawicieli wszystkich trzech sektorów i grup interesu z obszaru „EUROGALICJI” w aktywne wdrażanie LSR na lata 2016–2023**. Planując poszczególne działania komunikacyjne oraz dobierając środki przekazu uwzględniono preferencje uczestników badań ankietowych, a także rekomendacje zawarte w *Raporcie z ewaluacji wdrażania LSR na lata 2009–2015*, obejmujące wzrost liczby akcji informacyjnych dotyczących działań prowadzonych w ramach funkcjonowania LGD „EUROGALICJA” i ich usystematyzowania.

I. Cel działań

Działania zaplanowane w ramach Planu komunikacji mają przede wszystkim na celu:

1. Systematyczne informowanie całej społeczności lokalnej nt. stanu realizacji LSR oraz o jej współfinansowaniu ze środków PROW na lata 2014–2020.
2. Przekazywanie potencjalnym wnioskodawcom, w tym reprezentantom grup defaworyzowanych, informacji nt. uruchamianych naborów wniosków i kryteriów oceny.
3. Przygotowanie potencjalnych wnioskodawców do aplikowania o środki z PROW na lata 2014–2020 dostępne w ramach LSR wdrażanej przez LGD „EUROGALICJA”.
4. Wsparcie wnioskodawców w procesie realizowania operacji w celu podnoszenia ich jakości i wzmocnienia oddziaływania.
5. Upowszechnianie dobrych praktyk wypracowanych w ramach zakończonych już operacji zrealizowanych w ramach LSR, których prezentacja posłuży promowaniu wiedzy i doświadczeń wynikających ze zrealizowanych już projektów wśród potencjalnych przyszłych beneficjentów i będzie inspiracją do realizacji kolejnych projektów.
6. Upowszechnianie informacji nt. efektów zrealizowanych w ramach LSR operacji w celu zwrócenia uwagi lokalnej społeczności na pozytywne zmiany zachodzące na obszarze „EUROGALICJI” dzięki pozyskanym z PROW na lata 2014–2020 środkom.
7. Uzyskanie informacji zwrotnej nt. oceny jakości pomocy świadczonej przez „EUROGALICJĘ” pod kątem konieczności przeprowadzania ewentualnych korekt w tym zakresie.
8. Wzmocnienie zaangażowania wszystkich członków LGD „EUROGALICJA” w działania na rzecz sprawnego funkcjonowania Stowarzyszenia (jako odpowiedź na rekomendacje zawarte w *Raporcie z badania ewaluacyjnego wdrażania LSR na obszarze działania LGD „EUROGALICJA”*).

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

II. Grupy docelowe

1. Beneficjenci i potencjalni przyszli wnioskodawcy z obszaru „EUROGALICJI”:
 - jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
 - przedstawiciele sektora gospodarczego: regionalni przedsiębiorcy, przedsiębiorstwa społeczne, rolnicy;
 - przedstawiciele sektora społecznego: organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, dobrowolne zrzeszenia i ruchy obywatelskie itp.
2. Mieszkańcy, w tym przedstawiciele grup defaworyzowanych, tj.:
 - w dostępie do rynku pracy: bezrobotni do 25 r.ż., z brakiem lub niskim doświadczeniem zawodowym, bezrobotni z niskim wykształceniem;
 - inni: seniorzy, osoby niepełnosprawne.
3. Inne organizacje działające na obszarze „EUROGALICJI”, których działalność bezpośrednio lub pośrednio przyczynia się do rozwoju obszarów wiejskich (np. Izby Rolnicze, Ośrodek Doradztwa Rolniczego itp.).

III. Planowane efekty oraz procedura analizy efektywności stosowanych działań i korygowania planu

Realizowane w ramach *Planu komunikacji* działania będą podlegały regularnym ocenom przedstawicieli społeczności lokalnej w celu zbadania ich skuteczności oraz racjonalności w odniesieniu do budżetu. W tym zakresie planowane jest przeprowadzenie w każdym roku badania ankietowego wśród mieszkańców (ankiety dostępne w wersji elektronicznej oraz papierowej), którego wyniki zostaną uwzględnione w rocznych raportach ewaluacyjnych. Planuje się także zbieranie ocen i opinii uczestników na bieżąco, w ramach realizacji pojedynczych działań, które będą następnie analizowane przez pracowników biura i wykorzystywane do systematycznego podnoszenia jakości działań.

W przypadku stwierdzenia, że efekty prowadzonych działań są niezadowalające, podjęte zostaną działania korygujące i naprawcze, dostosowane do potrzeb. Za opracowanie modyfikacji *Planu komunikacyjnego* w zakresie wykorzystywanych środków przekazu odpowiedzialni będą pracownicy biura Stowarzyszenia; ich zadaniem będzie zebranie opinii przedstawicieli społeczności lokalnych nt. oczekiwanych form kontaktu i określenie na tej podstawie skuteczniejszych dróg komunikacyjnych. Przed wprowadzeniem modyfikacji w ramach planu naprawczego przewiduje się zarówno poinformowanie odbiorców planu komunikacyjnego o planowanych zmianach (za pomocą newslettera, stron internetowych oraz portali społecznościowych), jak i konsultowanie propozycji z mieszkańcami, beneficjentami oraz grupami docelowymi – za pomocą ankiet oraz podczas otwartych spotkań konsultacyjnych. Zmodyfikowany *Plan komunikacji* zostanie następnie zatwierdzony przez Zarząd. Należy jednak zaznaczyć, że zaplanowane w ramach *Planu komunikacji* działania i środki przekazu wybrano wspólnie z przedstawicielami społeczności lokalnej, którzy poproszeni zostali o wskazanie preferowanych przez siebie form kontaktu, a także w oparciu o dotychczasowe doświadczenia Stowarzyszenia „EUROGALICJA” we wdrażaniu LSR i prowadzeniu działań informacyjno-promocyjnych, dlatego też na tym etapie nie zakłada się niefunkcjonalności wybranych narzędzi, a jedynie dopuszcza taką możliwość. W przypadku stwierdzenia ewidentnie słabej skuteczności któregoś z wybranych środków przekazu w porozumieniu z lokalną społecznością zostanie on zamieniony na inny, bardziej skuteczny.

IV. Całkowity budżet

Plan komunikacji realizowany będzie ze środków w ramach poddziałania 19.4 „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji”. Na wykonanie zaplanowanych przedsięwzięć pozwalających osiągnąć zaplanowane efekty przewidziano łączny budżet w wysokości 330 300,00 PLN w ramach poddziałania 19.4 Koszty bieżące i aktywizacja.

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

V. Opis planowanych działań komunikacyjnych

TERMIN	CEL KOMUNIKACJI	NAZWA DZIAŁANIA KOMUNIKACYJNEGO	ADRESACI DZIAŁANIA KOMUNIKACYJNEGO	ŚRODKI PRZEKAZU
na bieżąco w okresie 2016–2020	Systematyczne informowanie społeczności lokalnej nt. stanu realizacji LSR oraz o jej współfinansowaniu ze środków PROW na lata 2014–2020	Kampania promocyjna	- wszyscy mieszkańcy obszaru „EUROGALICJI”	- strona www LGD; newsletter; - informacja roczna udostępniania na stronie www nt. liczby zrealizowanych operacji, poziomu realizacji budżetu w stosunku do planu; - portale społecznościowe; - stosowanie znaków informacyjnych PROW 2014–2020 i LEADER; - dystrybucja drobnych gadżetów promocyjnych (odblaskowe opaski, breloki; ekologiczne torby, ołówki itp.); - stoisko podczas lokalnych imprez i wydarzeń (np. Podkarpackie Smaki, Jarmark Garncarski w Medyni Głogowskiej, itp.);
w okresie 2016–2021: zgodnie z harmonogramem naborów	Przekazywanie potencjalnym wnioskodawcom, w tym reprezentantom grup defaworyzowanych, informacji nt. uruchamianych naborów wniosków i kryteriów oceny	Kampania informacyjna	- wszyscy potencjalni wnioskodawcy wymienieni w pkt. II.1;	- spotkania informacyjne z adresatami działań; - prezentacje multimedialne; - ulotki: przekazywane bezpośrednio, za pośrednictwem członków i partnerów LGD, przesyłane pocztą, dystrybuowane podczas wydarzeń promocyjnych, imprez; - ogłoszenia (w prasie lokalnej, na stronie www LGD i członków Stowarzyszenia, portalu społecznościowym); - plakaty w miejscach publicznych na obszarze LGD;
I poł. 2017	Przygotowanie potencjalnych wnioskodawców do aplikowania o środki z PROW na lata 2014–2020 dostępne w ramach LSR wdrażanej przez LGD „EUROGALICJA”.	Kampania edukacyjna I	- wszyscy potencjalni wnioskodawcy wymienieni w pkt. II.1; - grupy defaworyzowane w dostępie do rynku pracy;	- doradztwo i konsultacje dla wnioskodawców w biurze LGD; - opracowanie i udostępnienie <i>Instrukcji wnioskodawcy</i> ; - warsztaty dla wnioskodawców w biurze oraz w mobilnych punktach informacyjnych;
na bieżąco w okresie 2017–2022	Wsparcie wnioskodawców w procesie realizowania operacji w celu podnoszenia ich jakości i wzmocnienia oddziaływania.	Kampania edukacyjna II	- wszyscy beneficjenci operacji; - grupy defaworyzowane w dostępie do miejsc pracy; inne;	- doradztwo i konsultacje dla beneficjentów w biurze LGD; - szkolenie z rozliczania operacji;
w latach 2018–2023	Upowszechnianie dobrych praktyk wypracowanych w ramach zakończonych już operacji zrealizowanych w ramach LSR.	Kampania upowszechniająca	- wszyscy potencjalni wnioskodawcy wymienieni w pkt. II.1; - grupy defaworyzowane w dostępie do rynku pracy;	- prezentacje dobrych praktyk na stronie internetowej LGD; - broszura informacyjna; - konferencja podsumowująca realizację LSR;
II poł. 2018 i I poł. 2020	Uzyskanie informacji zwrotnej nt. oceny jakości pomocy świadczonej przez	Badanie satysfakcji wnioskodawców LGD	- wnioskodawcy w poszczególnych zakresach	- ankiety ewaluacyjne (wersje elektroniczne rozsyłane mailem do wnioskodawców, wersje papierowe dostępne w biurze LGD);

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

	„EUROGALICJĘ” pod kątem konieczności przeprowadzania ewentualnych korekt w tym zakresie.	dot. jakości pomocy świadczonej przez LGD w ramach kampanii edukacyjnej	operacji w ramach LSR	
2020	Upowszechnianie informacji nt. efektów zrealizowanych w ramach LSR operacji w celu zwrócenia uwagi lokalnej społeczności na pozytywne zmiany zachodzące na obszarze „EUROGALICJI” dzięki pozyskanym z PROW na lata 2014–2020 środkom.	Kampania popularyzatorska	- wszystkie grupy docelowe wymienione w p. II;	- artykuły sponsorowane w prasie lokalnej; - informacje publikowane na stronie; - konferencja podsumowująca;
	Wzmocnienie zaangażowania wszystkich członków LGD „EUROGALICJA” w działania na rzecz sprawnego funkcjonowania LGD.	Wzmacnianie LGD	- członkowie LGD „EUROGALICJA”	- regularne spotkania formacyjne dla członków LGD; - kontakty telefoniczne i mailowe; - newsletter

Warunkiem dotarcia do poszczególnych grup odbiorców, w tym przedstawicieli grup defaworyzowanych, zainteresowania ich działalnością LGD i zaangażowaniem do współpracy jest dobór środków przekazu dostosowanych do ich możliwości percepcyjnych i preferencji w wyborze kanałów komunikacyjnych, a także odpowiednie opracowanie treści materiałów informacyjnych, promocyjnych, edukacyjnych. Planowane treści zostaną dostosowane do wymagań odbiorców, eksponowane w nich będą przede wszystkim korzyści beneficjentów z przystąpienia do określonego konkursu czy działania; planuje się zastosowanie atrakcyjnej i możliwie jednorodnej szaty graficznej, tak aby ułatwiać odbiorcom klasyfikowanie działań jako realizowanych przez stowarzyszenie „EUROGALICJA”. Planuje się wykorzystywać następujące środki przekazu:

GRUPA DOCELOWA	ŚRODEK PRZEKAZU	SPOSÓB DOTARCIA DO GRUPY
wszyscy mieszkańcy obszaru LGD	-strony internetowe (LGD, członków LGD); -materiały informacyjne: artykuły w prasie, ogłoszenia, broszury, plakaty, newsletter; -materiały edukacyjne: <i>Instrukcja wnioskodawcy</i> ; -spotkania bezpośrednie (w biurze LGD i na zewnątrz): doradztwo, konsultacje, warsztaty, spotkania, konferencja, udział w imprezach/wydarzeniach, mobilne punkty informacyjne; -kontakty telefoniczne, wymiana e-maili;	dominujący: pośredni; uzupełniający: bezpośredni
przedstawiciele grup defaworyzowanych, przede wszystkim seniorów, osób niepełnosprawnych	- spotkania bezpośrednie (w biurze LGD i na zewnątrz): mobilne punkty informacyjne w JST i jednostkach organizacyjnych (GOPSy, GOKi); -materiały informacyjne: ogłoszenia w kościołach parafialnych, w bibliotekach itp., dystrybuowane przez kluby seniora, NGO, stowarzyszenia;	dominujący: bezpośredni; uzupełniający: pośredni
przedstawiciele grup defaworyzowanych, przede wszystkim osób bezrobotnych do 25 r.ż., z brakiem lub małym doświadczeniem zawodowym oraz osób z niskim	- mobilne punkty informacyjne w JST i jednostkach organizacyjnych (GOPSy, GOKi); - materiały informacyjne: ogłoszenia w miejscach spotkań młodzieży: klubach/pubach/dyskotekach, w bibliotekach, PUPach w Łąncucie i Rzeszowie; udostępniane na stronach internetowych i	dominujący: pośredni; uzupełniający:

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY NA RZECZ
ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

wykształceniem

portalach społecznościowych;

bezpośredni

VI. Wskaźniki realizacji działań komunikacyjnych i efekty

LP.	WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ	WARTOŚĆ
1.	Strona internetowa LGD	1
2.	Zakładka na portalu społecznościowym	1
3.	Informacja roczna nt. postępów w realizacji LSR	7
4.	Newsletter	7
5.	Gadżety promocyjne	4000
6.	Imprezy i wydarzenia lokalne (udział)	21
7.	Stoisko promocyjne	1
8.	Spotkania informacyjne z adresatami działań	20
9.	Ulotki	5000
10.	Plakaty	1000
11.	Ogłoszenia prasowe	7
12.	Doradztwo i konsultacje	240
13.	<i>Instrukcja wnioskodawcy</i>	1
14.	Warsztaty dla wnioskodawców	5
15.	Szkolenia z rozliczania operacji	4
16.	Broszura informacyjna nt. dobrych praktyk	800
17.	Konferencja podsumowująca	1
18.	Ankiety ewaluacyjne od wnioskodawców	200
19.	Artykuły sponsorowane w prasie	7
20.	Spotkania formacyjne dla członków LGD	7

LP.	EFEKTY
1.	Min. 30 000 odsłon strony internetowej
2.	Min. 40 zapytań przesłanych na portalu społecznościowym
3.	Wzrost o 25% liczby osób znających zakres działalności LGD
4.	Min. 83 uczestników warsztatów dla wnioskodawców
5.	Min. 150 osób korzystających z doradztwa i konsultacji
6.	Min. 40 uczestników szkoleń z rozliczania operacji
7.	Min. 80 uczestników konferencji podsumowującej
8.	Min. 250 uczestników spotkań formacyjnych dla członków LGD
9.	Min. 170 wniosków złożonych w zaplanowanych naborach
10.	Min. 416 osób, które pozyskały informację nt. LGD
11.	Min. 400 uczestników działań na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej
12.	Min. 800 osób pozytywnie oceniających funkcjonowanie LGD
13.	Min. 20 bezrobotnych do 25 r.ż. z brakiem lub krótkim doświadczeniem zawodowym i/lub osób bezrobotnych z niskim wykształceniem, którzy złożą wnioski konkursowe
14.	Min. 100 seniorów i osób niepełnosprawnych, które skorzystają ze wsparcia świadczonego w ramach LSR